Ἀθῆναι
24
Ἀπριλίου 1927
Διευθυντὴς
Κ. Ἀθάνατος
Ἔτος Π' - Ἀριθ. 20
Ἀφεία: Ἑλαδίου 31
Συνδρομὴ ἐτησία:
Ἐσωτερικοῦ Δρ. 150
Ἐξωτερικοῦ £ 0.10.-
Τιμὴ φύλλου Δρ. 2.50

Κίτρινη Σελίδα τοῦ "Θεωρείου Βήματος"

ΕΝΩ ΑΝΤΗΧΟΥΝ ΧΑΡΜΟΣΥΝΑ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

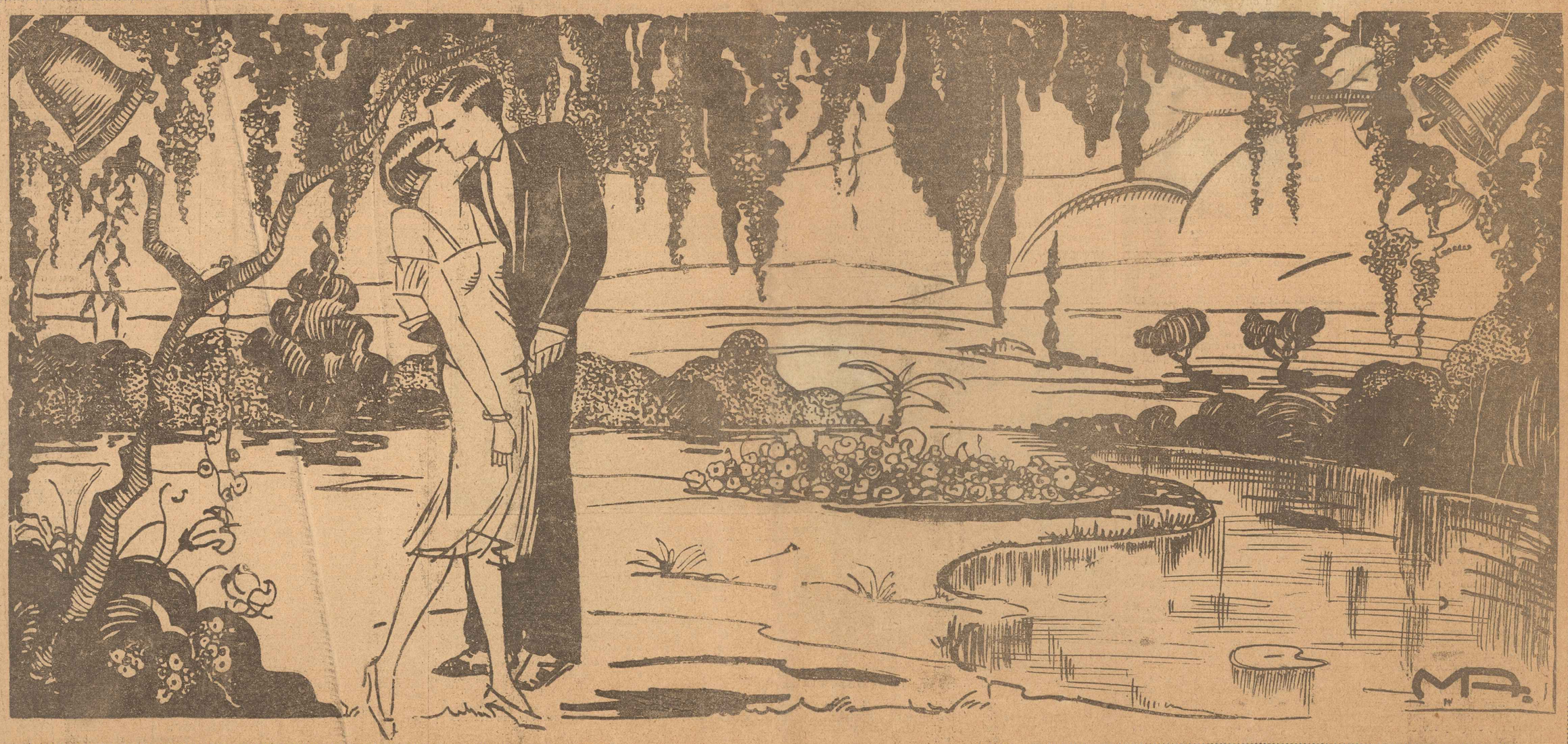

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Ἐπίκαιρος σύνθεσις κ. Μαρίου Ἀγγελοπούλου)

ΜΙΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΤΡΕΛΛΗΣ

ΤΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

Ἐκείνη τὴ χρονιὰ—ἕνα χρόνο ὕστερα ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τοῦ 1897 — γιορτάσαμε τὸ Πάσχα στὴν ἐπαρχία. Στὴ μικρὴ πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, ὅπου ἤτανε νὰ γίνῃ, σὰν πάντα, ἡ Ἀνάσταση ἄρχισαν νὰ μαζεύωνται, ἀπὸ νωρίς, οἱ χωριανοί, μὲ τὰ γιορτινά τους καὶ τὶς λαμπάδες τους, καὶ, ἀφοῦ γέμισε ἡ στενόχωρη ἐκκλησούλα, τὸ φωτεινὸ ποτάμι τῶν λαμπάδων ἄρχισε νὰ χύνεται ὁλόγυρα, καὶ νὰ σκορπιέται σὲ χίλια παραπόταμα. Ἡ ὡραία ἀτριλιάτικη βραδειά, κρατοῦσε λές, κι' αὐτὴ τὴν ἀναπνοή της, μαζὺ μὲ τὰ πλήθη τῶν πιστῶν, σὰν νὰ ἤθελε ν' ἀκούσῃ τὶς μακρυνὲς ψαλμῳδίες, ποὺ ἔφταναν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς λαμπροφώτιστης ἐκκλησιᾶς. Ἀπὸ τὰ περιβόλια καὶ τοὺς κάμπους, ὁλόγυρα, τὰ ἀμέτρητα μικρὰ λιβανιστήρια τῶν λουλουδιῶν, ἀνακάτωναν, στὴ γλυκειὰν ὥρα, τὸ εὐλαβητικό τους θυμίαμα μὲ τὴ εὐωδία τοῦ λιβανιοῦ, ποὺ ἀνέβαινε, σὰ γαλάζιο σύννεφο, πρὸς τὴν Ἀνάσταση τῶν ἄστρων. Ἔπειτα τὸ φωτεινὸ κῦμα τῶν λαμπάδων ἄρχισε ν' ἀργοσαλεύῃ, ἴδια θάλασσα, ποὺ τέρασε ἀποπάνω της μίαν ἀνάλαφρη πνοὴ τοῦ πελάγου.

Στὸν ἴδιο καιρὸ, ἕνα ἄλλο φωτεινὸ κῦμα κίνησε ἀπὸ τὴν πύλη τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ ἀνακατώθηκε μὲ τὸ πρῶτο. Καὶ, σὲ λίγο μέσα σ' ἕνα χρυσὸ σύννεφο, ξεχώρισαν, προβαίνοντάς ἀργά, σὰν ἀνάερα, τὰ Ἱερὰ Ἐξαπτέρυγα, ὁ Σταυρὸς καὶ τὰ λευκὰ μαλλιὰ τῶν παπάδων, γύρω ἀπὸ τὸ ἀσημένιο Εὐαγγέλιο, ὑψωμένο, σὰ θεία κορώνα, ἀπάνω ἀπὸ τὰ σκυφτὰ κεφάλια τῶν πιστῶν. Ἡ θεόπρεπη πομπὴ σταμάτησε στὴ μέση τῆς πλατείας, τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγέλιου, ἀργὰ καὶ ρυθμικά, ἄρχισαν νὰ ἀνιστοροῦν τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, καὶ, τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Ἄγγελος Κυρίου «ἐκύλισε τὸν λίθον τοῦ μνημείου», ἕνας ἄλλος Ἄγγελος, ποὺ εἶχε ἀντικρύσῃ πρῶτος, ἀπὸ τὴ βίγλα τοῦ καμπαναριοῦ, τὸ θαῦμα, ἔστειλε τὸ μέγα χαρμόσυνο μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως στὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν. Ντὶγκ-ντάγκ, ντὶγκ-ντάγκ, ντὶγκ-ντάγκ...

—Χριστὸς ἀνέστη!

—Ἀληθινὸς ὁ Κύριος!

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, μιὰ ξεμαλλιασμένη γρηὰ μὲ κουρελιασμένα ροῦχα, χύθηκε, σὰ σατανικὸς σίφουνας, μέσα στὰ πλήθη.

—Ψέμματα, ψέμματα!.. ἄρχισε νὰ φωνάζῃ. Δὲν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός μας. Ψέμματα!...

Οἱ χριστιανοὶ σάλεψαν λυπητερὰ τὰ κεφάλια τους εἴχανε γνωρίσῃ τὴ δυστυχισμένη τὴ Μητρομελέταινα.

—Δὲν τὴν παίρνουν ἀποδῶ; φώναξαν κάποιοι. Ποιὸς τὴν ἄφισε τὴν τρελλὴν καὶ ζύγωσε ἐδωπέρα; Δὲν τὴν ξέρανε;

Ἄλλοι ἔκραξαν, μὲ συμπόνια, νὰ τὴ τραβήξουν ἀπὸ τὴ μέση.

—Πάρτε την ἀποδῶ—φώναξε θυμωμένος κι' ὁ παπᾶς—πάρτε την!

Ἐκείνη πάλεψε νὰ ξεφύγῃ. Τὴν κρατοῦσανε. Τὴ ὑπρώχναν.....

—Σᾶς γελάσανε, χριστιανοί! φώναξε, τώρα πρὸς τὰ πλήθη, πὸῦ τὴν ἔζωναν. Ὁ Ὀξαποδῶ τοὺς ἔβαλε καὶ σᾶς γελάσανε. Δὲν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός μας. Ψέμματα....

Μὲ τὰ πολλὰ, τὴν τραβήξανε παράμερα. Μὰ ἡ φωνή της ἀκουγότανε ἀκόμα, βραχνὴ καὶ τρομερή, καὶ τὰ σκελεθρωμένα χέρια της σάλευαν κατὰ τὸ καμπαναριό.

—Τί χυπᾶτε τὴν καμπάνα; Τί τὴ χυπᾶτε; Πάψτε τὴν καμπάνα! Δὲν ἀναστήθηκε ἀκόμα ὁ Χριστός μας, δὲν ἀναστήθηκε. Ψέμματα....

Τοὺς ξέφυνε πάλι καὶ ἐλεύθερη, ξεμαλλιάρα, κουρελιασμένη στάθηκε στὴ μέση τῆς πλατείας, ἀνάμεσα στὰ κρεμάμενα φῶτα τῶν λαμπάδων.

—Δὲ σᾶς λέω ψέμματα, χριστιανοί! ἄρχισε νὰ φωνάζῃ, τώρα, μὲ λυπητερὴ φωνὴ, μὲ ἀναφυλητὰ, μὲ τὰ μάτια βουρκωμένα ἀπὸ δάκρυα. Ἂν ἤτανε σήμερα Ἀνάσταση, τὰ παιδιά μου, δὲ θὰ κείτανε ἀπὸ τὸ σπῆτι τους. Ποιὸ δὲ μ' ἀφίσανε μοναχή μου οἱ λεβέντες μου, ἡμέρα, ποὺ εἶνε. Ὁ Μήτσος μου, ὁ Γιώργης μου... Ποῦ εἶνε τὰ παιδιὰ μου καὶ δὲ φάνηκαν; Ἐμένα μοῦ τὸ εἴχανε τάξῃ οἱ λεβέντες μου. «Μάννα, κι' ἂν φεύγουμε ἀπὸ κοντά σου, στὸ πλευρό σου θὰ εἴμαστε τὴ Πασχαλιά. Μαζὺ θὰ κάνουμε Ἀνάσταση, σὰν πάντα. Νὰ μᾶς περιμένῃς μάννα...» Τὰ περιμένω τὰ παιδιά μου. Δὲ μὲ γελάσανε ποτέ τους. Θὰ ὀρθοῦνε. Τὴν Ἀνάσταση θὰ εἶνε ἐδῶ. Ἐδῶ θὰ εἶνε..... Γιὰ νὰ μὴν ἐρθοῦνε ἀκόμα, δὲν ἤρθε ἡ Ἀνάσταση. Δὲν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός μας, δὲν ἀναστήθηκε. Ψέμματα!.....

Καὶ, σηκώνοντας πάλι τὰ χέρια της κατὰ τὸ καμπαναριό, κάτι πῆγε νὰ πῇ, μὰ ἡ φωνή της πνίγηκε. Σάλεψε μόνο, μιὰ φορὰ ἀκόμα, τὰ χέρια της, μ' ἕνα κίνημα, ποὺ ἔλεγε νὰ πάψουν οἱ καμπάνες καὶ σωριάσθηκε στὸ χῶμα.

Ξένος στὸ χωριὸ, ποὺ ἡ τύχη μὲ εἶχε φέρει νὰ κάνω Ἀνάσταση, ἐκείνη τὴ χρονιὰ, δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω τίποτε ἀπὸ τὸ ξαφνικὸ αὐτό. Κάποιος χωριάτης μοῦ ἐξήγησε, τότε, τὴν ἁπλὴ καὶ φριχτὴ Ἱστορία.

—Ἡ Μητρομελέταινα! μοῦ εἶπε. Δυὸ παλληκάρια εἶχε ἡ ἄμοιρη καὶ τῆς σκοτωθήκανε στὸν πόλεμο. Καὶ ψήλωσε ὁ νοῦς της. Κι' ἀπὸ τότε τὰ περιμένει. Περιμένει τὰ παιδιά της νὰ κάνῃ Ἀνάσταση. Περιμένει...

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΘΡΗΝΟΣ

Ὁ Θεὸς ὁ πειὸ θεῖος, ὁ Ναζωραῖος,
Ἀπάνου ἀπ' ὅλες τῶν θνητῶν τὶς ὁμορφιὲς ὁ ὡραῖος
Ἀπάνου στὸ σταυρό του
Τὸν τελευταῖον ἀνθρώπινο ἀνάσανε ὁ Νυμφίος
Ἀνασασμό του.

Καὶ τώρα σὰν τὴν πορφυρὴ τῆς χρυσῆς ἡμέρας δύση
Κοιμᾶται στὰ ἐντάφια σάβανά του
Κοιμᾶται γιὰ ν' ἀναστηθῇ ὁ Κύριος νὰ ξυπνήσῃ
Συντρίβοντας τὸ Κράτος τοῦ θανάτου.
Μὰ πρὶν ἀνοίξουν οἱ οὐρανοὶ
Στερνό του ἡλιοχημέρωμα στὴ γῆ,
Στὶς μυροφόρες θὰ φανῇ παρθενικὲς κυράδες
Ποὺ πρῶτες τῆς Ἀνάστασης θ' ἀνάψουν τὶς λαμπάδες
Γιὰ Κεῖνον! Ἀ! πῶς κείτεται στὰ ἐντάφια σάβανά του,
Καῖνε στὸ μνῆμα του κερὶ τριγύρω του πεσμένα·
Σὰν ἄστρα ἀπὸ ψηλὰ
Καὶ τόνε συντροφεύουν ἕνα ἕνα
Καὶ τοῦ φέγγουν τὸν ὕπνο τοῦ θανάτου.
Στὸ μνῆμα Του ἂς ἀνθίζῃ κι' ἂς μοσκοβολᾶ
Τῆς ἄνοιξης ὁ κρῖνος
Κι' ἂς δέρνεται ἀπὸ πάνου Του, καὶ κλαίοντας ἂς κυλᾷ
Ὁ ἐπιτάφιος θρῆνος!

ΛΙΛΗ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ ΙΑΚΩΒΙΔΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΡΑΧΗΛ

ΜΟΥ ΦΤΑΝΕΙ...

Τοῦ δέντρου τὰ κλαδιὰ χλωρὰ,
πυκνὰ, καὶ σὰ μουρειδερὰ
μιὰ στ' ἀκροκλάδι φέγγει, ὦ, πῶς!
Χρυσοῦς καρπός.

***

Κράμε τὴν ἄσπρη σου ποδιὰ
κάτου ἀπ' τοῦ δέντρου τὰ κλαδιὰ
πῶς τὴν ἁπλώνεις νὰ δεχτῇ
τὸν ἀγγιχτο χρυσὸ καρπό.
Μοῦ φτάνει αὐτή.
Στοῦ δέντρου τ' ἀκροκλάδι ἐκεῖ
θὰ πάω μ' ἀλάθευτο σκοπὸ
νὰ κόψω τὸν καρπό.

***

Γκρεμοὶ καὶ ὀρθὲς βουνοπλαγιὲς
διελιάζουν πόδια καὶ καρδιές,
ἐκεῖ, στὸ κορφοβοῦνι ἐκεῖ,
χιλιάζ' ἡ ζωή.

***

Στάσου στὸ πλαϊ μου καὶ χωρὶς
νὰ εἰπῇς ἀνέβα, θὰ μὲ ἰδῇς
νὰ μοῦ ταράζῃ τὸ κορμὶ
σὰν ἀϊτοφτέρουγη μιὰ ὁρμή.
Μόνο τὸ χέρι σου ἁπλωτὸ
μοῦ φτάνει αὐτό.

***

Δράκοντας (ὁπου δυὸ βουνὰ
γέρνουν, φιλιοῦνται, οὔτε περνᾷ
πουλιοῦ ἀπ' τὴ μέση του φτερὸ),
φυλάει τ' ἀθάνατο νερό.

***

Ἰδάμε πῶς ἤρθες, πῶς κρατᾷς
ἕνα ποτῆρι, ὅποιο, καὶ πῇς
μιὰ δίψα γιὰ νὰ σβήσῃς, ὦ!
— Δὸς τὸ ποτῆρι θὰ σοῦ πῶ,
μοῦ φτάνει αὐτό.

***

Τὸν ἤρωα μιὰ καὶ τὸν ποιητὴ
χάρη γεννᾶει. Σταυραδερφοί.
Ἡ λύρα καὶ ἡ παλληκαριὰ
μαγίστρες εἶνε στὰ θεριά,
θεοῦ δύναμη ὅταν τὶς κινᾷ,
μετατοπίζουν καὶ βουνά.
Δόξα στὸ Λόγο! Λύτὸς ἀρχὴ
τοῦ κόσμου καὶ ὄνειρο καὶ θεός,
στὸ πρόστασμά του καὶ οἱ καιροὶ
πάντα εἶν' ὑπάκουος ἴδιος λαός.

***

Δός τὸ ποτῆρι σου, ψυχή,
δὲ βούλομαι ἄλλο θησαυρό,
τ' ἀθάνατο ἤπια τὸ νερό.

***

Κατάβαθα μέσα μου, ὦ νά!
μιὰ σκέψη κρύβω, μιὰ Ἀθηνᾶ
ποὺ δὲ μπορεῖ κι' ἂς τὸ ποθῇ,
νὰ γεννηθῇ.

***

Βόηθα με, ἀγνάντια μου, ψυχή,
μὲ τὴ θωριά σου μοναχή,
γελαστή, ἀγέλαστη, καθὼς
προβάλλεις πάντα στάσου, φῶς
μὲ τὴ θωριά σου, ἀμίλητη
μοῦ φτάνει αὐτή.

***

Μὲ τῆς θωριᾶς σου τὴ χτυπιὰ
καὶ ἡ σκέψη μου στὸν ἥλιο πιά
μέσ' ἀπ' τὰ τρίσβαθα ἑνὸς νοῦ
μπορεῖ στὰ πλάτια τ' οὐρανοῦ
ν' ἀνακαλύψῃ γιὰ τὴ γῆ
καινούρια μιὰ φωτοπηγή.

Κοσμᾶς Παγανᾶς

Π. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΠΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΑ ΞΕΝΑ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Πολὺ εἶχαν φτάσει, περνώντας τὸν ἀκούραστον καὶ θολὸν Ἕβρο, στὴ Μακεδονικὴ γῆ. Φέρνοντας μαζύ τους ὅ,τι μπόρεσαν νὰ κουβαλήσουν ἢ νὰ σύρουν πίσω τους πάνω στὸ κουρασμένο τους ἄλογο ἢ τὸ κουτσομεσιασμένο γαϊδοῦρι ἢ τὸ μισοσπασμένο τους ἁμάξι, ἔστησαν τὶς καλύβες τους γιὰ τὴν ὥρα: Ἀπὸ ποτάμια πέρασαν καὶ σὲ ποτάμια στάθηκαν. Ὅπως ὁ Ἕβρος ἀσυγκίνητος ἔτσι κι' ὁ Νέστος καὶ ὁ Στρυμῶνας κατεβάζοντας τὰ κυματισμένα του νερά, τοὺς ξεγελοῦσε πῶς βρισκόταν σὲ ὄχτες θρακιώτικες.

Μέσα στοὺς αἰῶνες, ποὺ διαλύθηκαν καὶ πᾶν, πόσες φορὲς ὡς τώρα ὅμοιες τραγωδίες νὰ ξετυλίχτηκαν γύρω στὶς ὄχτες τῶν Μακεδονικῶν ποταμιῶν! Πόσοι λαοὶ ἀρά γε παίρνοντας τὰ σκοτωμένα τους κουφάρια καὶ τὰ ράκια τῆς προσφυγιᾶς τους νὰ ἔστησαν ὧδε πέρα στὰ ἴδια βράχια ἀπὸ κάτω, καὶ κάτω ἀπ' τὰ ἴδια πλατάνια, τὶς σκηνὲς τοῦ μαρτυρίου τους, καὶ νὰ κοιμήθηκαν τὸν ὕπνο τοῦ κουρασμένου;

Πολλοὺς μῆνες περμένε τὸ μελισσολόγι τῆς προσφυγιᾶς τῶν Θρακιωτῶν νὰ βρῇ καλύβα! Ἔτσι δίχως σκέπη καὶ χωρὶς παράθυρο, ἔδεσαν πάλι τὸ ὑνί καὶ ξεύοντας ὁ κυθένας τὰ παιδιά του καὶ τὶς γυναῖκες μαζὺ μὲ τὸ μισοαποθαμμένο ἄλογό τους, σκάλιζαν τὴ γῆ. Ἔπρεπε κάτι νὰ ρίξουν στὴ γῆς. Ἔμπαινε ὁ χειμῶνας, κεφόχτανε τὰ χιόνια καὶ τὰ νερὰ θὰ πλημμυροῦσαν. Ὅσοι ξεπροδιαλέχτηκαν ἀπὸ τοῦ χειμῶνα τοὺς πόνους καὶ τὰ χιόνια καὶ τὰ κρύα, καὶ ζῆσαν κάτω ἀπὸ τὰ κουρέλια τους νὰ δοῦν τὴν ἀνοιξη καὶ νὰ ἀναπνεύσουν τὸ μυρωμένο κῦμα τοῦ κάμπου καὶ τοῦ βουνοῦ καὶ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἀνθηση τῶν δέντρων καὶ τῶν βάτων καὶ τῶν πλαγιῶν τῶν βουνῶν καὶ τῶν ὀχτῶν τοῦ ποταμοῦ, κι' ἀναχάλλασεν ἡ ψυχή τους ἀπὸ τὴ ζωή, βουτιγμένη, μέσα στὸ χειμωνιάτικο πένθος καὶ τὴν ἀντάρα τῶν βασάνων τῆς προσφυγιᾶς, αὐτοί, οἱ πιστοὶ στὴ ζωή, τομάστηκαν νὰ γιορτάσουν, μπαίνοντας στὴ μεγάλη σαρακοστή, τὸ πρῶτο Πάσχα τῆς ξενητειᾶς.

Μέσα στὸν κάμπο ἀπὸ καιρὸ ὑψωνότανε, πρὶν ὑψωθοῦν οἱ στέγες τῶν σπιτιῶν, τὸ σπῆτι τοῦ Θεοῦ φτωχό καὶ γυμνό. Ὁ παπα-Θανάσης, κουδαλῶντας μὲ ἱερὴ κατάνυξη καὶ μὲ χέρια τρεμάμενα τὰ δισκοπότηρα καὶ τοῦ ἱεροῦ τὰ χρυσὰ ἄμφια καὶ ἑξεπτέρυγα μὲ ὅ,τι ἄλλο μπόρεσε, μὲ τὶς εἰκόνες ἀσημωμένες καὶ πένθιμες, ὕψωσε τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ σκεπασμένη μὲ τὸ κοκκινοχρωμο πανὶ πίσω ἀπὸ τὸν ἀριστερὸ ψάλτη στὸν τοῖχο.

Ἐκεῖ μέσα ὁ σεβάσμιος ἱερεὺς μὲ τὴν ἀβραμιαία γενειάδα του, ποὺ σὰν τουλούπα μεγάλων μαλλιῶν σκέπαζε τὸ στῆθος του, πότε δουλεύοντας τὴ γῆ καὶ πότε ψαρεύοντας εὕρισκε καιρὸ νὰνοίξῃ τὰ βιβλία του γιὰ νὰ διαβάσῃ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ ἢ τὴ λειτουργία καὶ τὸν ὄρθρο.

Ὅλη τὴ Σαρακοστὴ τώρα μπαινοβγαίνε καὶ διάβαζε μέσα στὸ ἁπλὸ αὐτὸ τοῦ Θεοῦ καλύβι. Ὁ Θεὸς δὲν κάθεται στὰ ξύλα καὶ στὶς πέτρες ἔλεγε. κάθεται ὧδε μέσα στὶς ψυχές μας μέσα. Δὲν πειράζει ποὺ τὸν λατρεύουμε ὧδε στὸ φτωχικὸ καλύβι του. Ὅλα σωστά. Ἐκεῖ μέσα κρατῶντας ἀσβήστη τὴν πίστη τῶν πατριωτῶν του στὸ Θεὸ, λιβάνιζε μὲ τὸ φτωχὸ μοσχοθύμιαμὸ καὶ τὸ μσσχολίβανα μὲ φύλλα τριαντάφυλλου τῆς Θειᾶ Κατίγκως τὶς εἰκόνες καὶ τοὺς συχωριανούς του στὴ λειτουργία.

Στήνοντας ὅλα στὴ θέση τους φανέρωνε στὰ μάτια τῶν Θρακιωτῶν τὴν ἴδια τους ἐκκλησιά, ποὺ στὸ χωριό τους χρόνια τόσα προσκυνοῦσαν. Νὰ ἡ Παναγιά τους ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Παπανοῦμ τάγιορείτη, νὰ ὁ Ἅγιγιώργης, νὰ κι' ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἀπὸ τὴ Ρουσσία, ὧρα ἀπὸ πατριῶτες, νὰ καὶ ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μέσα σὲ κόκκινο πανὶ τυλιγμένα ὡς που νὰ ξεσκεπαστῇ τὴν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς ὡς τὴν Ἀναληψη. Νὰ καὶ τὸ θυμιατό του, καὶ τὸ δισκοποτηρό του κιόλα ἕνα-ἕνα.

Σαυτὸ μέσα τὸ καλύβι σὰν τὴ σαρακοστὴ διάβασε τὸν ἀκάθιστο κάθε Παρασκευὴ καὶ ἔψαλλε τὸ Ἐπερμάχω. Ἡ Παναγία πρόσχαρη καὶ χρυσόγελη τόνε κυττάζει παγτα, στημένη σένα σκαμνὶ κιάκουμπισμένη στὸ σαγίδωμα τοῦ χώριζε τὸ ἱερό.

Ὁ πλούσιος κάμπος τώρα ἔπλεε στὸ πράσινο καὶ ἡ σοβεια φαινότανε καλή. Θὰ φαν ἀπὸ τὸ δικό τους ὁ κυθένας. Τὰ ἀρνιὰ μικρὰ-μικρὰ βόσκουν καὶ βελάζοντας χύνουν τὴν ἴδια φωνὴ, ποὺ σκορποῦσαν ἀμέτρητα, σὰν τὴν ἄμμο τῆς θάλασσας μέσα στὸ Θρακιώτικο κάμπο.

Ἡ ψυχὴ τῆς προσφυγιᾶς σκιρτοῦσε ἀπὸ ἐλπίδα καὶ χαρά. Ὁ Θεὸς μεγάλος... Δόξα στὸν παντοδύναμο, ποὺ μᾶς φύλαξε στὴ ζωὴ νὰ ξαναϊδοῦμ καὶ τὸ Πάσκα. Καὶ νὰ τὸ μεγαλοδόξαδο. Κιάρχεψαν τὰ πάθια τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τόσο ἐμοιάζαν μὲ τὰ δικά τους πάθια, ποὺ ἡ Εὐρώπη σκλιρὴ καὶ ἄπονη τοὺς ἔριξε στὸ ξερρίζωμα τῆς οἰκίας.

Τὰ ὑνιὰ τώρα ἀναπαύονται, τὰ ζῶ στὸν αὐλόγυρο τῆς καλύβας ξεκουράζονται, τρώγοντας τὸ τρυφερό τους γρασίδι κι' αὐτοί, οἱ ζυγοὶ σκαλωμένοι ἀπὸ τοὺς τοίχους θυμίζουν τοὺς κόπους, ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴ δούλεψη τῆς γῆς. Ἡ γῆ ὁλοπρόσωπη τοὺς ποτίζει τὸ ποτὸ τῆς ἐλπίδας.

Σὰ σταύρωσαν τὸ Χριστὸ καὶ χύσαν δάκρυα κιάναψαν καὶ τὸ κλάμα φέλνοντας καὶ θρηνῶντας τὸν ἐπιτάφιο θρῆνο—θρῆνο ἐπιτάφιο δικό τους μὲ μάτια δουρκωμένα—ἀδέρφια, εἶπε ὁ Παπαθανάσης. Δὲν πρέπει νὰ κλαίμε. Τὸ κλάμα εἶνε δειλία. Ἐμεῖς δειλοὶ δὲν εἴμαστε. Καὶ ἄλλατε μᾶς ἔδιωξεν ἡ Τουρκιά, μὰ πάλ' ἐμεῖς ξαγκπατήσαμ' τὰ χώματά μας. Ἀντρειωμένοι πρέπ' νὰ σταθοῦμ' φέροντας στὴ ράχη μας τὸ σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου. Ἡ γῆ αὐτὴ ποὺ πατοῦμ' μᾶς καλοδέχτηκε καὶ θὰ μᾶς θρέψ' ὡς που νὰ ξαναδοῦμ' τὸ ἱερὸ χῶμα τῆς πλούσιας μας γῆς, τῆς λατρεμένης μας Θράκης. Σβήστε ἀπὸ μέσα σας τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς κιάνάψτε τὶς λαμπάδες τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ μας, ποὺνε ἡ ἀνάστασή μας. Παγαίντε νὰ κοιμηθῆτε γιὰ νὰ γιορτάσουμ' μὲ πνέμα πρόθυμο καὶ τὴ σάρκα γερή, τὸ λευθέρωμα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ ψυχικιὰ δουλειά του». Ὁ Παπαθανάσης βάζοντας λόγο, θυμήθηκε τὰ νειάτα του, ποὺ δάσκαλος ἔβαζε λόγο στὶς σχολικὲς γιορτές.

Κιόλοι κοιμήθηκαν τὸν ὕπνο τοῦ κουρασμένου κι' ὅλοι ὠνειρεύτηκαν τὸ Πάσκα τῆς Θράκης, τὸ Πάσκα τῶν σπητιῶν τους, τὸ Πάσκα τοῦ χωριοῦ τους. Καὶ γέλασεν ἀπὸ χαρὰ ἡ ψυχὴ στὸν ὕπνο καὶ πλημμύρισεν ἡ καρδιὰ ἀπὸ λαχτάρα.

Καὶ μεσάνυχτα πέρα χτύπησε τὸ φτωχικὸ σήμαντρο. Ἡ καμπάνα εἶχε μείνει ἐκεῖ πίσω τους βαρια κιασήκωτη στῶν γιοῦρούκιδων τὰ χέρια. Λαμπροστολισμένο ὅλο τὸ χωριὸ μὲ τὶς λαμπάδες ἀκόμα ἀναφτές, ἀκούει τοῦ Παπαθανάση τὰ θεϊκὰ λόγια. Ὅλοι οἱ χωριανοὶ ψάλλουν. «Δεῦτε λάβετε φῶς» κιἀνάβουν ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ὡραίας Πύλης—τῆς ζυλένιας ἁπλιάς πύλης, ποὺ ἡ πίστη τοῦ Παπαθανάση τὴν ἔστησε ἐκεῖ—τὶς λαμπάδες τους καὶ ὀγαίνουν κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη λεύκα νἀναστήσουν τὸ Χριστό.

Τὸ φῶς τῶν ἄστρων γύνεται πλούσιο καὶ σὰ μύρια κιντήλια οὐράνια τρεμοσβήνει στὸ στερέωμα. Τὸ ποτάμι κατρακυλᾶ τάγιρεμα νερά του καὶ καθρεφτίζει τὶς ἐωτικὲς φωτιὲς τῶν κεριῶν καὶ τὰ μύρια σχήματα τῆς πομπῆς—πομπῆς μὲ ἑξεπτέρυγα καὶ εἰκόνες καὶ τὴν ἀνάσταση γυμνὴ πλειὰ ἀπὸ τὸ κοκκινο πανὶ τῆς καὶ χρυσοστολισμένη.

Βελάζουν τ' ἀρνάκια μουγκρίζουν τὰ γελάδια καὶ τὰ βιῶδια, τὰ γαϊδοῦρια γκαρίζουν, γκιπτοῦν τ' ἀλόγατα, οἱ κασόβρα λαλοῦν, πρόσφυγες ὅλα κι' αὐτὰ καὶ ὁ κάμπος θρέβεται.

Ὁ Παπαθανάσης, στὸν αὐλόγυρο μὲ τὴ βροντερὴ φωνή του λέγει τὸ Βαγγέλιο καὶ κηρύχνει τοῦ σταυρωμένου τὴν Ἀνάσταση. «...Ἠγέρθη οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.» Καὶ θυμιάζοντας ἀφίνει τὴ φωνή του νὰ ἀντηχήσει μακρυὰ στὸν κάμπο «Χριστὸς Ἀνέστη.» Ὅλοι οἱ χωρικοὶ μαζύ του φέλνουν καὶ ξαναφέλνουν τὸ γλυκὸ τροπάρι καὶ μαζύ τους καὶ τὸ σήμαντρο ἀντηχεῖ τὴ χαρὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν πίστη στὰ πεπρωμένα τους.

Τὰ παλληκάρια ὑψώνοντας τὰ παλιὰ σελάχια τους βροντολαλοῦν μὲ τὴν μπαρούτη κι' αὐτὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ στὴ Θράκη, παιδιά, καὶ στὴ Θράκη!!!

Ἡ φωνή τους χάθηκε μαζὺ μὲ τοὺς βρόντους τῶν ντουφεκιῶν στὴ νυχτερινὴ σιγαλιὰ τοῦ κάμπου. Πάει κατὰ τὸ Αἰγαῖο, ποὺ μὲ τὸ κῦμα του θὰ τὴν φέρει νὰν τὴν ἀποθέσει στ' ἀκρογιάλια τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Μαρμαρᾶ, μήνυμα φοβερὸ γιὰ τὴν Τουρκιὰ τὴν καταλύτρα.

ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ἀπὸ Κυριακῆς Εἰς Κυριακήν

Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ...ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

✻ ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΕΝΟΣ ΑΤΥΧΟΥΣ ΣΥΖΥΓΟΥ!

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΟ ΒΡΑΔΥ...

ΤΣΤΕΡ' ΑΠΟ 1927 ΧΡΟΝΙΑ

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ✻ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ

Ένας ὑπάλληλος ἀπελύθη ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἕνας ἄλλος προσελήφθη. Ὅταν ὁ διευθυντὴς ἐρωτήθη σχετικῶς, ἔδωσε τὴν ἀπάντησιν:

— Τὸν ἐπροτιμήσομε, διότι εἶνε δυστυχὴς ἄνθρωπος. Φαντασθῆτε ὅτι ἔχει μία ὡραία γυναίκα ποὺ τὸν ἀπατᾶ.

Τὸν κακομοίρη! Ὅλοι τὸν ἐσυμπόνεσαν καὶ ἀνέγνωρισαν ὅτι ὁ διευθυντὴς εἶχε πολὺ δίκαιον νὰ τὸν προτιμήσῃ. Ἕνας ἄτυχος σύζυγος ποὺ τὴν παιδαίνει εἶνε πάντοτε τύπος συμπαθητικός. Οἱ νέοι συνάδελφοί του τὸν ἐκύτταζαν μὲ στοργήν. Οἱ προϊστάμενοι τὸν ἐπεριποιοῦντο. Καὶ ὅλος ὁ κόσμος τοῦ ἀπηύθυνε λέξεις παρηγορητικάς;

— Ἔτσι εἶνε οἱ γυναίκες, φίλε μου. Τέρατα, θηρία... Ὑπομονή.

Ὁ δύστυχος ἄνθρωπος ἔσκυβεν ἐπάνω εἰς τὰ χαρτιά του, ἴσως διὰ νὰ κρύψῃ τὴν ἐντροπήν.

— Καὶ εἶνε ὡμορφη ἡ γυναίκα σας; τὸν ἐρώτησε ἕναν βράδυ ὁ διευθυντής του.

— Μιά κούκλα δυστυχῶς, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος θλιμμένος.

Τὸ νέον διεδόθη ἀμέσως εἰς ὁλόκληρον τὸ ἐργοστάσιον. Τὰ μάθατε; Ἡ γυναίκα του εἶνε μιὰ κούκλα. Βρὲ τὸν κακομοῖρη!

* * *

Μετὰ ἕνα μῆνα, ὁ διευθυντὴς ἀπεχώρησε ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησιν. Οἱ συνεταῖροι συνῆλθον εἰς φύσκεψιν, διὰ νὰ εὕρουν τὸν ἀντικαταστάτην του... Ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον ἔλαβαν τὸν λόγον. Ὁ σεβασμιώτερος εἶπε:

— Κύριοι, πρέπει νὰ συνδυάσομε τοὺς ἐπιχειρηματικοὺς σκοποὺς μας μὲ μίαν πρᾶξιν δικαιοσύνης. Δι' αὐτὸ προτείνω ὡς διευθυντὴν τὸν νέον μας ὑπάλληλον, ποὺ τὸν ἀπατᾶ ἡ γυναίκα του. Εἶνε ἕνας τίμιος ἄνθρωπος καὶ ἐλπίζω νὰ γίνῃ πολὺ συντόμως ἕνας χαρὸς ἐπιχειρηματίας. Πρέπει νὰ τὸν ὑποστηρίξομεν.

Κάποιος ἠθέλησε ν' ἀντείπῃ. Ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη. Οἱ συνεταῖροι ἐφάνησαν ἀπολυτος σύμφωνοι διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ νέου διευθυντοῦ. Ὁ νεώτερος μάλιστα, λαβὼν καὶ ὑφὸς ῥήτορος, ἠγέρθη ἐπὶ τοῦ καθίσματός του καὶ εἶπε:

— Κύριοι, πρέπει νὰ εἴμεθα μεγαλόψυχοι. Πρέπει νὰ ἐνισχύσομεν τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ποὺ εἶχε τὴν δυστυχίαν νὰ τὸν ἀπατήσῃ ἡ γυναίκα του.

Ἡ ἀποφασις ἐλήφθη. Καὶ ὁ νεοπροσληφθεὶς ὑπάλληλος ἀνηγορεύετο κατὰ σύμφωνον γνώμην τῶν συνεταίρων, διευθυντὴς τῆς ἐπιχειρήσεως.

* * *

Ὁ καημένος ἐσκέπτετο ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶνε πολὺ δυστυχὴς διὰ νὰ κινῇ τὴν γενικὴν συμπάθειαν. Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἔβλεπε γύρω του παρὰ μόνον φίλους. Μειδιάματα, κοπλιμέντα, ὑποκλίσεις, προσκλήσεις σὲ γεύματα, σὲ χορούς:

— Ἐλᾶτε νὰ πάρουμε τὸ τσάϊ. Πάρετε μαζύ σας καὶ τὴν κυρία σας.

Αὐτὸς ὅμως δὲν ἐπήγαινε πουθενά. Εἶχε πέσει μὲ τὰ μοῦτρα στὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐργοστασίου κ' ἐφαίνετο ἐντελῶς ἀποξενωμένος ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον.

Ἕνα βράδυ Μεγάλου Σαββάτου ἐθεάθη εἰς τὸ παγκάρι τῆς ἐκκλησίας του, ὅπου ἦταν ἐνορίτης. Ὁ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐνορίας τὸν εἶχε καλέσει δι' ἐπιστολῆς:

— Τὸ συμβούλιον, τοῦ εἶπεν, ἔχει ὡς ἔργον νὰ βοηθῇ τοὺς δυστυχεῖς τῆς περιφερείας. Ἔχομεν τὴν πληροφορίαν, κύριε, ὅτι εἶσθε πολὺ δυστυχής, διότι σᾶς ἀπατᾷ ἡ γυναίκα σας. Λάβετε λοιπὸν χιλίας δραχμὰς, ὡς πρώτην δόσιν, ἀπὸ τὸ ταμεῖον «βοηθείας τῶν δυστυχῶν τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος».

Ὁ δυστυχὴς σύζυγος ηὐχαρίστησε θερμῶς διὰ τὴν ἀρωγήν. Κι' ἐνῷ ἀπεχώρει κατασυγκινημένος ἀπὸ τὴν καλωσύνην τῶν ἀνθρώπων, ἤκουσε τὸν πρόεδρον τοῦ συμβουλίου νὰ τοῦ φωνάζῃ:

— Καὶ μὴν ξεχνᾶτε νὰ ἔρχεσθε κάθε Κυριακὴ στὴν ἐκκλησία. Παίρνετε μαζὺ καὶ τὴν κυρία σας. Ἴσως αὐτὸ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς.

* * *

Κάποτε ἔλαβε ἕνα μπιλλιέτο:

«Ἀξιότιμε κύριε. Θὰ ἤμεθα εὐτυχεῖς, ἐὰν ἐτιμᾶτε τὸν χορόν μας, μετὰ τῆς ἐριτίμου κυρίας σας. Λαμβάνετε ἐσωκλείστως δύο εἰσιτήρια δωρεάν.

Σύλλογος Καρκαβουνίων»

Ἔλαβε καὶ τὴν ἑξῆς παράκλησιν:

«Ἰδιαιτέρα παράκλησις διὰ τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν....νὰ παραστοῦν εἰς τὸ ἀποψινὸν γεῦμα».

Τοῦ ἦλθε καὶ αὐτὸ τὸ ἐπισκεπτήριον:

«Μόνον τὸ κατάστημα....Τάδε,.. εἰμποαεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀξιώσεις τῆς συζύγου σας. Ἐπισκεφθῆτε το. Ἔχομεν ὅλα τὰ νεώτατα μοντέλλα».

* * *

Προσκλήσεις, περιποιήσεις, θυμιάματα πανταχόθεν. Ὁ δυστυχὴς σύζυγος εἶχε μόνον φίλους. Ὁ μισθός του ηὐξήθη. Καὶ τὰ ἔξοδά του ἠλαττώθησαν. Κανεὶς δὲν τὸν ἄφηνε νὰ πληρώσῃ. — Ἀ! μὲ προσβάλλεις! Νὰ πληρώσῃς ἐσύ; Ποτέ. Τώρα θὰ κεράσω ἐγώ, καὶ σύ, ἂν θέλῃς, θὰ μοῦ κάνῃς τὸ τραπέζι στὸ σπίτι σου.

Ἔτσι κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἕνα μικρὸν χρηματικὸν ἀπόθεμα.

Ἐγίνετο γνωστός. Ἡ φήμη του ἐξηπλώνετο.

Ἐπροκηρύχθησαν ἐκλογές. Ἡ ἐκλογικὴ ἐπιτροπὴ τῆς πόλεώς του τοῦ ἐπρότεινεν ἐκθύμως ὡς ὑποψηφίου της. Ὁ λαὸς τὸν ἀνέδειξε μετὰ μεγίστης πλειοψηφίας. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ κοινοβούλιον. Ἔγινε ὑπουργός. Καὶ ἐπὶ τέλους, ὅταν ἕνα βράδυ, εἰς ἐπίσημον γεῦμα ὁ πρωθυπουργὸς τὸν ἐρώτησε, γιατὶ δὲν φέρνει τὴν γυναίκα του, ὅπως ὅλοι οἱ συνάδελφοί του, αὐτὸς χαμηλώνοντας τὴ φωνή του ἀποκρίθηκε:

— Δὲν ἔχω γυναίκα, κύριε πρόεδρε.

— Πῶς; Δὲν ἔχετε γυναίκα, ἡ ὁποία μάλιστα εἶνε ὡραία, καὶ σᾶς ἀπατᾶ;

— Ὄχι.

— Ἐν τούτοις ὅλος ὁ κόσμος ξέρει ὅτι εἴσθε παντρεμμένος.

— Ποτὲ δὲν ἤμουν παντρεμμένος, Κάποτε ποὺ ἤμουν ἀπέντελος, διέδοσα ὅτι ἡ γυναίκα μου μὲ ἀπατᾶ. Ἀπὸ τότε εἶχα μίαν ραγδαίαν σταδιοδρομίαν. Εἶχα μόνον φίλες. Καὶ ὅλος ὁ κόσμος μὲ ὑπεστήριξε. Ἔγινα ὑπουργός.

Καὶ χαμηλώνοντας ἀκόμη περισσότερο τὴ φωνή του, ὁ κ. ὑπουργὸς ἐψιθύρισε:

— Μὴν πῆτε ὅμως σὲ κανέναν τίποτα. Ποῦ ξέρετε; Ὅπως πάω, μπορεῖ νὰ γίνω καὶ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας...

Ο ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟΣ

✻ ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ✻

ΠΟΙΗΣΙΑ ΡΩΜΟΥ ΦΙΛΥΡΑ

Φωνὲς ἀδρὲς τῆς ἀνοίξης,
στὴν ἀκοή μας φθάναν,
ὅσα παρήγορα, ἐμορφα,
τὴ στράτα μας μοιραναν,
ὅσα τ' ἀγνὰ τὰ νειάτα μας,
ἀνθόδροσα ἐρραντίσαν,
καὶ ξάφνου ἐπουρτουλίσαν,
ξεπεταρούδια ἀχνά.

Χειμέριοι θρῆνοι κι' ἐπῳδοί,
μοτίβα ξεχασμένα,
σκοποὶ ποὺ ἐμείναν ἄρρυθμοι
κι' ἐπῆγαν στὰ χαμένα,
ξασταχημένα ὀνείρατα,
μισοῦπνες ὀπτασιες,
γέρνουν στὶς ὀρτενσίες,
νὰ πάρουνε ζωή...

Φωνὲς ἀπ' τὸν ἀπόκοσμο
κι' ἀπ' τῆς θαχῆς τὸ δῶμα,
μυθυρισμοὶ ἀνεκπλήρωτοι,
κι' ἀδύνατες ἀκόμα
πνοές, ποὺ ἐσβήστη ἡ ἄχνα τους
μόλις δειλὲς προβάλαν
κι' οἱ ποὺ τὰ μαῦρα βάλαν
γελάτοι λογισμοί...

Ὀρχήστρας προσδοκούμενης
τ' ἀνακρουστὰ τὰ γίλια
τάγρανα τὰ μελίφωνα
κἀί τῆς καλῆς τὰ χείλια
ποὺ θὰν τὰ φύλαγε ὁ δειλὸς
κι' ἄτυχος ἐρωτιάρης,
κι' ἐσένα ποὺ θὰ πάρῃς,
τῆς νύφης τὰ προικιά!

Φωνὲς ἀδρὲς καὶ μακρυνὲς
κι' ἀπ' τὴν παλιά μας ζήση,
λιγόψυχα ἀντικρύσματα
κι' ἐρωτικὸ μεθύσι,
λαχτάρες, ὄνειρα, χαμοί,
μελίσσι οἱ εὐτυχίες
κι' οἱ θεῖες ὁλονυχτίες,
στὸν ἔρωτα δοτές...

Σάλπιγγες, σεῖστρα, κύμβαλα,
καὶ πλάνες ἁρμονίες,
μέσ' τὸ χορὸ ἀγκαλιάσματα
καὶ τὼν κορμιῶν μανίες,
φιλιὰ, ροδάτα μάγουλα,
τῶν «σ' ἀγαπῶ» ἡ πλημμύρα,
ὅλου τοῦ κόσμου ἡ μοῖρα;
ἡ θεία ἡ ὠμορφιά...

Φωνὲς ἀχνὲς κι' ὑπόκωφες
στενάγματα χειμώνων,
ξάφνου μέσα στὴν ἄνοιξι
στὰ πλάτια τῶν λειμώνων,
παίρνουν κι' ἀντρειεύουν κοὶ δογοῦν
τώρα μεστὰ τὰ στήθη;
τὶς ἔσκεπε ἡ λήθη
μὰ ἡ θύμησι ἀγρυπνᾷ...

Καὶ γίνονται μιὰ θάλασσα
ποὺ ὁλάφρη ξεχειλίζει,
κῦμα στὸ κῦμα τρέχοντας,
νὰ κελαϊδᾷ ἀρχίζει
πουλιὰ ἀπ' τὰ δέντρα, ἀπὸ παντοῦ,
λαλοῦν μ' ἀνατριχίλα,
μεσ' τῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα
καὶ μέσα στὴ ζωή...

ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ

Η ΝΑΖΑΡΕΤ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ἀνάμεσα στὸ θεῖο δράμα τοῦ Γολγοθᾶ, ποὺ ἐκτυλίσσεται τὶς ἡμέρες αὐτὲς στὶς χριστιανικὲς ἐκκλησίες ὅλου τοῦ κόσμου, δὲν μπορεῖ κανεὶς φυσικὰ νὰ λησμονήσῃ τὴν χώρα ἐκείνη ἀπὸ τὴν ὁποία ἐβλάστησε τὸ ἀμάραντον κρῖνον τοῦ Γολγοθᾶ, ὁ θεάνθρωπος λυτρωτὴς, ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς.

Ἡ χώρα αὐτὴ εἶνε ἡ Ναζαρέτ. Πόσο γλυκὸ ὄνομα, ἀλήθεια!...

Ἀπὸ ἕνα ταξεῖδι στοὺς Ἁγίους Τόπους, ποὺ ἔκαμα ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια τώρα, μοῦ μένει ἀκόμα ἡ βαθεῖα ἀνάμνησι τῶν ὡραίων χρωμάτων τῆς Ναζαρέτ, ποὺ τὴν πλαισίωναν σὰν θεῖο στολίδι, καὶ ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς εὔκολα νὰ συναντήσῃ σ' ἄλλες χῶρες. Νομίζει ὁ ἐπισκέπτης, πως ἀπὸ σκοποῦ ὁ μεγάλος δημιουργὸς ἔκαμε ἐκεῖ τὴ Φύση μὲ τόση ὠμορφιὰ καὶ μὲ τόση μεγαλοπρέπεια, γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὴ γέννησι καὶ τὴν παιδικὴ ἡλικία Ἐκείνου, ποὺ ἀργότερα ἀνελάμβανε νὰ «ἄρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων του» τὸν σταυρὸν τοῦ Γολγοθᾶ, ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ Ναζαρέτ, μὴ νομίσετε πὼς εἶνε κάνα χωριουδάκι ἢ κωμόπολις. Κάθε ἄλλο. Εἶνε μιὰ πολίχνη, ποὺ τὴν ἀποτελοῦν ἰδιόρρυθμα μικρὰ σπητάκια, κτισμένα μὲ τὸν παλιὸ ἐκεῖνο ἀρχιτεκτονικὸ τύπο ὅπως τὰ πρωτογνώρισε κι' ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

ΝΑΖΑΡΕΤ

Παντοῦ ὅπου κι' ἂν πέσῃ τὸ βλέμμα τοῦ ἐπισκέπτου, βλέπει ὅλα τριγύρω του σὲ τέτοια κατάστασι ποὺ νομίζει ὅτι εὑρίσκεται ἀκόμα στὴν ἐποχὴ ἐκείνη τοῦ Χριστοῦ. Τίποτε δὲν ἔχει ἀλλάξει. Ὡς καὶ ὁ ἐν μέσοις ἀκόμα τῶν κατοίκων τῆς Ναζαρὲτ μᾶς ὑπενθυμίζει ὑστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, πὼς ἐντύνοντο τότε ὁ Ἰωσὴφ κ. ἡ Μαρία μαθὼς καὶ τὰ θεῖον Τέκνον τους, στὴν νεαρή του ἡλικία. Οἱ Ναζαραῖοι μένουν στὰ παλιά τους ἤθη καὶ ἔθιμα, γιὰ νὰ μαρτυροῦν διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴ θεία προέλευση Ἐκείνου, καὶ οὐδέποτε ὁ πολιτισμὸς θὰ μπορέσῃ νὰ καθυποτάξῃ τὴ χώρα αὐτὴ ὑπὸ τὸ σπήτρον του

* * *

Μέσα στὴ Ναζαρὲτ, ἀντικρύζει ὁ ἐπισκέπτης τὴν ἱστορικὴ ἐκκλησία τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου», μέσα σ' ἕνα κελλὶ τῆς ὁποίας λέγεται ὅτι δέχθηκε ἡ Παρθένος τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Γαβριήλ. Πόση θεία μεταγγίωσις καταλαμβάνει τὸν ἐπισκέπτην ὅταν μπαίνει σ' ἐκεῖνο τὸ κελλί! Ἕνα θεῖο κι' ἀνεξάντλητο ἄρωμα σκορπιέται ἐκεῖ μέσα.... Τριγύρω ἀπὸ τὸν «Εὐαγγελισμὸ» εἶνε ὄμορφοι κῆποι. Ἡ μακρὴ αὐτὴ γωνίτσα τῆς γῆς σκεπάζεται πάντοτε ἀπὸ τὸν καθαρότερο οὐρανὸ τῆς Ἀνατολῆς. Εἶνε ὁ περίφημος οὐρανὸς τῆς Γαλιλαίας ποὺ δέχεται πάντοτε τὸ περισσότερο φῶς τοῦ ἥλιου καὶ στὸ στερεωμά του, τὸ μεγαλύτερο ἀριθμὸ τῶν λαμπροτέρων ἀστέρων. Εἶνε ὁ οὐρανὸς ποὺ πίνω του πρωτοφάνηκε τὸ ἄστρον τῆς ἀνατολῆς καὶ ποὺ ἀργότερα δέχθηκε μέσα στοὺς κόλπους του τὴν ψυχὴ τοῦ Ἐσταυρωμένου Τέκνου του, εἶνε ὁ οὐρανὸς ποὺ τὴν τρίτη ἡμέρα ἀπὸ τῆς τραγῳδίας τοῦ Γολγοθᾶ, ἐξαπέστειλε εἰς τὴν ἀνθρωπότητα «Χαρᾶς Εὐαγγέλια» μὲ τὴν χαρμόσυνον ἀγγελίαν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ!.....

* * *

Οἱ Ναζωραῖοι εἶνε πολὺ ἀγαθοί, φιλήσυχοι, θεοσεβεῖς καὶ ἀρκετὰ φιλόξενοι. Στὰ χείλη τους καὶ ἰδίως οἱ γυναίκες, ἔχουν πάντοτε ἕνα γλυκὸ μειδίαμα, ἱερὴ κληρονομία τοῦ θείου καὶ γλυκοῦ ἐκείνου μειδιάματος τῆς Παρθένου Μαρίας, ὅπως πιστὰ ἀργότερα τὸ ἀπέδωσε μὲ τὸν χρωστῆρα του ὁ μεγάλος ζωγράφος Μουρίλλο στὸν πίνακά του «Ἡ Παναγία» ποὺ στολίζει σήμερα τὸ ἐθνικὸ μουσεῖο τοῦ Πράδο, στὴν Ἱσπανία.

Κάθε γιορτὴ ἢ κάθε Κυριακή, ὕστερα ἀπὸ τὴν λειτουργία, οἱ νέες τῆς Ναζαρὲτ συνάθροίζονται τριγύρω ἀπὸ τὴ «Δεξαμενὴ τῆς Παρθένου». Πρόσωπα ἀγγελικὰ ποὺ ἐπιβάλλουν τὸν σεβασμό. Εἶνε ντυμένες πολὺ ἁπλα, συνήθως μὲ φορέματα βαμβακερὰ καὶ φοροῦν στὸ λαιμό τους περιδέραια ἀπὸ χυάλινες χάνδρες. Τὰ μαλλιά τους δεμένα σὲ πλεξίδες καὶ μακρυσμένα μὲ μαῦρα κορδελλάκια.

Τὸν ἐπισκέπτη, ποὺ θὰ τὶς πορτραιτιστῇ, θὰ τὸν ἀτενίσουν μ' ἕνα ἀρκετὰ ντροπαλὸ κι' ἀπορητικὸ βλέμμα, σὰν νὰ τὸν ρωτοῦνε: «Δὲν εἶν' ἀλήθεια πὼς ἡ Παναγία μοῦ μοιάζε;» Οἱ Ναζωραῖες κορασίδες εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξανθιές πὼς λοιπὸν οἱ περισσότεροι ζωγράφοι στοὺς πίνακάς των, ἔδωσαν μαῦρο χρῶμα στὰ μαλλιὰ τῆς Παναγίας;

Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου τῶν Ναζωραίων γυναικῶν εἶνε χλωμό, σὰν τὸ κεχριμπάρι, σὰν νὰ ἀπομεινε βαθειὰ ζωγραφισμένη γιὰ πάντα, ἡ μεγάλη ὀδύνη γιὰ τὴν Θεία Τραγῳδία τοῦ Χριστοῦ. Τὰ μάτια τους, μαῦρα, ὡραῖα καὶ ἐκφραστικά.

Τὸ «Μπαζὰρ» τῆς Ναζαρὲτ, ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰ σκοτεινὰ μαγαζάκια διαφόρων εἰδῶν. Ἔτοιμα ντρίλινα ἐνδύματα παπούτσια, σαμάρια καὶ ἄλλα εἴδη γιὰ ἄλογα, γκαμῆλες καὶ ἡμιόνους, κουδουνάκια μπρούτζινα γιὰ τὰ ζῶα, χτένια ξύλινα, ἰδοὺ μὲ λίγα λόγια ἡ ἐντοπία παραγωγὴ τῆς Ναζαρὲτ. Καὶ βλέποντας κανεὶς σήμερα ἐκεῖνα τὰ μαγαζάκια, ἀσφαλῶς θὰ παραδεχθῇ πὼς κανένα τέτοιο θὰ ἦταν τὴν παλαιὰ ἐκείνη ἐποχὴ καὶ τὸ μαγαζὶ τοῦ «Ἰωσὴφ τοῦ ξυλουργοῦ».

* * *

Ὁ πολιτισμὸς, μὲ τὶς ἀνισόρροπες κ' ἐκφυλες πολλὲς φορὲς ἐκδηλώσεις του δὲν κατώρθωσε νὰ προσβάλῃ τὴν ἱερὴ ἐκείνη ἐστία τῶν τόσων ἀναμνήσεων. Προστατεύται ἀνωθεν ἀπὸ Ἐκεῖνον, διὰ νὰ ὑπενθυμίζῃ στὶς μετέπειτα γεννεὲς καὶ στοὺς ἐπισκέπτας τὴν χώραν ἐκείνην ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀνέβλυσαν τὰ νάματα τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Ἀγάπης χάριν τῶν ὁποίων ἐδέχθη τὸ φωτοβόλο του μέτωπο τὸν ἀκάνθινον στέφανον, ἐσταυρώθη εἰς τὸν τόπον τοῦ Κρανίου, ἐκεντήθη ἡ πλευρά του καὶ ὑπόμεινεν ὅλα τὰ βασανιστήρια ἀγογγύστως.

Καὶ διὰ νὰ ταπεινώσῃ τοὺς ἐχθρούς του, ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ Γλυκὺς Ἰησοῦς, ὁ Θεάνθρωπος Λυτρωτὴς, τὸ Λαμπρὸν Ἄστρον τῆς Ναζαρὲτ!...

DAISY

ΤΟ ΠΥΡΠΟΛΗΘΕΝ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΝ ΥΔΡΟΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ

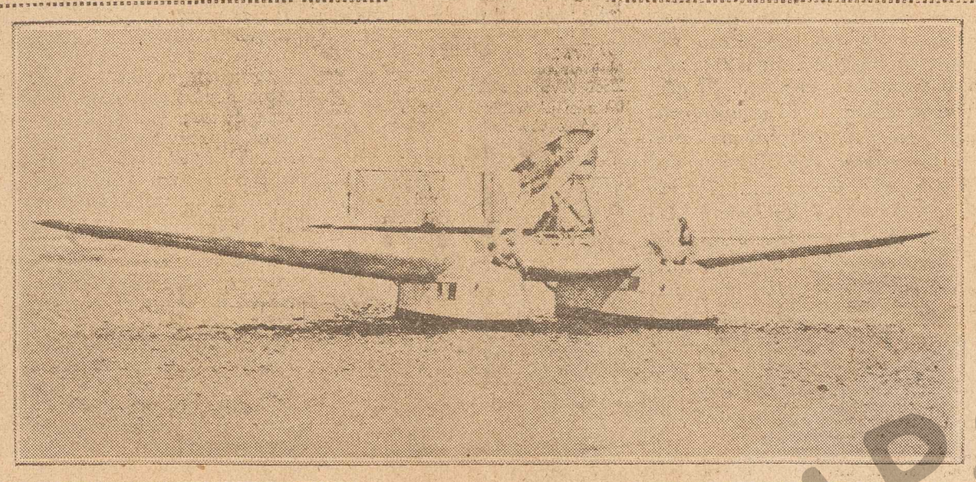

Η «ΣΑΝΤΑ ΜΑΡΙΑ» ΤΗΣ ΣΑΒΟΪΑΣ

Τὸ καθελκυσθὲν κολοσσιαῖον Ἰταλικὸν μηχάνημα διὰ τοῦ ὁποίου ὁ τολμηρὸς ἀεροπόρος ντὲ Πινέντο κατόρθωσε νὰ ἐκμηδενίσῃ τὴν ἀπόστασιν τοῦ ὠκεανοῦ διασχίσας πρὸ τινος ἐντὸς δύο ἡμερῶν τὸ ἀπὸ τῆς Μεσογείου μέχρι τῆς Ἀμερικῆς διάστημα. Ἡ «Σάντα Μαρία» εἶχε θέσεις δ' εἴκοσι ἐπιβάτας καὶ ἐξετέλεσε μὲ θαυμαστὴν ἐπιτυχίαν τὸ ὑπερατλαντικὸν της δοκιμαστικὸν ταξεῖδιον. Ἀλλά, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, δύο ἀγνωστοι πλησιάσαντες κρυφὰ ἔθεσαν πῦρ εἰς τὸ ντεπόζιτο τῆς βενζίνης καὶ τὸ μηχάνημα ἐγένετο παρανάλωμα τῶν φλογῶν.

ΑΝΡΥ ΝΤΥΒΕΡΝΟΥΑ

ΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ...

20

ΝΕΩΤΑΤΟΝ ΠΑΡΙΣΙΝΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συλλογοφαία Ἀχιλ. Οὐρβὲ)

Λεωνία, ἀντὶ Κραπότα! Ἔχω μπῆ σὲ μεγάλη περιέργεια.

— Λεωνία, δὲν ἔχεις πλέον γονεῖς, δὲν εἶν' ἔτσι;

— Ὀρφανὴ ἀπὸ πατέρα καὶ μητέρα, δὲν ἔχω παρὰ μόνο δυὸ ξαδέλφια. Ὁ ἕνας εἶνε ἀστυφύλακας, ὁ ἄλλος ἀλκοολικός...

— Τότε, Λεωνία, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὁ ὁποῖος μᾶς βλέπει καὶ μᾶς κρίνει, ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σοῦ ζητήσω τὸ χέρι σου.

Αὐτὰ τὰ πράγματα μόνο σ' ἐμένα συμβαίνουν! Νὰ ἑτοιμάζομαι νὰ τοῦ ζητήσω χωρισμὸ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ ἐκεῖνος θέλει νὰ μὲ πάρῃ γυναίκα του!

— Γεώργιε—Ἐμμανουὴλ. εἶσαι σὲ κατάστασι νευρικῆς ὑπερδιεγέρσεως. Γιατὶ νὰ μὲ παντρευθῇς;

— Γιατὶ σὲ ἀγαπῶ...

Εἶνε λογικὸς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, διάβολε! Πῶς νὰ ξεμπλέξω;

— Εἶμαι εὐτυχισμένη, φίλε μου, θλιβερὰ εὐτυχής...

— Θλιβερά! Νὰ λέγεσαι κυρία Ρουϊνὲ καὶ νὰ ἔχῃς 200.000 λίρες εἰσόδημα καὶ νὰ περιμένῃς κι' ἄλλα!

— Ἡ μητέρα σου;

— Συγκατατίθεται. Τῆς ἐμίλησα. Δὲν θὰ σὲ ἰδῇ· ἰδοὺ τὸ πᾶν.

Ὅμως δὲν ἠμπορῶ ν' ἀνταποκριθῶ σ' αὐτὴν προσφορά.

Πιάνω τὰ χέρια τοῦ Γεωργίου—Ἐμμανουὴλ καὶ τοῦ λέω:

— Ἴσως ἔως τώρα νὰ σοῦ ἐπέρασε ἡ ἰδέα ὅτι σὲ εἶχα ἀπὸ συμφέρον. Ἡ κατηγορηματικὴ ἄρνησις ποὺ ἀντιτάσσω στὴν προσφορά σου θὰ σὲ πείσῃ περὶ τοῦ ἐναντίου. Δὲν θέλω νὰ παντρευθῶ, γιατὶ ἀμφιβάλλω ἂν θὰ ἤμουν καλὴ σύζυγος· πὼς θὰ μποροῦσα, ὅπως εἶμαι μαθημένη, νὰ γίνω μητέρα; Θυμήσου τὶς κακές μου στιγμές... Ἔπειτα, τώρα εἶμαι ταραγμένη, συγκινημένη, κολακευμένη. Προτιμῶ νὰ σοῦ γράψω. Αὔριο θὰ λάβῃς γράμμα μου.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα τοῦ στέλνω τὸ ἑξῆς γράμμα.

Ἀγαπημένε μου, πολὺ ἀγαπημένε μου φίλε,

Θὰ μὲ εὐχαριστήσετε ἀργότερα γιὰ τὶς γραμμες αὐτές. Ἀλλ' εἶνε ἀναγκαῖες, γιὰ σᾶς, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ μὲ λησμονήσετε, καὶ γιὰ μένα, ἡ ὁποία ἔλαβα ἀμετάκλητον ἀπόφασιν, ὕστερα ἀπὸ ὥριμον σκέψιν.

Φίλε μου, πρέπει νὰ χωρισθοῦμε. Θὰ ἐργασθῶ. Πρὸ παντων, μὴ γελᾶτε. Ἡ Κραπότα θὰ ἐργασθῇ μὲ ὅλη τὴν καρδιά της, σᾶς τὸ ὁρκίζομαι. Μεταμορφώνεται ἐφ' ὅσον εἶνε ἀκόμη καιρός. Διότι ὑπαρχει μία ἡλικία, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς ὑπάρξεως καθίσταται τόσον ἀπαραίτητος, ὅσον ὁ ἀέρας καὶ τὸ ψωμί. Φεύγω, ἀφήνουσα εἰς τὴν Ροζαλίαν τὸ κλειδὶ τοῦ σπητιοῦ· παίρνω μαζύ μου μόνον τὰ κοσμήματά μου.

Δὲν πρέπει νὰ κλάψῃς πολύ, ἀγαπητέ μου Γιῶργο· οὔτε νὰ ἔχῃς κακὴν ἐνθύμησι τῆς εὐγωμονούσης φίλης σου Λεωνίας».

Ἂν θέλῃς νὰ μοῦ γράψῃς, στεῖλε τὴν ἐπιστολὴ μὲ τὰ ἀρχικὰ Κ. Κ., γραφεῖον Νο 2.

Ἀπάντησις:

Ἀγαπητή μου Κραπότα,

Δὲν κλαίω.

Σὲ περιμένω.

Γεώργιος—Ἐμμανουὴλ Ρουϊνὲ.

Ἐπούλησα τὰ διαμαντικά μου καὶ εἰσέπραξα 23.263 φράγκα· συνεπῶς, μὲ τόκον 6 ο/ο, θὰ ἔχω τὸ ἔτος εἰσόδημα 1. 396 φράγκα... Πολὺ λίγα. Πρέπει λοιπὸν νὰ κανονίσω τὰς ὑποθέσεις μου.

Φυσικὰ, δὲν εἶπα τίποτε στὸν Φρειδερίκο. Θὰ ἐνόμιζε τὸν ἑαυτό του ὑπεύθυνο καὶ θὰ μὲ ἀγαποῦσε λιγώτερο.

Ὅταν θὰ ἔχω ἐνοικιάσει ἕνα μικρὸ φτηνὸ διαμέρισμα (στὸ πέμπτο πατωμα ἑνὸς παλιοῦ σπητιοῦ), ὅταν θὰ ἔχω βρῇ δουλειά, θὰ πάω νὰ τὸν εὕρω.

Πρώτη ἐπίσκεψις: Στὸν Φενουίγ, τὸ ράφτη μου. Ἀπεφάσισα νὰ ἐνεργήσω διπλωματικά. Παραγγέλνω ἕνα φορεμα, καὶ ζητῶ νὰ ἰδῶ τὸν διευθυντή. Μὲ ἐκτιμᾷ λίγο, γιατὶ νομίζει ὅτι δὲν μοῦ ἀρέσουν πολὺ αἱ τουαλέττες. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ κάποιος συγγραφεὺς ἐρωτοῦσε τὸν Φενουίγ:

— Λοιπὸν, τί χρῶμα νομίζετε ὅτι θὰ ἐπήγαινε στὴ δεξιωσι τῆς χήρας μου;...

Καὶ στρεφομενος πρὸς ἐμέ:

— Θὰ ἠτο ἀδιακρισία νὰ ζητήσω καὶ τὴ δική σας γνώμη, κυρία;

— Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία, ἀπαντᾶ πρᾶσινο καὶ μαῦρο, τὸ πένθος καὶ ἡ ἐλπίς.

— Μπράβο!

Ἀλλ' ὁ Φενουίγ διαμαρτύρεται:

— Μὴ τὴν πιστεύετε· ἡ χήρα πρέπει

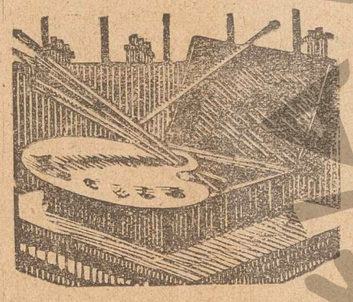

νὰ φορῇ μπλὲ ἢ κίτρινο. Θὰ εἶνε κακὸ γοῦστο ἂν ὑπενθύμιζε ὁποιοδήποτε τὸν πρῶτο της ἄνδρα.

Ὁ συγγραφεὺς περιπίπτει εἰς στοχασμούς.

— Νὰ τῆς βάλω μῶβ;

— Ἡ χήρα σας εἶνε ε

Κυριακή τοῦ "Θεωνδίρου Βήματος,,

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΣΤ' ΩΡΑΙΟ ΜΟΥΛΚ ΤΗΝ ΠΟΛΙ ΤΩΝ ΘΡΥΛΩΝ

ΑΠ' ΤΗ "ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΝΤΑΟΥΛΑΧ,,

Τρυγαρισμένη ἀπό τίς πιό ἀγαπημένες τραγουδίστρες τῆς ἡ Νταουλὰχ, ἦταν ξαπλωμένη νωχελικά στὸν ἀνθοστόλιστον μπαξέ, ποὺ τώρα τελευταῖα πηγαίνει συχνά-πυκνὰ γιὰ νὰ περνάῃ τίς φλογερὲς ὧρες τῆς ἡμέρας. Ἦταν γλυκιὰ γι' αὐτὴν ἡ μοναξιὰ κι' ἡ γαλήνη τοῦ τόπου αὐτοῦ, τῶν πουλιῶν τὸ φτερούγισμα καὶ τὸ δροσερὸ ποταμάκι, ποὺ ἀκούραστα κυλοῦσε τὰ νερά του.

Ἡ Νταουλὰχ δὲν ἦταν γελαστή. Ἡ ψυχή της ἦταν γεμάτη μελαγχολία, ποὺ ἀπέλπιζε τὸν πατέρα της καὶ τὶς φιλενάδες της, καὶ τὴν ἔκανε νὰ γυρεύῃ τὴν ἀπόμερη αὐτὴ μοναξιά. Δὲν τραγουδοῦσε πιὰ κι' οὔτε κι' ἔπαιζε σὰν πρῶτα μὲ τὶς παλιὲς παιδικές της φιλενάδες. Ἐκύτταζε ἀδιάφορα τὰ πλούσια δῶρα, ποὺ τῆς ἔστελνε ὁ Μαχμούτ. Ἕνα μονάχα ἐγύρευε πιὰ νὰ μένῃ μονάχη μὲ τὶς σκέψεις της. Μόνο οἱ ἀγαπημένες τραγουδίστρες της μποροῦσαν νὰ μένουν μαζὺ τῆς στὸν μπαξὲν αὐτό, ποὺ ἡ Νταουλὰχ ὠνειροπολοῦσε, ἀπέλειωτες ὧρες, μὲ τὴ ματιὰ βυθισμένη στὸ ἄδειο μακρυνῶν πόθων, μὲ τὰ ὡραῖά της χέρια ἀκίνητα, δίχως ν' ἀκούῃ τίς μελῳδίες, ποὺ ἐρχόσαν μαζὺ μὲ τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν ἀπὸ τὴ χώρα τοῦ Ρουμ καὶ τοῦ Ἀδαχίρ.

***

Τὴν ἡμέρα αὐτή, ποὺ τὴν ξαναβρίσκουμε στὸν μπαξέ, στεκόταν ἐπίμονα συλλογισμένη. Οἱ γυναῖκές της τὴν ἔντυναν σὰν μικρὸ παιδί, δίχως αὐτὴ νὰ νοιώθει, οὔτε νὰ λέγ τίποτα. Κι' αὐτές, οἱ σκλάβες της, σὰν ποὺ ἦταν ἀνοιξιάτικη γιορτή, τῆς φόρεσαν μιάτουαλέττα ἀπ' τὸ Σιχοὺν. Ἐστόλισαν τὰ μπράτσα μὲ πολύτιμα βραχιόλια. Στὰ μαλλιά της εἶχαν ρίξει ἀρώματα ἀπ' τὴν Ἀραβία, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ μεθύσουν τὸν καθένα καὶ τὴν καθεμιά. Εἶχαν γυαλίσει τὰ νύχια, εἶχαν βάψει τὰ φρύδια της κι' εἶχαν κάνει κατακόκκινα τὰ μικρά της χειλάκια.

Κι' ὁ ἴδιος ὁ ἥλιος, ἂν τὴν ἔβλεπε, θὰ στεκόταν καταμεσῆς τοῦ δρόμου του γιὰ νὰ καμαρώσῃ τὴν κόρη τοῦ Μαχμούτ ποῦμισαζε μὲ εἴδωλο τοῦ Χάφ.

Ἡ ξέστη ἦταν τρομερή. Οἱ κιθαρίστρες ἔπαψαν πιὰ νὰ παίζουν. Οἱ κιθάρες τοὺς ἔφυγαν ἀπ' τὰ χέρια. Ἡ Νταουλὰχ δὲν τίς ἄκουγε πιά. Συλλογιζόταν τὸ ὑπέροχο Μούλκ.

***

Τὸν περασμένο χρόνο, τὸ μῆνα Ντζιουλ—Ἀντζιά, ὁ σουλτάνος Μαχμούτ, γιὰ τὸ χατήρι τῆς Νταουλὰχ, εἶχε πάει στὸν τόπο αὐτό. Τὴν πῆρε μαζύ του. Ἀπ' τὴ Μπάρμη ὡς τὸ Μούλκ εἶταν κάμποσος δρόμος. Ἕνας καλὸς καβαλλάρης θὰ μποροῦσε νὰ τὸν κάνῃ σὲ δυὸ μερόνυχτα.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μαχμοὺτ σταμαροῦσε κάθε τόσο, γιατί πολλοὶ ἀπ' τὰ χωριὰ ἐρχόσαν νὰ προσφέρουν στὸν ἐπίσημο ταξειδευτὴ τὰ συνειθισμένα δῶρα καὶ νὰ τοῦ εἰποῦν τὶς εὐχές τους γιὰ τὴν εὐτυχία του.

Ἡ Νταουλὰχ πολὺ ἐχάρηκε στὸ ταξεῖδι αὐτό. Μέσα στὸ φορεῖο της μὲ τοὺς κλειστοὺς μπερντέδες, πολὺ τὴ διασκέδαζε τὸ προσκύνημα τῶν χωρικῶν, μπρὸς στὸν πατέρα της, καὶ ἡ τρομάρα τοῦ ὅσες φορὲς κάποιος ἀπὸ τοὺς στρατιῶτές του ἔδαζέ τὸ χέρι στὸ τόξο, ἢ στὸ κοντάρι του.

Ὁ Μαχμοὺτ, κουρασμένος λίγο ἀπὸ τὶς ἐνοχλήσεις τοῦ ἐπάρχου, στοχάσθηκε νὰ μείνῃ πιὸ πολὺν καιρὸ στὸ Μούλκ, κοντὰ στὸ στρατόπεδό του.

Ἡ χώρα αὐτὴ ἦταν περίφημη σ' ὅλο τὸ Ἰράκ. Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσῃ τοῦ τόπου οἱ ἐννιὰ τρομεροὶ πολεμιστὲς τοῦ Σοὺρ-Ἀνταὶ εἶχαν ἔρθει ἐκεῖ τὴν ἐποχή, ποὺ ἄρχισαν οἱ συμφορὲς στὴ φαμίλια τοῦ Σὲμ-Μπαχίτ. Ἀπὸ τότε ὅλοι ἔλεγαν καὶ τὰ ἐννιὰ στοιχειὰ ἔσμιγαν κάθε βράδυ πίσω ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς ὀχτιᾶς· τὰ στοιχειὰ ὅμως αὐτὰ δὲν ἦσαν ὅπως ἄλλοτε κακὰ τελώνια, ἀλλὰ ὡραῖα καὶ χαριτωμένα ἀγόρια. Τὰ παραμύθια αὐτὰ τὰ μάθαινε ἡ Νταουλὰχ κι' ἐνανουριζόταν στὰ παιδικά της χρόνια. Κι' ἀποφάσισε νὰ κάνῃ τὸ ταξεῖδι αὐτὸ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἰδῇ κάποιον ἀπὸ τοὺς τζίν αὐτούς. Δὲν ξωμολογήθηκε σὲ κανένα τὸν πόθο της ἀπὸ φόβο μὴν τὴν κατακρίνουν. Ὡς τόσο πόσες φορὲς στὸ φορεῖο της δὲ συλλογιζόταν πὼς θὰ μπορέσῃ νὰ ξεφύγῃ τίς γυναῖκες, ποὺ μέρα νύχτα τὴ φυλάγαν.

Ἡ εὐκαιρία δὲν ἄργησε νὰ παρουσιασθῇ.

Δυὸ μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸν ἐρχομό τοῦ Μαχμοὺτ στὸ Μούλκ, ὁ φρούραρχος τοῦκανε τραπέζι. Τὸ βράδυ ἐκεῖνο κάτι ἀντάρτες, ποὺ δὲν εἶχαν θελήσει νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν ὡς τότε, θὰ πήγαιναν νὰν τοῦ δηλώσουν ὑποταγή. Κι' ἔτσι ἡ Νταουλὰχ ἄφισε τὶς σκλάβες της νὰ πάν κι' αὐτὲς νὰ γλεντήσουν μαζὺ μὲ τὸ λαό, ἔμεινε μονάχη στὸ παλάτι.

Ἐπῆρε σύντομα τὴν ἀπόφασή της. Μόλις πρόβαλε τὸ φεγγάρι πίσω ἀπ' τὶς μαῦρες τοῦφες τῶν δένδρων, ἐπῆγε στὴν κάμαρη τῶν σκλάβων της, πῆρε τὴ φορεσιὰ μιανῆς ἀπ' αὐτὲς κι' ἕνα σχισμένο πέπλο, ντύθηκε διαστικά, κι' ἐβγῆκε μόνη της ἔξω, γλυκοχαιρετώντας τοὺς ἀκοίμητους σκοπούς.

Πόσο χάρηκε τότε ἡ ἀστόχαστη κόρη τοῦ Μαχμούτ. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή της καταλάβαινε πὼς ἦταν ἐλεύθερη. Μπροστά της ἀπλωνόταν ὁ κοιμισμένος ἥλιος τὴν νύχτα. Ψηλὰ στὸν οὐρανό, τὸ ἀγαπημένο γεγγάρι, καὶ κάτω τὸ ἀπαλὸ μουρμούρισμα τῆς θάλασσας, ποὺ λαμπύριζε σὰν ἀσημένια γραμμή. Τὰ ρουθούνια της ἀνοιγόκλειναν βιαστικά. Τὸ πέπλο της κυμάτιζε στὸ ὑχτερινὸ ἀεράκι. Ἡ αὔρα τῆς ἔφερνε τὸ θόρυβο τῆς γιορτῆς, ποὺ γινόταν ἀπὸ τὰ μουράγια τοῦ Μούλκ.

Ὥρμησε βιαστικὰ πρὸς τὸ ἄγνωστο. Ποῦ πήγαινε; Οὔτε κι' αὐτὴ δὲν τὸ ἤξερε. Ὕστερα ἀπὸ λίγο σταμάτησε γιὰ τὰ πάρῃ ἀνάσσα. Ἀπὸ μακρὰ δὲν μποροῦσε νὰ ξεχωρήσῃ τὰ μουράγια τῆς πολιτείας. Ποιὸς ξέρει! Ἴσως ὁ δρόμος, ποὺ ἔκανε στὸ τρέξιμό της, τὰ φόβισαν τοὺς Τζίν, ποὺ τόσο ἀγαποῦν τὴ μοναξιά... Μ' αὐτὴ ἤθελε νὰν τοὺς ἰδῇ, δὲν ἤθελε νὰν τοὺς τρομάξῃ. Μπροστὰ της τὴν ὥρα ἐκείνη ξανοίχτηκε ἕνα θέαμα στ' ἀλήθεια ἀσύγκριτο. Ἡ θάλασσα λαμποκοποῦσε. Τὰ κύματα φουλουριασμένες φωτιές, κι' ἀνάμεσα ἐχωρίζει κανεὶς μεγάλα ψάρια, νὰ παίζουν μὲ τὸν ἀφρό.

Ἡ ψυχή της ἦταν γεμάτη εὐτυχία. Ἔβγαλε στὴ ὄρθια ἀπάνω στὸ βράχο, ποὺ τὰ κύματα τὸν δέρνανε δίχως τελειωμό. Χαρούμενη ἔκανε ἀκόμα λίγα βήματα πρὸς τὴν ἄβυσσο. Δὲν ἤξερε πῶς εὔκολα κανεὶς γλυστράει ἀπάνω στὰ λιθάρια.

Ἄξαφνα ἔβγαλε μιὰ φωνή! Δίχως νὰν τὸ νοιώσῃ, εἶχε πέσει στὴ θάλασσα.

Τὰ σύγνεφα ἐξακολούθησαν ἡσυχαήσυχα τὸ δρόμο τους. Τὰ σμέρτα ἐξακολούθησαν νὰ μοσκοβολοῦν κι' ὁ μακρυνὸς θόρυβος τῆς γιορτῆς ἀκουγόταν ἀκόμα ζωηρά. Ὡς τόσο τὰ κύματα ἔκλεισαν κ' ἐσκέπασαν στὴν ἀγκαλιά τους τὸ μαργαριτάρι τοῦ Ἰράκ.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἕνας ἄνδρας ἄκουσε τὴν ἀπελπισμένη φωνή της κι' ἐπήδησε στὴν ψαρόβαρκα. Γρήγορος σὰν τὴν σκέψη καὶ σὰν τὴν ἀστραπή, ἔφθασε ὡς τὸν ἀπαίσιο βράχο. Πετάει διαστικὰ τὸ μακρὺ μαντύα του, ἀνάσσανε βαθειὰ καὶ πέφτει στὴ θάλασσα.

Σὲ λίγο ξαναφαίνονται δυὸ κεφάλια. Ἡ Νταουλὰχ εἶταν ἀκίνητη. Ὁ σωτήρας της τὴν κρατάει σφιχτὰ μὲ τῶνα χέρι καὶ μὲ τ' ἄλλο κολυμβάει. Ψάχνει μὲ τὸ μάτι γιὰ νὰ βρῇ τὴν στεριά, ποὺ θ' ἀκουμποῦσε τὴν ἄμοιρη κοπέλλα.

Ὁ ξένος ἀκούμπησε τὴ Ντουλὰχ στὸν ἄμμο. Ἔσκυψε στὴν καρδιά της κι' ἀρρογκάστηκε. Εἶταν ζωντανή, ἡ καρδιὰ χτυποῦσε. Λίγο ἀκόμα κ' τὰ τσίνουρά της ἄρχισαν ν' ἀνοιγοκλείνουν. Τὸ στρματάκι της κι' αὐτὸ ἄνοιξε μιὰ στιγμή. Κάτω ἀπὸ τὸ χλωμὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, εἶδε τὰ μάγουλά της νὰ κοκκινίζουν. Τῆς στήριξε τὸ κεφάλι μὲ τὸ χέρι της. Μὴ ξέροντας, πῶς νὰ τὴν περιποιηθῇ, τῆς χάϊδευε τὰ μπράτσα καὶ ὤμους. Ἤθελε νὰ κράξῃ βοήθεια κάποιον... Ποιὸς ὅμως εἶταν ἐκεῖ κοντὰ νὰν τὸν ἀκούσῃ...

Μετάφρασις Π. Γ. ΤΣΑΚΩΝΑ

Εἰς τὸ ἑπόμενον

Εἰδύλλιο μιᾶς μόνο νυχτιᾶς

ΩΔΗ

Τοῦ J. K. HUYSMANS

Ὁ μακαρίτης ὁ ἄντρας της τὴν ξυλοκοποῦσεν ἀλύπητα, ἔκαμε μαζύ της τρία παιδιὰ καὶ πέθανε ἀπ' τὸ πολὺ ἀψέντι ποὺ ἔπινε.

Ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν καιρὸ τσαλαβουτάει μέσ' στὶς λάσπες καὶ σπρώχνει τὸ καροτσάκι της φωνάζοντας: Ἐδῶ, τὰ καλά!

Εἶνε ἀπερίγραπτα ἀδύνατη. Εἶνε ἕνα τέρας ποὺ σηκώνει πάνω σὲ λαιμὸ παλαιστοῦ ἕνα κόκκινο κεφάλι, μορφαστικό, τρυπημένο ἀπὸ δυὸ κλαμένα μάτια, καμπουριασμένο ἀπὸ μιὰ μύτη, ποὺ τὰ φαρδυά της ρουθούνια, σὰν ἀμπαρια καπνοῦ, εἶνε γεμάτα ἀπὸ μικρὰ μαβιὰ σπειριά.

Ἔχουν μεγάλην ὄρεξι τὰ τρία παιδιά, εἶνε γι' αὐτὰ ποὺ τσαλαβουτάει μέσ' στὶς λάσπες καὶ σπρώχνει τὸ καροτσάκι φωνάζοντας: Ἔρχεται! Ἔρχεται!

Ἡ γειτόνισσά της καὶ φιλενάδα πέθανε ἐδῶ κι' αὐτή.

Κι' αὐτηνῆς ὁ μακαρίτης ὁ ἄντρας της τὴν ξυλοκοποῦσεν ἀλύπητα, ἔκαμε μαζύ της τρία παιδιὰ καὶ πέθανε ἀπὸ τὸ πολὺ ἀψέντι ποὺ ἔπινε.

Ἔχουν μεγάλη ὄρεξι τὰ ἕξη παιδιά! Στὴ δουλειά! Χωρὶς ἀνάπαυσι, χωρὶς διακοπή, τσαλαβουτάει μέσ' στὶς λάσπες φωνάζοντας: Ἐδῶ τὰ καλά!....

[Μετάφρασις Κ. ΤΡΟΥΚΙΔΗ]

ΜΙΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ

Τὸ κορίτσι αὐτὸ μὲ τὸ γερὸ καὶ κανονικώτατο σῶμα εἶνε ἡ μίς Σ. Γουῶτερ, ἡ ὁποία ἔλαβε τελευταῖος τὸ βραβεῖον τοῦ πρωταθλήματος τοῦ κολυμβήματος τὸ ἀπονεμηθὲν ἀπὸ τὸ ἀθλητικὸν κλοῦμπ τῆς Πενσυλβανίας. Ὡς βραβεῖον τῆς ἀπενεμήθη τὸ κύπελον ποὺ κρατεῖ στὰ χέρια.

ΕΥΦΥΜΑ ΤΑΞΕΙΔΙΑ

Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ RODA-RODA — ΣΚΙΤΣΑ ΤΟΥ KAR ARNOLD

Σὲ κάθε βῆμα βρίσκεται κανεὶς μπρὸς ἀπὸ ἐρείπια κτιρίων, ὁπομεινάρια ἢ τοῦ σεισμοῦ τοῦ 1775 ἢ διαφόρων πυρκαϊῶν. Σὲ κάθε βῆμα ἀντικρύζει κανεὶς μεγαλοπρεπῆ μέγαρα ποὺ δὲν τὰ ἐτελείωσαν καὶ καθὼς φαίνεται δὲν πρόκειται νὰ ἀποτελειώσουν ποτέ.

Ἡ Πορτογαλλία εἶνε ἡ χώρα τῶν μεγαλεπιβούλων σχεδίων, τὰ ὁποῖα ὅμως οὐδέποτε συντελοῦνται.

***

Ὁ μπάτης πνέει πάντοτε δροσερὸς καὶ καθαρὸς ἀπὸ... καρβουνόσκονη, κι' ὁ πτωχότερος Πορτογάλλος φορεῖ χιονόλευκα ἀσπρόρρουχα, ἐνῷ οἱ κύριοι τῆς καλῆς κοινωνικῆς τάξεως φθάνουν μέχρι σημείου πραγματικῆς λατρείας διᾷ τὴν καθαριότητα. Στὰ σπήτια πλένουν τὸ πάτωμα κάθε μέρα, καὶ οἱ τοῖχοι ἀπαστράπτουν ἀπὸ ἀσπράδα.

***

Ἡ πόλις δὲν κοιμᾶται ποτέ. Ὅταν, εἰς τὰς τέσσερες τὸ πρωΐ, σταματήσουν τὰ τράμ, κλείσουν αἱ λέσχαι καὶ σιωπήσουν

....Ἔτσι πωλοῦν οἱ γυναῖκες τὸ νερὸ κι' ἔτσι τὸ ἀγοράζουν οἱ ἄνδρες, εἰδυλλιακά, κ' ἕνα γαϊδουράκι σὰν ψεύτικο!

οἱ ἐφημεριδοπῶλαι, τότε ἀρχίζουν νὰ περνοῦν ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸ φῶς τῶν φαναριῶν της, βοϊδάμαξες, γεμισμένες μὲ λαχανικὰ ποὺ μεταφέρουν ἀπὸ τὴν χώρα—οἱ ἀστυνόμοι σηκώνουν, κάμνοντας μιὰ τρομερὴ φασαρία, τοὺς κοιμισμένους ἀστέγους, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ παγκάκια τοῦ δρόμου—καὶ τὰ κιγκλιδόφραχτα ἁμάξια τῆς ἀστυνομίας κατρακυλοῦν μεταφέροντα, ἀπὸ τὰ προάστεια, κραυγάζουσες γυναῖκες, εἰς τὸ τμῆμα.

***

Ἕνα καθημερινὸ θέαμα: ὁ Λαϊλᾶς, ὁ δημόσιος πλειστηριασμός; σ' ἕνα κατάστημα εἶνε στοιβαγμένα χίλιων εἰδῶν ἐνυπόθηκα ἐμπορεύματα καὶ μιὰ κόκκινη σημαία ὑπενθυμίζει, εἰς τὸν κοσμάκην ὅτι πρέπει νὰ συναθροισθῇ εἰς τὰς 8 ἢ τὰς 9 τὸ βράδυ. Κάθε βράδυ εἰς δώδεκα μέρη ταυτοχρόνως προσφέρονται διάφορα πράγματα καὶ ξεπουλιοῦνται. Ποιὸς τ' ἀγοράζει διαρκῶς ὅλ' αὐτὰ —μυστήριον.

Σπάνια βλέπει κανεὶς νὰ παίζουν χαρτιὰ καὶ οὐδέποτε σκάκι. Πῶς εἶνε ἄλλωστε δυνατὸν ἕνας λαὸς νὰ παίζῃ σκάκιτὴ στιγμὴ ποὺ κάνει τόσο κακοὺς λογαριασμούς; Ὄχι μόνα τὸ γκρσόνι στὸ καφενεῖο ἀλλὰ καὶ ὁ τραπεζιτικὸς ὑπάλληλος ἐπικαλεῖται πάντοτε τὴν βοήθεια τοῦ μολυβιοῦ καὶ τοῦ χαρτιοῦ προκειμένου νὰ πολλαπλασιάσῃ τὸ 80×2. Τὸ κεφάλι τους δὲν ἀντέχει σὲ λογαριαμούς. Ἔπαιρνα τὸ ρόφημά μου σὲ μιὰ Λισσαβωνέζικη «Vaccaria»—ἕνα εἶδος γαλακτοπωλείου — ὅπου ὑπάρχουν ἀγελάδες ὁλοκάθαρες ποὺ τίς ἀρμέγουν μπρὸς στὰ μάτια τοῦ πελάτου· λοιπὸν, σ' ἕνα τέτοιο μαγαζὶ ἔπινα ἐπὶ 20 ἡμέρες ἕνα ποτῆρι καφὲ μαζὺ μ' ἕνα κομμάτι ψωμί. Κάθε μέρα ὁ λογαριασμός μου ἄλλαζε: ἐνυμαίνετο μεταξὺ τοῦ 1 ἐσκούδου καὶ 70 καὶ τῶν 3 ἐσκούδων καὶ 25. Μονάχα οἱ Ἱσπανοὶ μεταξὺ τῶν γκαρσονιῶν κατορθώνουν νὰ δώσουν σωστὰ ρέστα ἀπὸ ἕνα μεγάλο νόμισμα.

***

Τί θὰ πῆ ἐδῶ παρισινὴ μόδα: Πουκάμισα μὲ πολύχρωμα πρόσωπα ζώων.

***

Ἐπεσκέφθηκα ἕνα χορὸν μικροϋπαλλήλων ποὺ ἐδόθη εἰς τὸ πάρκο τῶν διασκεδάσεων Μάγερ καὶ ἐθαύμασα τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀκρίβειαν μὲ τὴν ὁποίαν διεξήχθη. Τὰ κορίτσια ἐκάθοντο εἰς τοὺς πάγκους καὶ οἱ καβαλιέροι ἐστέκοντο τριγύρω των, ἤρχοντο δὲ σεμνὰ, σεμνὰ νὰ τὰς ζητήσουν εἰς τὸν χορόν, καὶ τὴν μίαν μετὰ τὰ μεσάνυχτα ὅλα εἶχαν τελειώσει. Τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ πρωΐ, ἡ ἀστυνομία ἀπηγόρευσε τὰς τέτοιου εἴδους συναθροίσεις ὡς.. ἀνηθίκους.

***

Αἱ ἐπιθεωρήσεις τῶν λαϊκῶν θεάτρων ὀργιάζουν μὲ τὰ τρικὸ καὶ τοὺς κλειστοὺς στηθοδέσμους. Οἱ χορεύτριες εἶνε τόσο πολὺ γυμνέες ὥστε θὰ ἠμποροῦσαν νὰ παρουσιασθοῦν σὲ καθολικὲς θρησκευτικὲς πανηγύρεις. Παρ' ὅλα ταῦτα οἱ εὐγενεῖς κυρίες μιλοῦν μὲ φρίκην διὰ τὰς ἀνηθίκους παραστάσεις τῶν θεάτρων αὐτῶν.

***

Καμμιὰ παντρεμμένη δὲν χορεύει!

***

Νά, τὸ κείμενον ἑνὸς λαϊκοῦ τραγουδιοῦ:

«Ἡ ἐργάτρια παρεπλανήθη ἀπὸ τὸν διευθυντὴ τοῦ ἐργοστασίου. Συναντᾷ μιὰ ἄλλη ἐργάτρια στὸ δρόμο καὶ ἡ ὁποία τὴν συμβουλεύει νὰ πάγῃ πίσω στὸν διευθυντὴ καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ μιὰ ἠθικὴ ἱκανοποίησι ἢ μιὰ χρηματικὴ ἀποζημίωσι. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἀρνεῖται καὶ ἡ ἐργάτρια τὸν μαχαιρώνει καὶ τὸν ἀφίνει νεκρόν. Ὕστερα αὐτοκτονεῖ.

***

Καὶ ἡ ἐπωδὸς τοῦ τραγουδιοῦ:

«Ὁ μανδύας καὶ ἡ κιθάρα, τὰ δυὸ πράγματα ποὺ συνοδεύουν τὸν φοιτητὴν διὰ μέσου τῆς ζωῆς ἕως τὸν τάφο».

***

Μὲ πόση εὐχέρεια ἀκόμη καὶ τὰ μικρότερα παιδάκια διακρίνουν μέσα σὲ μιὰ κοσμοσυρροὴ τὸν ξένον, διὰ νὰ τοῦ ζητήσουν ἕνα «πέννυ». Χθὲς ἦλθε καὶ μὲ εὗρῆκε ἕνας κουρασμένος, ἀτροφικὸς ἄνθρωπος—ἕνα δυνατὸ φύσημα τοῦ ἀέρος θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἀναποδογυρίσῃ—γιὰ νὰ μοῦ ζητήσῃ ἐλεημοσύνη. Τοῦ ἔδωσα τὴ συνειθισμένη ἐλεημοσύνη, δέκα τσεντάβος (35 λεπτά), καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔφυγε κορδωμένος καὶ φουσκωμένος, σὰν νὰ ἤταν κανένας δάσκαλος γυμναστικῆς. Ὁποία μεταμόρφωσις.

***

Ὅλα ἐδῶ φορολογοῦνται. Ἀκόμη καὶ τὰ εἰσιτήρια τῶν τράμ καὶ τὰ μποτιλιαρισμένα νερά. Ὅλα ἐδῶ ἀπαγορεύονται, ἀκόμη καὶ τὰ τσακμάκια (κι' αὐτὸ γιὰ νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ καταχρασθοῦν τὸν φόρον τῶν σπίρτων) καὶ οἱ σουγιάδες ἀπαγορεύονται ὅταν τὸ λεπίδι τους εἶνε φαρδύτερο ἀπὸ τρία δάκτυλα. Μ' αὐτὸ ὅμως, δὲν παύουν καὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ ξεκοιλιάζωνται!

***

Εἰς τὴν λεωφόρον Ἐλευθερίας εἰς τὴν Λισσαβῶνα, βλέπει κανεὶς φοίνικας, τῶν ὁποίων οἱ κορμοὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1910 ἔχουν τρυπηθῇ ὅλοι ἀπὸ ὀβίδες. Εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον μάλιστα ὑπάρχει ἕνας στύλος φαναριοῦ ποὺ ἔχει πέντε σημάδια ὀβίδος.

Τόσες πολλὲς ὀβίδες ἔχουν κατὰ καιροὺς ριφθῇ, ποὺ οἱ κάτοικοι ἐξενευρίσθησαν σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε νὰ τρομάζουν μὲ τὸ πρῶτον ἄκουσμα ἐκρήξεως καὶ λαστίχου αὐτοκινήτων ἀκόμη. Δὲν ἔχω ζήσῃ ἕως τώρα σὲ μιὰ τόσο τρομαγμένη πόλι.

***

Τὰ ἔξοδα τῆς Αὐλῆς εὑρίσκονται εἰς μεγάλην ἀντίθεσιν πρὸς τὰ μηδαμινὰ τοιαῦτα τῆς πορτογαλλικῆς ἀριστοκρατίας. Ἀκόμη καὶ σήμερον δὲν ὑπάρχει καμμία εὐγενὴς κυρία ἡ ὁποία μανικιαρίζεται ἢ βάφει τὰ μαλλιά της. Μόνον οἱ γυναῖκες τοῦ θεάτρου ἔχουν κομμένα μαλλιά.

Καὶ πόσον φτωχὰ ζῇ ὁ λαός: τὰ παιδιὰ ἀπὸ δώδεκα χρονῶν εἶνε ἀναγκασμένα νὰ ἐργάζωνται, ἢ νὰ ζητιανεύουν!

***

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Alem tejo ἰσχύει ἀκόμη σήμερον ἡ αὐτὴ σχέσις συμφωνίας μεταξὺ γαιοκτήμονος καὶ ἐργάτου ὅπως καὶ κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν ἐποχήν. Οἱ ἐργάται τῆς χώρας

Τὶς περισσότερες ὧρες τῆς ἡμέρας τὶς περνᾶνε στὰ μπαλκονάκια τους!

αὐτῆς κάμνουν μὲ τοὺς γαιοκτήμονας κοντράτα δι' ὅλην των τὴν ζωήν. Εἰς τὰ συμφωνητικὰ αὐτὰ ἀναγράφονται ἀκριβῶς αἱ ὑποχρεώσεις τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης μερίδος. Οἱ ἐργάται ἔχουν ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ κτήματος. Μία γαιοκτήμων ἡ ὁποία ἐσκέπτετο ἀνθρωπιστικῶς, ἠθέλησε πρὸ καιροῦ νὰ καλυτερεύσῃ τὴν τροφὴν τῶν ἀνθρώπων της. Οἱ ἐργάται ἔγιναν ἔξω φρενῶν ἐναντίον τοῦ μοντερνισμοῦ αὐτοῦ καὶ ἡ γαιοκτήμων ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τῶν ἀνθρωπιστικῶν της σχεδίων!

***

Ἐσοδεία σύκων: ἁπλώνουν κάτω ἀπὸ τὴν συκιὰ ἕνα σεντόνι καὶ περιμένουν μέχρις ὅτου ὡριμάσουν τὰ σῦκα καὶ πέσουν μοναχά των ἐπάνω στὸ σεντόνι καὶ νὰ ξεραθοῦν. Τότε μόνον πηγαίνουν καὶ σηκώνουν τὸ σεντόνι μαζὺ μὲ τὰ σῦκα. Ὁ λαὸς ἠγωνίσθη ὁλοκλήρους ἑκατονταετηρίδας ἐναντίον τῶν Μαυριτανῶν καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἐτολμοῦσε νὰ σπείρῃ, καὶ καλλιεργήσῃ τοὺς ἀγρούς του φοβούμενος μήπως ὁ ἐχθρὸς καταστρέψει τὴν ἐσοδείαν. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ φύσις ἐξεσυνήθισαν τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν. Κι' ἔτσι, τὰ σῦκα τοὺς πέφτουν σχεδὸν ἀπὸ τὸν οὐρανό!

Ἐταξείδευε μαζύ μας καὶ μιὰ χωρική. Αὐτὴ στὴν ἀρχὴ τοῦ ταξειδιοῦ μας ἔδεσε καὶ τὰ δυὸ τηγστήθη, σὰν σ' ἕνα μυτερὸ λοφίσκο—ὅπως συνηθίζουν ὅλες οἱ γυναῖκες αὐτῆς τῆς περιφερείας. Ἐμοιαζε σὰν νὰ εἶχε μπροστά της μιὰ καμπούρα! Τὸ κάμνουν γιὰ νὰ μὴν κουνιοῦνται τὰ στήθη τους!

Τὰ μαγαζιὰ εἶνε ἀνοικτὰ ἀκόμη καὶ τὰ κοσμηματοπωλεῖα, ἂν καὶ εἶνε 10 ἡ ὥρα τὸ βράδυ.

***

Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς πόσα πράγματα ἠμπορεῖ μιὰ Πορτογαλλὶς νὰ σηκώσῃ ἐπάνω στὸ κεφάλι της. Στὸ ξενοδοχεῖον ἀνέβασε μὲ μιᾶς, μιὰ γρηᾶ γυναίκα ὅλας μου τὰς ἀποσκευὰς στὸ τρίτο πάτωμα. Μονάχα δὲ ἡ βαλίτσα μου, ποὺ εἶχα στὸ βαγκόνι μέσα, ἐξύγιζε 100 κιλά.

***

Ὁ Πορτογαλλικὸς στρατὸς μοιάζει κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν μὲ τὸν γαλλικόν. Ἀλλ' οἱ μικροσκοποι ἄνδρες του χωμένοι μέσα σὲ βαθυγάλαζες στολὲς, φοροῦν κράνη. Κι' ἔτσι γερμανοφέρνουν ἐν ταύτῳ.

***

Μεταξὺ ὅλων τῶν λατινικῶν λαῶν μόνον οἱ Πορτογαλλοι ἀγαποῦν τὰ ζῶα. Τὰ γαϊδουράκια ἐδῶ εἶνε μικρότερα ἀπὸ κάθε ἄλλην χώραν, καὶ μὲ ὄχι τόσον κτηνώδη ἐμφάνισιν. Ἄνθρωποι καὶ ζῶα τὰ περνοῦν μιὰ χαρά. Τὸ πιὸ συνηθισμένο ζῶο γιὰ τὰ κάρρα εἶνε τὸ ρόδι. Μιὰ ράτσα πολὺ δυνατὴ χαλοπεποιημένη μὲ μακρυὰ ἴσια κέρατα. Μεταχειρίζονται ἐπίσης σὲ μεγάλη κλίμακα ἕνα εἶδος σούστας. Ἡ σούστα αὐτὴ ἔχει δύο καρούλια μὲ δύο μόνον τρύπες, σταρεὰ κολλημένα ἐπάνω στὸν ἄξονα. Τὸ ἀλάδωτο κάρρο προαναγγέλει τὴν παρουσίαν του ἀπὸ πολὺ μακρυὰ μὲ τριξίματα καὶ μὲ φρβερὲς παραφωνίες. Εἶνε ὁ χαρακτηριστικὸς κρότος ποὺ ἀκούει κανεὶς συχνὰ εἰς τὶς βορεινὲς ἐπαρχίες. Οἱ βοδάμαξες τοῦ Πόρτο ἀνεβαίνουν πολὺ ἀποτόμους δρόμους καὶ σηκώνουν πολὺ μεγάλα βάρη. Δὲν εἶδα ὅμως κανένα ἁμάξι νὰ κακομεταχειρίζεται τὰ ζῶα του. Κανεὶς δὲν βιάζεται. Εἰς την ἔξω χώραν συναντᾷ κανεὶς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ

Δράματα Τέχναι Θέατρον Μουσική

ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΗ

ΑΥΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΚΥΛΛΟΣ ΤΟΥ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Τὸν ξύπνησαν οἱ καμπάνες τῆς Ἀνάστασης. Κοιμόταν τόσες ὧρες, νισάφι πειά. Μόλις σουρούπωσε μπῆκε στὸ μαγερειὸ τοῦ Μασρονικόλα, τσίμπησε κάτι καὶ τράβηξε μερικὰ κατοσταράκια, ἀρκετὰ γιὰ νὰ τὸν κάνουν νὰ κοιμηθῇ ὡς τὴν ὥρα ποὺ σήμαιναν οἱ καμπάνες.

Διψοῦσε, σὰν νὰ ἔννοιωθε φωτιὰ στὰ σωθικά του. Πῆρε τὸ μαστραπὰ ἀπὸ τὸ τραπέζι του καὶ τράβηξε βιαστικὰ καὶ τὰ λαχτάρα δύο-τρία ποτήρια νερό. Ὁ Ντόκ, ὁ πιστός του σκύλλος, ἄκουσε τὴ φασαρία, ξύπνησε, ἄρχισε νὰ πηδᾷ ἀπάνω του, νὰ τοῦ γλύφῃ τὰ χέρια, νὰ τοῦ κάνῃ χαρές.

Δὲν εἶχε πειὰ ὕπνο. Ἄνοιξε τὸ παράθυρό του καὶ ἄναψε ἕνα τσιγάρο. Τί βραδυὰ μαγικὴ εἶνε ἀπόψε! Μπορεῖ νὰ τὴν ἀπολάψῃ κανεὶς μ' ὅλο του τὸ εἶνε, νὰ νοιώσῃ τὴν ὀμορφιὰ τῆς Ἄνοιξης μὲ κάθε αἴσθησι ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Θεός. Στὸν οὐρανὸ φεγγοβολοῦνε μυριάδες ἀστέρια, μιὰ γαλήνη ἁπλώνεται σ' ὅλη τὴν πλάση, μιὰ γαλήνη σουλτάνας ποὺ κοιμᾶται ξέσκεπη ὕστερα ἀπὸ ὄργια καὶ δείχνει σ' ὅλο τὸν κόσμο τὰ σπαρταριστὰ κάλλη της. Οἱ ἀεραντζιὲς καὶ οἱ λεῖμονιὲς μοσχοβολᾶνε τὸν ἀέρα, λὲς πὼς ἡ σουλτάνα πλάση ἔχει σκορπίσει σπάταλα στοὺς τέσσερες ἀνέμους ὅλα τὰ μύρα ποὺ κοατοῦσε ὡς τώρα κλειδωμένα γιὰ ν' ἀλύβῃ τὸ ὡραῖο της τὸ κορμί. Οἱ καμπάνες χτυπᾶνε Ἀνάσταση καὶ εἶνε σὰν νὰ καλοῦνε τὸν κόσμο στὸ ξαναζωντάνεμα τῆς ὀμορφιᾶς, ποὺ μαζὺ μὲ τὴν ἄνοιξι θὰ ξαναφανῇ στὸν κόσμο νὰ ντύσῃ τοὺς κάμπους στὰ πράσινα καὶ νὰ στολίσῃ τὰ δέντρα μὲ λογῆς—λογῆς πολύχρωμα λουλούδια, εἶνε σὰν νὰ μαζεύουν τὸν κόσμο γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὴν κόρη ποὺ ξανάρχεται ἀπὸ σκοτεινὰ βασίλεια τοῦ Πλούτονα στὸ φῶς, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας γῆς. Ὤ, πόσο ὅμως οἱ ὑρηκοεῖες μιλοῦνε μεταξύ τους!

Αὐτὰ ὅλα τὰ ἔλεγε «Αὐτὸς» μόλις ἄνοιξε τὸ παράθυρό του. Ἤτανε ποιητής, χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ ξέρῃ, γιατὶ κανεὶς δὲν τοῦ τὸ εἶχε πῆ. Ἀπόφευγε τὴ συναναστροφὴ τῶν ἀνθρώπων, πάντα μονάχος πήγαινε, γι' αὐτὸ ὅλοι τὸν ἔλεγαν «Αὐτός». Ἡ μόνη συντροφιὰ του ἦταν ὁ σκύλλος του. Τώρα ζοῦσε ὁλομόναχος σ' ἕνα πατρογονικό του σπιτάκι. Φαίνεται πὼς εἶχε ὅμως χρήματα, Ἔλειπε χρόνια στὴν Ἀφρικὴ καὶ ἔξαφνα μιὰ μέρα γύρισε στὸ χωριό του. Τί δουλειὰ ἔκανε ἐκεῖ, πόσα χρήματα κέρδισε, κανεὶς δὲν ἤξερε. Δὲν εἶχε μιλήσῃ σὲ ἄνθρωπο.

Τώρα ὁ Αὐτὸς ἀκουμπισμένος στὸ παράθυρο καὶ καπνίζοντας, ἔβλεπε τὸν κόσμο ποὺ περνοῦσε γιὰ νὰ πάῃ στὴν ἐκκλησιά. Γρηοῦλες κατακάθαρες μὲ ὁλόασπρα τσεμπέρια, μὲ ὄψι ρυτιδωμένη καὶ χαρούμενη. Ὅλοι ἐκεῖνοι τὴ βραδυά, λὲς πὼς εἶχαν ξανανοιώσῃ, πὼς εἶχαν γίνῃ εἴκοσι τριῶν χρονῶν. Ἔβλεπε παντρεμένες γυναῖκες πλάϊ σ' ἐκεῖνον ποὺ περίμεναν χρόνια νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Μπροστὰ τους ἔτρεχαν παιδάκια μὲ ξανθὰ κεφαλάκια. Μηγαιναν νὰ δοῦνε τὸ Χριστούλη ποὺ θ' ἀναστηθῇ. Κ' οἱ νειὲς μαννάδες ὅλο περηφάνεια, ἔννοιωθαν μέσα τους τὸ καμάρι τῆς Παναγιᾶς καὶ ἔβλεπαν πολλοὺς Χριστούληδες, ἕναν σὲ κάθε παιδί τους.

Μὰ νὰ τώρα ὁ Αὐτὸς μισοκλείνει λίγο τὴ γρίλλια γιὰ νὰ μὴν τὸν δοῦνε κάποιοι ποὺ περνοῦσαν ἂν καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ τοὺς κυττάζῃ μὲ περισσότερη προοοχή. Μιὰ νέα γυναῖκα. Δὲ φαινόταν παραπάνω ἀπὸ εἴκοσι χρονῶν. Μὰ καθὼς σήμερα, ἐτούτη τὴ μαγεμένη βραδυά, εἶχαν γίνῃ καὶ οἱ γέροι εἴκοσι χρονῶν, ἡ νέα αὐτὴ γυναῖκα ἔμοιαζε πὼς δὲν πατοῦσε στὴ γῆς. Στὰ μάτια τοῦ «Αὐτοῦ» φαινόταν σὰν μιὰ πεταλούδα ποὺ περνοῦσε πετῶντας σὰν ἕνας ἀνοιξιάτικος μυρωμένος ἀέρας ποὺ πῆρε ὄψι γυναίκεια, σὰν μιὰ νεράϊδα ποὺ παίρνει τὴν ἀνθρώπινη μιλιά, σὰν τὴν ἴδια τὴν ἀρχαία Κόρη ποὺ ἔρχεται στὴ γῆ, γιὰ νὰ φέρῃ μαζύ της ὅλες τὶς ἀνοιξιάτικες λαμπράδες. Δίπλα της ἕνας κακομούτσουνος πενηντάρας. Αὐτὴ κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χεράκι ἕνα ξανθόμαλλο παιδάκι ποὺ τῆς ἔμοιαζε τρομαχτικά. Λὲς πὼς ψιλοδουλευτὴς τεχνίτης θορώντας τὴ μάννα εἶχε κάνει ἕνα κέριο κουκλάκι. Δὲ θάταν ἀλλοιώτικος ὁ Χριστὸς στὰ μικρά του χρόνια πλάϊ στὴ Παναγία.

— Σήκω, Ντὸκ, δὲν ἔχουμε καμμιὰ δουλειὰ ἐδῶ, ἐμεῖς μαζὺ μὲ τοὺς εὐτυχισμένους αὐτοὺς ἀνθρώπους!

Ὁ σκύλλος σὰν νὰ κατάλαβε, ἄρχισε πάλι νὰ πηδᾷ ἀπάνω του.

— Ἄ, ὄχι, μὴ χαίρεσαι, μὴ θαρρεῖς πὼς θὰ πᾶμε κι' ἐμεῖς ν' ἀναστήσουμε! Ἔπειτα τοὺς σκύλλους δὲν τοὺς δέχονται στὴν ἐκκλησιά, τοὺς σκύλλους καὶ τοὺς μαγκούφηδες καὶ μένα! Ἡ ἐκκλησιὰ εἶνε γιὰ κείνους ποὺ ἀγαποῦνε καὶ ἀγαπιοῦνται στὸν κόσμον αὐτόν. Ὁ Χριστὸς δὲν ἐδίδαξε τὴ θρησκεία τῆς ἀγάπης; Ἐμεῖς πᾶμε ν' ἀνασταίσουμε ἔξω στοὺς κάμπους, στὸν ἐλεύθερο ἀέρα, στὴν ἐρημιά, ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχουν ἀνθρῶποι.

Μαζὺ μὲ τὸ σκύλλο τράβηξαν ἔξω, πέρα ἀπὸ τὰ χωράφια πρὸς τὸ δημόσιο δρόμο. Περπατοῦσε καὶ ὅλο περπατοῦσε καὶ ὁ σκύλλος μαζύ. Ποῦ πήγαινε; Μήπως ἤξερε καὶ αὐτός; Ἐπὶ τέλους κουράστηκε, ἔρτασε στὴ ρίζα ἑνὸς βουνοῦ καὶ ἐκεῖ κάθησε σὲ μιὰ πέτρα. Πῆρε κοντά του τὸ σκύλλο τόνε χάϊδεψε καὶ τοῦ εἶπε:

— Τώρα μέσα στὴν πολιτεία ὁ κόσμος ἀναστάινει, γλεντάει καὶ χαίρεται. Αὐτὰ δὲν εἶνε γιὰ μᾶς, ἐμ' αὐτὸ σ' ἔφερα ἐδῶ, ἀγαπημένε μου Ντόκ. Μποροῦσα κι' ἐγὼ τώρα νὰ εἶμαι στὴν πολιτεία, μέσα στὸ ὡραῖο μου σπιτάκι καὶ νὰ ἀναστάινω μαζὺ μὲ τὴ γυναικοῦλα μου καὶ τὸ παιδάκι μου, μὰ ἐγὼ δὲν τὸ θέλησα, καὶ ἐγώ, σ' ὁρκίζουμαι Ντόκ, πὼς ἐγὼ μονάχος ἔκανα τὴ δυστυχία μου. Μὰ φαίνεται ἡ μοῖρά μου εἶνε τέτοια. Κακορροίζικος γεννήθηκα, κακορροίζικος θὰ πεθάνω!

Ὁ σκύλλος λὲς πὼς ἔννοιωθε κουλουριάστηκε στὰ πόδια του καὶ ἄρχισε νὰ γλύφῃ τὰ χέρια του.

— Ἄ, ξητᾶς κατεργάρη, νὰ μάθῃς τὴν ἱστορία μου; Νὰ στήνε πῶ λοιπὸν ἀφοῦ τὸ ἀπαιτεῖς. Θὰ μοῦ κάνῃ καὶ καλὸ νὰ πῶ σὲ κάποιον τὸν πόνο μου. Μήχως ἔχω ἄλλον ἀπὸ σένα;

Κι' ὁ «Αὐτὸς» ἄναψε ἕνα τσιγάρο καὶ ἄρχισε νὰ διηγέται τὴ θλιβερή του ἱστορία στὸν πιστό του σκύλλο:

«Ἀπὸ μικρὸς ἔμεινα ὀρφανὸς καὶ ἔρημος στὸν κόσμο αὐτόν. Δὲ γνώρισα τοῦ πατέρα τὸ χάδι καὶ τὴ ζεστὴ τῆς μάννας ἀγκαλιά. Μιὰ κακιὰ καὶ διαστρεμμένη θειὰ εἶχα μονάχα ποὺ μ' ἔσπαγε στὸ ξύλο. Στὰ γράμματα ὅμως ἤμουν καλός. Τί τὰ θέλεις ὅμως, εἶδα κι' ἀπόειδα μ' αὐτὴ τὴ θειά μου καὶ μιὰ μέρα ἀναγκάστηκα νὰ μπῶ μοῦτσος σ' ἕνα καράβι καὶ νὰ φύγω μακρυά. Πῆρα ὅμως μαζύ μου καὶ ὅλα μου τὰ βιβλία καὶ ὅταν εὕρισκα καιρὸ διάβαζα καὶ σὲ καράβι, ὄχι μόνο αὐτὰ μὰ καὶ ὅτι ἄλλο βιβλίο τύχαινε στὴν πλώρη μου. Ὅλοι ἐκεῖ μέσα μὲ ἀγαποῦσαν γιατὶ ἤμουνα φρόνιμος καὶ ὑπάκουος καὶ μὲ φώναζαν φιλόσοφο.

Νὰ μὴ σὰ πολυλογῶ λοιπὸν, καλέ μου Ντὸκ, ἔφυγα ἀπὸ τὸ χωριό μου μοῦτσος καὶ ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι, εἴκοσι πέντε χρόνια ἐναγώρισα πλούσιος, ἀφοῦ τράβηξα ἕνα σωρὸ ράσανα καὶ συφορὲς ποὺ μ' ἔκαναν νὰ μισήσω τὸν κόσμο καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Τὴν ἀγάπη δὲν τὴν ἤβρα πουθενὰ καὶ πάντοτε συναντοῦσα μπροστά μου τὴν ἔχθρα καὶ τὸ μῖσος. Γιατὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶνε τόσο κακοί;

Γύρισα λοιπὸν καὶ κάθησα στὸ σπῆτι ποὺ εἶχα πατρογονικό μου, σ' αὐτὸ ποὺ ἔρχόταν ἡμέρα νὰ νοικοκυρευτῶ κι' ἐγώ, νὰ ἔχω γυναῖκα καὶ παιδιά. Στὴν ἀρχὴ ἐζήτησα κάποια γρηὰ νὰ τὴν ἔχω στὸ σπῆτι γιὰ νὰ μὲ περιποιῆται. Ἤρθε μιὰ χήρα καὶ ἤμουν πολὺ εὐχαριστημένος μαζύ της. Μοῦ μαγείρευε, μὲ ἔπλενε καὶ προλάβαινε κάθε μου ἐπιθυμία.

Μιὰ μέρα ἐκεῖ ποὺ καθόμουν καὶ διάβαζα. Τί ἄλλο νὰ κάνω, πῶς ἀλλοιῶς νὰ περάσω τὴν ὥρα μου; Λοιπὸν ἐκεῖ ποὺ ἤμουν ἀφωσιωμένος στὸ βιβλίο μου, ἀκούω μιὰ γλυκειὰ φωνοῦλα νὰ μοῦ λέῃ:

— Ὁ καρές σας!

Ἀμέσως κατάλαβα πὼς δὲν εἶνε ἡ συνηθισμένη φωνὴ τῆς γρηᾶς. Γυρίζω καὶ τί νὰ δῶ; Ἕνα κορίτσι ἀφρὸς μονάχος, ὅλο γλύκα καὶ ὀμορφιά! Μόλις μπόρεσα νὰ ψιθυρίσω:

— Κι' ἐσὺ ποιὰ εἶσαι;

— Εἶμαι κόρη τῆς κυρὰ-Ἀνέζας καὶ καθὼς ἤξερα πὼς εἶνε ἡ ὥρα γιὰ τὸν καφέ σας καὶ ἡ μητέρα μου λείπει...

— Μὰ δὲν ἤξερα πὼς ἡ κυρὰ-Ἀνέζα ἔχει καὶ κόρη καὶ τὶ κόρη!

Χαμήλωσε μὲ ντροπὴ τὰ μάτια της καὶ μοῦ εἶπε:

— Νὰ τὴ συγχωρᾶτε, πάει σὲ μιὰ ἀνεψιά της ποὺ εἶνε γά γεννήσῃ.

— Μακάρι νὰ γεννοῦν καθεμέρα ὅλες οἱ γυναῖκες τοῦ κόσμου, νὰ γιομίσῃ ἡ πλάση ἀπὸ παιδιά, γιὰ νἄχω τὴν εὐτυχία ἐσὺ νὰ μοῦ φέρνῃς κάθε μέρα τὸν καφέ.

Ξεθαρρεύτηκε λικάκι καὶ ψιθύρισε:

— Μοῦ φαίνεται πὼς μὲ κοροϊδεύετε. Ἐνῷ τὴν κύτταζα μὲ θαυμασμό, μοῦ λέει σὲ λίγο:

— Διαβάζετε, ὅλο καὶ διαβάζετε, μοῦ εἶπε ἡ μητέρα μου. Κι' ἐμένα μ' ἀρέσει νὰ διαβάζω ὡραῖες ἱστορίες μὰ δὲν ἔχω βιβλία.

— Νὰ σοῦ διαβάζω ἐγώ, παιδί μου!

Νὰ μὴ σοῦ τὰ πολυλογῶ, ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ὅλο καὶ τῆς διάβαζα ἱστορίες. Αὐτὸ τὸ κοριτσάκι σὲ λίγες μέρες ἤξερε πολλὲς χαρούμενες καὶ τραγικὲς ἐρωτικὲς ἱστορίες. Τῆς εἶπα καὶ τὴν ἱστορία τὴ δική μου ὅσα μὲ δῶ. Ὅταν τελείωσα κατάλαβα πὼς μὲ εἶχε συμπαθήσει, μὰ σὰν πατέρα της. Ἤμουνα σαράντα χρονῶν καὶ ἤταν ἀτόμη εἴκοσι. Δὲν τόλμησα ἐκείνη τὴν ἡμέρα νὰ τῆς πῶ τίποτα ἄλλο.

Μιὰ ἄλλη μέρα ἔρχεται στὸ δωμάτιό μου καὶ μοῦ λέει:

— Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ποὺ μοῦ εἶπατε τὴ δική σας ἱστορία, δὲν ξαναδιαβάσαμε ἄλλο.

— Καὶ ὑπάρχει ἀνάγκη;

— Δὲν ἔχετε καμμιὰ ἄλλη ὡραία ἐρωτικὴ ἱστορία;

— Ἔλα νὰ γράψωμε ἐμεῖς μιά, θέλεις;

Ἤταν ἔξυπνη καὶ κατάλαβε, κατέβασε ἀμέσως τὰ μάτια της, ἄνοιξε γλήγορα τὴν πόρτα καὶ βγῆκε ἀμέσως ἀπὸ τὴν κάμαρά μου χωρὶς νὰ πῇ λέξι.

Κάτι εἶπε ὅμως φαίνεται στὴ μητέρα της καὶ ἴσως ἡ μητέρα της τὴ μαλλωσε, γιατὶ κλωτσοῦσε τὴν τύχη ποὺ τῆς παρουσιαζόταν μπροστά της. Ἡ μητέρα της ὅμως δὲ μοῦ εἶπε τίποτε· φαίνεται δὲν τολμοῦσε γιατὶ ἤταν μιὰ ἁπλῆ γυναῖκα. Τὸ κατάλαβα ὅμως πὼς κάτι ἤξερε γιατὶ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα μὲ περιποιόταν περισσότερο. Σὲ λίγες μέρες ἐπὶ τέλους ξαναῆρθε στὸ δωμάτιό μου τὸ Φροσάκι, ὥρμησε μετὰ ἀπὸ τὴ μάννα της. Ἀφοῦ μιλήσαμε κάμποση ὥρα γιὰ ἀδιάφορα πράγματα, φαινόταν πὼς κάτι ἤθελε νὰ μοῦ πῇ μὰ κόμπιαζε. Ἐπὶ τέλους τὸ ἔσκασε ὅλως διόλου ἀδέξια. Ἦταν τόσο ἀθῶο τὸ κακόμοιρο.

— Κάτι μοῦ εἴπατε προχθές...

— Ναί, κορίτσι μου, γι' αὐτὸ δὲν ἤρθες τόσες μέρες;

— Ἤθελα νἄρθω μὰ πῶς...

— Ἄ, βέβαια, ἔχουμε εἴκοσι χρόνια καὶ παραπάνω διαφορὰ στὴν ἡλικία, ἐγὼ εἶμαι σὰν πατέρας σου.

— Ὄχι, δὲ λέω αὐτό. Ἀφοῦ ἕνας ἄνθρωπος σὰν καὶ σᾶς μᾶς κάνει τέτοια τιμή, θὰ ἤταν ἀπὸ μέρους μας....,

— Κυρίτσι μου, ὄχι γιατὶ σοῦ κάνω τὴ τιμή... Ὁ σκοπὸς εἶνε νὰ τὸ θέλῃς καὶ σύ, ὄχι βέβαια νὰ πεθαίνῃς ἀπὸ ἔρωτα γιὰ μένα, μὰ νὰ νοιώθῃς πὼς θὰ μ' ἀγαπήσῃς μὲ ὅλη τὴν καρδιά σου, γιατὶ θὰ περάσωμε μαζὺ μιὰ ζωὴ ὁλάκερη.

— Τὸ θέλω κι' ἐγώ...

— Ναί; μὰ δὲν τὸ λὲς μὲ τὴν καρδιά σου. Μήπως ἀγαπᾷς κανέναν ἄλλο πειὸ νέο ἀπὸ μένα;

—Ὄχι, ὄχι, αὐτὸ ὄχι!

— Τὸ εἶπε μὲ τόση εἰλικρίνεια, ποὺ δὲ μοῦ ἔμεινε καμμιὰ ἀμφιβολία πὼς ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. Τὶ νὰ σοῦ πῶ ὅμως, ἀγαπημένε μου Ντὸκ, κατάλαβα ἀπὸ τὸν τρόπο της, ἀπὸ τὸν τόνο τῆς κουβέντας της, πὼς ἂν καὶ δὲν ἀγαποῦσε κανέναν ἄλλο, μέσα στὴν καρδιά της εἶχε κάποιον ἄγνωστο, κάποιον ποὺ περίμενε μὲ λαχτάρα, κάποιο νέο παλληκάρι, ὄχι ἐμένα τὸν περασμένο στὰ χρόνια.

Τῆς τὴν εἶπα αὐτὴ τὴ σκέψι μου. Ἤταν τόσο ἀθῶα ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ κρυφῇ. Μοῦ τὸ ὡμολόγησε σχεδὸν πὼς περίμενε τὸν.... ἄγνωστο ποὺ θὰ ἔρχόταν μιὰ μέρα.

Κ' ἔκανε μέρες νὰ ἔρθῃ στὴν κάμαρά μου, ἔκανε μῆνες. Κι' ἐγὼ ὅλο διάβαζα καὶ δὲ μιλοῦσα σὲ ἄνθρωπο. Ἡ μητέρα της μιὰ μέρα πῆγε κάτι νὰ μοῦ πῇ, μὰ ἐγὼ τῆς ἔκοψα ἀπότομα τὴν κουβέντα.

Ὕστερα ἀπὸ καιρὸ μπαίνει μιὰ μέρα ἡ μικρὴ στὴν κάμαρά μου καὶ μοῦ λέει ντροπαλὰ ὑπὸ τὴν πόρτα χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ προχωρήσῃ μέσα.

— Κάποιος ποὺ ἠρθε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ μὲ ζητάει....

— Αἴ καὶ τὶ μοῦ τὸ λὲς ἐμένα; Μὲ γειά σου μὲ χαρά σου.

— Ναὶ μὰ ἡ μητέρα μοῦ εἶπε πὼς ἂν ἐπιμένετε ἀκόμη ἐσεῖς...

— Βέβαια γιατὶ ἔχω περισσότερα χρήματα! Ὄχι, κορίτσι μου, μὴν ἀκοῦς τὴ μάννα σου, νὰ πάρῃς αὐτὸν ποὺ ποθεῖ ἡ καρδιά σου.

— Μά...

Κάτι πῆγε νὰ μοῦ πῇ τὸ κακόμοιρο, μὰ ἐγὼ, δὲν ξέρω γιατι, εἶχα νευρώσει φοβερά. Αἴ, τέτοιος ἤμουν πάντα νευρικὸς καὶ κακοροίζικος, χωρὶς νὰ εἶμαι κακός. Ἴσως καὶ νὰ θαρροῦσα πὼς μὲ κοροϊδεύε, πὼς ἔπαιζε μὲ τὸν πόνο μου. Τί νὰ σοῦ πῶ, καϋμένε Ντόκ; Δὲν ξέρω ποιὸς Σατανᾶς μ' ἔστρωξε, σηκώνομαι καὶ τῆς κλείνω τὴν πόρτα στὰ μοῦτρα. Τὴν ἄλλη μέρα, ὕστερα ἀπ' αὐτὴ τὴν προσβολὴ δὲν ξαναπάτησε στὸ σπῆτι οὔτε αὐτή, μὰ οὔτε καὶ ἡ μάννα της. Ἀπὸ τότε εἶμαι μονάχος κι' ἔρημος! ἂν δὲν εἶχα καὶ σένα, καλέ μου Ντόκ!

Ἔπειτα ἔμαθα πὼς ἤταν κάποιος νέος, ποὺ γύρισε ἐκεῖνες τὶς μέρες ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Εἶχε ἔρθει λοιπὸν ὁ ἀναμενόμενος, ὁ Ἄγνωστος! Σὲ λίγο ὅμως πληροφορήθηκα πὼς ἐκεῖνος γύρευε προῖκα καὶ οἱ κακομοῖρες δὲν εἶχαν πρᾶ ἕνα χωραφάκι νὰ τοῦ δώσουν. Ἴσως αὐτὰ νὰ ἤθελε νὰ μοῦ πῇ ἡ μικρὴ τότε καὶ ἐγὼ ὁ κακοροίζικος δὲν τὴν ἄφησα νὰ μιλήσῃ, τῆς ἔκλεισα τὴν πόρτα στὰ μοῦτρα.

Πήγα ἀμέσως τὴ βρῆκα καὶ ἀφοῦ τῆς ἐξήτησα νὰ μὲ συμπαθήσῃ γιὰ τὸν ἀσχημο τρόπο ποὺ τῆς εἶχα φερθῇ, τῆς εἶπα ἂν θέλῃ νὰ τῆς δώσω ὅσα λεφτὰ χρειάζονται γιὰ νὰ πάρῃ αὐτὸν ποὺ ποθεῖ ἡ καρδιά της.

— Τί λέτε! Νὰ μοῦ δώσετε ἐσεῖς! Καὶ τί ὑποχρέωσι ἔχετε σὲ μένα; Δὲ φτάνει ποὺ σᾶς δυσαρέστησα...

Τὴν παρακάλεσα νὰ τὰ δεχθῇ, ἔπεσα σχεδὸν στὰ πόδια της, μὰ ἤταν πολὺ περηφανη γιὰ νὰ δεχθῇ ἕνα τέτοιο. Στὸ τέλος ὅταν ἔφευγα ἀπελπισμένος μοῦ λέει:

— Καὶ ἂν ἀκομη ἤθελα νὰ τὰ δεχθῶ; Ἀπὸ τὴν καρδιά μου πειά!

— Ἂν εἶνε ἔτσι ἔχεις δίκιο. Τότε γειά σου καὶ ὅποτε μὲ θέλεις γιὰ τίποτα, μὴν γραπῆς νὰ ἔρθῃς νὰ μοῦ χτυπήσῃς τὴν πόρτα μου.

Κι' ἔφυγα. Ὅταν ἀκούω μιὰ φωνὴ πίσω μου νὰ φωνάζῃ, τὴ γλυκειὰ της φωνοῦλα:

— Κύριε, κύριε...

Γύρισα πίσω.

— Τὶ θέλεις;

— Τίποτα' μοῦ λέει ντροπαλά.

Κάτι ἤθελε νὰ μοῦ πῇ καὶ ντρεπόταν. Τὶ νὰ ἤθελε νὰ μοῦ πῇ, καλέ μου Ντόκ. Μήπως καὶ ἤθελε νὰ μοῦ πῇ πὼς ἐγὼ ἤμουν γι' αὐτὴ ὁ καλύτερος ἀπ' ὅλους; Γιατὶ νὰ μὴν ἐπιμένω νὰ τῆς τὸ ξεκολλήσω; Μὰ καὶ ἂν μοῦ τόλεγε, βλέπεις ἐγὼ θὰ τὸ πίστευα; Θὰ νόμιζα πὼς μὲ παίρνει ἀπὸ πεῖσμα, ἀπὸ καλωσύνη, ἀπὸ λύπησι ἀπὸ... ξέρω καὶ γώ τί; Μὰ ἐγὼ ἤθελα νὰ τὸ ἐπιθυμῇ μὲ ὅλη τὴν καρδιά της. Κουνᾶς τὴν οὐρά σου, φτωχέ μου Ντὸκ, σὰν νὰ θέλῃς νὰ μοῦ πῇς: «Εἶνε πρτὲ δυνατὸν κακοροίζικε μιὰ εἴκοσι χρονῶν κοπέλλα νὰ ἐπιθυμῇ ἕναν σαραντάρη;»

Καὶ ἀπὸ τότε δὲν τὴν ἐαναεῖδα. Μιὰ μέρα πάλι ἔμαθα πὼς ραβωνιάστηκε μὲ κάποιον. Νόμισα πὼς παρουσιάστηκε στ' ἀληθινὰ τώρα πειὰ αὐτὸς ποὺ λαχταροῦ-αὐτὸν τὸν γέρο, τὸ κακομούτσουνο! Ὠ συφορά! Μὰ ἐγὼ εἶμαι πειὸ καλὸς ἀπὸ δαῦτον, ὅπως καὶ ἂν τὰ πάρῃ τὰ πράματα. Ναὶ ἐγὼ, ἐγὼ μονάχος μου ἔκανα τὴ δυστυχία τὴ δική μου καὶ τὴ δική της μαζύ, γιατὶ ἀπὸ μικρὸς τέτοιος εἶμαι κακοροίζικος, ἰδιότροπος, μαγκούφης! Ἤταν γραμμένο νὰ γεννηθῶ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο δυστυχισμένος καὶ νὰ πεθάνω μόνος, ἔρημος, βασανισμένος! Δὲν ἤταν τὸ ριζικό μου νὰ νοιώσω τὴν ἀγάπη στὸν κόσμον αὐτόν οὔτε μάννα γνώρισα, οὔτε γυναῖκα, οὔτε ἀδερφή. Τώρα δὲν ἔχω παρὰ ἐσένα».

Πῆρε τὸ δρόμο πάλι καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ χωριὸ μαζύ μὲ τὸ σκύλλο. Μόλις μπαίνει στὴ χώρα ἄκουσε νὰ τραγουδᾶνε τὸ Χριστὸς Ἀνέστη. Μπῆκε μέσα στὰ σοκάκια καὶ σταμάτησε μπροστὰ σὲ κάποιο σπῆτι. Τὰ παράθυρα ἤταν ἴσα μὲ τὸ μποῦ του. Κύτταξε μέσα.

Γύρω ἀπὸ ἕνα τραπέζι καθότανε αὐτὴ καὶ ἐκεῖνος ὁ κακομούτσουνος. Στὴν ἀγκαλιά της κοιμόταν τὸ κουκλάκι της. Τρώγανε ὁμελέτα. Ἂν τὴν κύτταξε κανεὶς προσεχτικὰ στὴν ὄψι της, θὰ ἔβλεπε πῶς δὲ φαινόταν εὐχαριστημένη, εὐτυχισμένη. Αὐτὸς ἔξαφνα σὰν νὰ τὸν πῆρε τὸ παράπανο ἄρχισε νὰ κλαίῃ μὰ σιγανὰ-σιγανὰ ποὺ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ἀκούσῃ. Ὁ δρόμος ἔρημος καὶ κατασκότεινος ἐκείνη τὴν ὥρα. Ὁ Ντὸκ μόλις ἀκούσε τὸ κλάψιμο τὴ μυρίστηκε τὸ κακομούτσουνο καὶ ἄρχισε νὰ τὸ κυττᾶῃ ἀπὸ τὴ μεριά, ἀπὸ τὴ μεριὰ ποὺ ἔκλαιγε ἡ κοπέλλα. Ἀφοῦ τὸ μύρισε ἄρχισε νὰ τὸ κυττᾶῃ

Ρυθμός Μόδα Σπίτι Οικογένεια

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

Η ΚΟΣΜΙΚΗ ΜΑΣ ΚΙΝΗΣΙΣ ΣΑΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

ΤΟ ΚΑΡΜΕ ΤΗΣ ΜΟΝΤΑΙΝ

Αἱ πλέον πολύκοσμοι συναθροίσεις τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἦσαν τὰ μὲν ἀπογεύματα στὸ Στάδιον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἀγγλοελληνικῶν ἀγώνων, καὶ στὶς ποδρομίες τὴν Κυριακή, τὸ δὲ ἑσπέρας παραστάσεις τῆς κοσμικῆς ἐπιθεωρήσεως στὸ ἐθνικὸν θέατρον.

— Στὸ Στάδιον τ' ἀπογεύματα Σαββάτου καὶ ἰδίως τῆς Κυριακῆς εἶχαν συγκεντρωθῇ, ἐκτὸς τῶν φιλάθλων, καὶ ὅλαι αἱ προσφιλεῖς θιασώτιδες τοῦ σπόρ, φέρουσαι κοστούμια κομψὰ ἐαρινά.

— Οἱ κοῦρσες τῆς παρελθούσης Κυριακῆς εἶχαν ἐπίσης πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ τὸ κοσμικῆς ἀπόψεως, πολλὲς ὡραῖες φάνισες μεταξὺ τῶν ὁποίων ὡραιότερες δνὶς Ἕλλη Ζατζηκώστα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μὲ θαυμάσιο ταγὲρ μπὲζ-μπὲ μεταξωτὸ καὶ καπέλλο ἀπὸ ψάθα παμπὺ μπὲζ σὲ σχῆμα παναμᾶ μὲ ἰδιότυπο γαρνίρισμα ἀπὸ ψάθα καφὲ, Κα[illegible]ίτη Παγκάλου ὡραιοτάτη μὲ ταγὲρ [illegible]ρὸ chic ἀπὸ ὕφασμα «κροκοντίλ» γκρὶ, [illegible]έστα κοντὴ, τὸ ταγὲρ γαρνιρισμένο μὲ [illegible]πλικασιὸν» ἀπὸ μονόχρωμο γκρὶ μεταξωτό.

— Τώρα προετοιμάζεται πυρετωδῶς ἡ ὁρτὴ τοῦ Λυκείου ποὺ θὰ δοθῇ στὸ Στάδιον.

— Ἡ πρώτη παράστασις τῆς κοσμικῆς [illegible]θεωρήσεως ἤρκεσε γιὰ νὰ μεταβληθῇ [illegible] αἴθουσα τοῦ Ἐθνικοῦ θεάτρου ὡς διὰ [illegible]αγικῆς μπαγκέτας ὄχι σὲ συγκέντρωση [illegible]αλαιᾶς Ἀθήνας ὅπως ἐπιμένουν νὰ πε[illegible]γράφουν ἀρκετοὶ ἐκ τῶν κοσμικογράφων, διότι τότε ἡ πολυτέλεια τοῦ ντυσίματος ἦτο τελείως ἄγνωστη — ἀλλὰ σὲ [illegible]αράταξιν Παριζιάνικην μαννεκὲν μὲ φορέματα νεωτάτης ἐσοδείας.

— Ὅλες σχεδὸν εἰσήρχοντο περιτυλιγμένες σὲ πλούσια ἐπανωφόρια γούνικα, [illegible]ταν δὲν φοροῦσαν σορτὶ ἀπὸ βελοῦδα [illegible]εταξωτὰ σὲ χρώματα φοντὰν ρὸζ μπλὲ [illegible] πράσινο, γαρνιρισμένα μὲ λεπτοὺς [illegible]πουγιοννὲ ἢ γούνα στὸν γιακᾶ στὴν ἴδια [illegible]πόχρωσιν μὲ τὸ βελοῦδο.

— Ὑπὸ ἔποψιν τουαλεττῶν ὑπερίσχυον [illegible]ουσσελίνες, σιφφὸν, ζωρζὲτ, σὲ χρώματα ἁπαλὰ, πρὸ πάντων ὅμως μαῦρα.

— Ὡραιότεραι ἐμφανίσεις ἦσαν, δ)νὶς [illegible]ζκα Σκουζὲ ρὸζ τουαλέττα, καὶ μαντὸ μπὲζ ρὸζὲ μὲ ὁμοιόχρωμη γούνα, δ)νὶς Ν. Μιταυτσὴ ρὸζ-πάλ τουαλέττα καὶ μαντὸ—«σορτὶ» ἀπὸ βελοῦδο κόκκινο λάκας, ἐργασμένο μπουγιοννὲ, κ. Βάτη ὡραιότατο κεφάλι, τουαλέττα κατάμαυρη. Δ)νὶς Λίζα Φερεντίνου ἰδανικὴ τουαλέττα ἀπὸ μουσσελίνα ρὸζ ὅλη βολὰν μικρὰ καὶ βελοῦδινο μαντὸ ρὸζ μὲ γούνα ὁμοιόχρωμη.

— Τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν τέϊον παρὰ τῇ κ. Ν. Περόγλου.

— Παρευρέθησαν κ. καὶ κ. Κ. Μεταξᾶ ἐκ Μασσαλίας κ. καὶ κ. Γκινοπούλου, κ. Α. Ζαμη, κ. καὶ κ. Χιτζανίδα, κ. καὶ κ. Δεκαβάλλα, κ. Στῆβενς ἐκ Ρώμης, κ. καὶ κ. Ι. Μανέττα, κ. Πεσματζόγλου, κ. Βούλγαρη, κ. καὶ κ. Γ. Μακκᾶ, κ. Δαγκλῆ, κ. Μυλωνᾶ, κ. καὶ κ. Βλαχοπούλου, δ)νὶς [illegible] δ)νὶς Μεταξᾶ κτλ.

— Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην δεξίωμπριτζ παρὰ τῇ κ. Φώφη Μεταξᾶ. [illegible] κεκλημένοι χωρισμένοι σὲ δύο στρατεύεδα, στὸ ἕνα σαλόνι σιωπὴ καὶ κατάμονος διότι ἔπαιζαν μπρίτζ, στὸ ἄλλο καταλόωσις χιοῦμορ, κουβέντα ζωηρότης.

— Κεκλημένοι ἦσαν κ. Π. Τσαλδάρη, κ. Τσαρλαμπᾶ, κ. καὶ κ. Γκούλδ, κ. καὶ κ. Μακκᾶ, κ. Α. Ρούφου, κ. Κάρταλη, κ. Γκινοπούλου, κ. Λούση Κυριακοῦ, κ. Βασταστιάδη, κ. καὶ κ. Δ. Σκουζὲ, κ. Μαγγουροπούλου, κ. Ιdy ἐλκυστικὴ φυσιογνωμία καὶ πολὺ εὐχάριστη συνομιλήτρια.

— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν δεξίωσιν στὸ Πτὶ-Παλαὶ παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Καφαντάρη πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Βε[illegible].

— Αἱ μεγαλοπρεπεῖς αἴθουσαι παρουσίαζαν ὡραιοτάτην ὄψιν κόσμου πολύς. [illegible]ρίαι μὲ φορέματα ἁπλὰ καὶ διακρινόμενη διὰ τὴν νεωτεριστικὴν φόρμα των. [illegible]αὶ τὸ ἰσχυρὸν φῦλον ἀντεπροσωπεύετο [illegible]ειδῶς.

— Παρευρέθησαν ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας κ. Λώρραιν, πρέσβυς Βελγίου καὶ [illegible]αρώνη Γ'κιγιωμ, ἐπιτετραμμένος τῆς Ἑλ-

[illegible]aux-fort αὐτὰ ἑνώνουν τὴν χημικὴ ἐρ[illegible]σία μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ χωριοῦ [illegible]ῦ ζωγράφου. Τὰ χημικὰ μέσα δὲν ἔχουν [illegible]αμμία γνώμη. Γίνονται ὄργανα καὶ ὄχι [illegible]φέντες, ὅπως συμβαίνει στὴ φωτοτυπία [illegible]αὶ στὴ φωτοτυπογραφία.

Ἔπειτ' ἀπὸ τὸν Ζαβιτσιάνο, δυὸ ἄλλοι [illegible]ωγράφοι—κι' αὐτοὶ Κερκυραῖοι—παρουσίασαν eaux-fort: ὁ κ. Α. Κογεβίνας κι' [illegible] κ. Χρ. Ρούμπος.

Μὰ ἐπειδὴ τὰ σχετικὰ τεχνητὰ μέσα [illegible]ὲν εἶνε εὔκολα ἐδῶ κ' ἐπειδὴ καὶ τὸ [illegible]αινὸν δὲν ἔδειξε ἀνάλογο ἐνδιαφέρον τὰ [illegible]aux-fort ἔχουν σχεδὸν ἐγκαταλειφθῆ...

***

Τώρα τελευταία ὅλη ἡ Εὐρώπη ἔχει ξεφρενιασθῆ πάλιν μὲ τὰ ξύλα. Οἱ πολυτελεῖς ἐκδόσεις δὲν ἔχουν πιὰ οὔτε λιθογραφίες, οὔτε χαλκογραφίες, οὔτε φωτοτυπίες. Ἔχουν ξυλογραφίες σκαλισμένες [illegible]ὲ χέρι. Καὶ οἱ σημερινὲς ξυλογραφίες [illegible]πιδιώκουν μιὰ ἀφέλεια μία ἀγνότητα καὶ [illegible]φέλεια πριμιτιβίστικη. Ἔτσι βλέπουμε [illegible]ελευταῖα γοητευτικὲς ξυλογραφίες, ἄξιες [illegible]ίβλ. προσοχῆς,

Ἀνάμεσα στὶς ξυλογραφίες αὐτὲς μία [illegible]ντελῶς ἐξαιρετικὴ θέση ἔχουν τὰ ἔργα [illegible]τοῦ Ἕλληνος καλλιτέχνου τοῦ Παρισιοῦ [illegible]. Δ. Γαλάνη. Ἀπὸ μερικὲς ξυλογραφίες [illegible]ου ἔχει ἀντίτυπα ἡ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη [illegible]ας.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι Ἕλληνες καλλιτέχναι καταγίνονται στὴν ξυλογραφία μὲ μεγάλη [illegible]επιτυχία, ὅπως ὁ κ. Κεφαλλινὸς στὸ Παρίσι κι' ὁ κ. Ἄγγελος Θεοδωρόπουλος ἐδῶ.

***

Ἀρκετοί μας ζωγράφοι, μάλιστα μεταξὺ τῶν νεωτέρων, ἔδειξαν μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ξυλογραφία. Μὰ ὑπάρχει ἡ τεχνικὴ δυσκολία τοῦ ξύλου. Δὲν βρίσκεται εὔκολα στὴν Ἑλλάδα τὸ κατάλληλο ξύλο γιὰ νὰ σκαλισθοῦν ξυλογραφίες. Καὶ ὅταν λείπῃ ἡ πρώτη ὕλη, ἡ τέχνη πολὺ δύσκολα μπορεῖ ν' ἀναπτυχθῇ...

Τώρα τελευταία ὅμως εὑρέθηκε ἄλλη ὕλη ποὺ ἀντικαθιστᾷ, ἔως ἕνα σημεῖο, τὸ ξύλο. Εἶνε τὸ linoleum, δηλαδὴ ἕνα εἶδος πάστας ἢ μουσαμᾶ, μὲ τὸ ὁποῖον στρώνονται συνήθως τὰ πατώματα... Ἡ ὕλη αὐτὴ εἶνε κάπως μαλακώτερη ἀπὸ τὸ ξύλο καὶ δὲν ἔχει, ὅπως ἐκεῖνο, ρόζους καὶ ἶνες σκληρότερες. Ἑπομένως σκαλίζεται εὐκολώτερα, μὰ δὲν ἐμφανίζει ἀκριβῶς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τυπώματος τοῦ ξύλου.

Ὁ κ. Α. Ἀστεριάδης στὴν τελευταία ἔκθεσή του μᾶς παρουσίασε μερικὰ ἀντίτυπα τέτοιου linoleum, ποὺ εἶνε πολὺ καλλιτεχνικά, μὲ κέφι ἐργασμένα καὶ πρωτότυπα. Συγχρόνως ἄρχισαν τελευταῖα καὶ ἄλλοι νέοι καλλιτέχνες νὰ καταγίνωνται στὸ σκάλισμα τῶν linoleum. Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε καὶ ὁ κ. Κ. Πλακωτάρης, ποὺ τώρα καταγίνεται στὴν ἐκονογράφησιν ἑνὸς βιβλίου στίχων. Ὁ ἴδιος ἔχει σκαλίσῃ σ' ἕνα μεγάλο linoleum ἕνα τοπεῖον ἀπὸ τὸν Πάρνηθα, μὲ μιὰ προσωπικὴ δική του διάθεση.

Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ οἱ νέοι μας καλλιτέχναι ἐργάζονται μὲ κέφι καὶ σὲ εἴδη χαρακτηριστικὸ νέο, ἄξια καλυτέρας τύχης. Ἂς ἐλπίσωμε ὅτι γρήγορα τὸ linoleum, ἀλλὰ καὶ τὰ ξύλα θὰ ἀντικατασταθοῦν τοὺς τοίχους στὰ πιὸ καλλιτεχνικὰ ἑλληνικὰ βιβλία.

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

ΠΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

ΜΙΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΣΥΝΤΑΓΗ

Τὸ παρὸν ἐγράφη καὶ προορίζεται γιὰ ὅλες τὶς γυναῖκες, τὴν ἑκατομμυριοῦχο καὶ τὴ δακτυλογράφο, χωρὶς διάκρισι. Ἂν ἀνέλαβα νὰ σᾶς γράψω ἐδῶ δυὸ λόγια περὶ καθαριότητος, τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι θεωρῶ πὼς οἱ γυναῖκες ποὺ ἐργάζονται δὲν πλένονται ἐξ ἴσου καλὰ μὲ ἐκεῖνες ποὺ δὲν ἔχουν τίποτε νὰ κάνουν.

Ἀπὸ μερικὲς ἐξομολογήσεις πωλητριῶν μεγάλων οἴκων νεωτερισμῶν πείθομαι ὅτι πολλὲς κυρίες πλουσιώτατες ὑστεροῦν πολὺ εἰς τὴν καθαριότητα τοῦ σώματός των.

Γιὰ κεῖνον ποὺ μπορεῖ νὰ παρέχῃ στὸν ἑαυτόν του κάθε πολυτέλειαν εἶνε ἀσυγχώρητον νὰ μὴ χρησιμοποιῇ κάθε μέρα τὸ μπάνιο του. Ὅσο γιὰ τὶς δυστυχισμένες ποὺ ἔχουν τὴν ἀνδῆ τόλμην νὰ φοροῦν περιδέραια ἀληθινὰ καὶ φορέματα τῶν πέντε χιλιάδων φράγκων ἐπάνω σὲ μιὰ ἐπιδερμίδα ἀμφιβόλου καθαριότητος, προτιμῶ νὰ σιωπήσω.

Σήμερα ἀπευθύνομαι κυρίως στὶς νέες γυναῖκες ποὺ φεύγουν κάθε πρωὶ βιαστικὲς γιὰ τὴ δουλειά τους, καὶ ποὺ δὲν διαθέτουν μπάνιο, οὔτε κἂν μιὰ βρύση, τὸν ψτωχὸ, δηλαδὴ συγγενῆ τοῦ μπάνιου, καὶ νομίζουν ὅτι δὲν προφθάνουν νὰ περιποιηθοῦν τὸν ἑαυτό τους τόσο ὅσο ἀπαιτεῖται γιὰ νὰ μὴν εἶνε μιὰ γυναίκα ἀκάθαρη.

Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς λυποῦνται πολὺ γιὰ τὴν ἀναγκαστικὴ ἀκαθαρσία τους. Ἄλλες ὅμως ἀ ιαφοροῦν.

«Δὲν φαίνεται», λένε ἀπὸ μέσα τους γιὰ νὰ πείσουν τὸν ἑαυτό τους.

Μάλιστα, κυρία μου,—πιθανὸν νὰ μὴ φαίνεται, ἀλλὰ μυρίζει

Πολλὲς γυναῖκες ὅταν κινοῦνται σκορπίζουν μιὰ ἀπόπνοια ποὺ θυμίζει τὴ φωλιὰ τοῦ κουνελιοῦ. Ἡ μυρωδιὰ αὐτὴ, τὴν ὁποίαν δὲν ἀντιλαμβάνονται οἱ ἴδιες, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ὅσοι τὰς πλησιάζουν τὴν αἰσθάνονται καὶ με τὸ παραπάνω, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι, ὅταν ἐσηκώθηκαν τὸ πρωὶ δὲν ἐσαπουνίστηκαν.

Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ, παρέλειψαν καὶ τὶς ἀμασχάλες τους, οἱ ὁποῖες μεταξὺ ὡρισμένων γυναικῶν ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ ὑπενθυμίζουν λιγάκι ἀπρεπῶς τὴν παρουσία τους.

Ἄλλες πάλι μυρίζουν τὰ μαλλιά: αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα συνοδεύεται συνήθως ἀπὸ κάποιο ἄλλο: δηλαδὴ τὰ μαλλιά τους εἶνε σὰν σκονισμένα, ἢ καὶ πολλὲς φορὲς κολλημένα καὶ ἐξαιρετικὰ λιπώδη. Μ' αὐτὰ τὰ μαλλιὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ κατορθώσουν ποτὲ νὰ χτενισθοῦν καλά.

Τέλος, ἀποφεύγω νὰ κάνω λόγον γιὰ τὸ κλασσικὸν αἴσχος, ποὺ κρύβεται μέσα σὲ μερικὰ γοβάκια.

Ἂν θίγω ὅλα αὐτὰ τὰ θλιβερὰ καὶ δυσάρεστα πράγματα, τὸ κάνω μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ προσπαθήσω νὰ τοὺς δώσω κάποια γιατρικά, δείχνοντας στὰς ἐνδιαφερομένας πως μποροῦν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ ἐλαττώματά τους, τὰ ὁποῖα, μπορῶ νὰ τὶς βεβαιώσω ὅτι δὲν περνοῦν ποτὲ ἀπαρατήρητα. Ἂν δὲν τὰ συλλαμβάνῃ τὸ μάτι, δὲν γλυτώνουν ὅμως ἀπὸ τὴν ὀσφρησι.

Στὰ μακρυνά μου ταξείδια ποὺ ἔκαμα στὴν Ἀνατολὴ, μοῦ συνέβη πολλὲς φορὲς νὰ μὴν ἔχω οὔτε τὸν καιρὸν, οὔτε τὰ μέσα νὰ ἐξασφαλίσω εἰς τὴν πρωϊνήν μου τουαλέττα τὸ ραφινάρισμα ποὺ χρειάζεται πρωτίστως μιὰ κοκέττα γυναῖκα. Συνεπῶς εἶμαι ἐν γνώσει τοῦ ζητήματος, ποὺ πρόκειται νὰ διαχειρισθῶ.

Κυρία μου, ἢ δεσποινὶς, σεῖς ποὺ βιάζεσθε κάθε πρωὶ νὰ πάτε τὴν ὡρισμένη ὥρα στὴ δουλειά σας, σᾶς παρακαλῶ ν' ἀκούσετε τὰς συμβουλάς μας.

Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὄχι μόνον βρύση δὲν ἔχετε, ἀλλ' οὔτε κἂν λεκάνη στὸ σπῆτι σας. Ἐπὶ πλέον δὲν διαθέτετε παρὰ μόνον δέκα λεπτὰ γιὰ τὴν τουαλέττα σας.

Ὡραία!

Μόλις κατέβετε ἀπὸ τὸ κρεββάτι σας, ἂν σᾶς εἶνε δυνατὸν βάλτε στὸ γκάζι ἢ καμινέτο νὰ ζεσταθῇ μιὰ κατσαρόλα μὲ λίγο νερό. (Τὸ κρύο νερὸ δὲν πλένει καλὰ, καὶ ἐπὶ πλέον θὰ παγώσετε ἂν κρυώνετε ὅταν σηκώνεσθε).

Ἐνῷ θὰ ζεσταίνεται τὸ νερὸ, βουρτσίσετε καλὰ καὶ δυνατὰ τὰ μαλλιά σας, κάνοντας χωρίστρες ἀπ' ὅλα τὰ μέρη. Ὕστερα πλύνεεε τὸ πρόσωπό σας καὶ τ' αὐτιά σας μ' ἕνα μπαμπάκι μὲ οἰνόπνευμα (ἢ καὶ μὲ ὁποιαδήποτε οὐσία ἂν τὸ οἰνόπνευμα δὲν κάνει καλὸ στὸ δέρμα σας). Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ νερὸ ζεστάθηκε. Ρίξτε το στὴ λεκάνη σας. Πάρτε ἀπὸ τὸ νερὸ αὐτὸ ἕνα ποτῆρι καὶ τὸ σαπουνὶ σας καὶ πλύνετε τὶς ἀμασχάλες σας. Ξεπλύνετέ τες. Σκουπίστε τες. Πουδράρετέ τες, μάλιστα.

Δὲν πρέπει νὰ χάνετε οὔτε στιγμή: σηκῶστε τὸ δεξί σας πόδι καὶ βουρτσίστε το καλὰ μὲ μιὰ ὑγρὴ βοῦρτσα ἔως τὸν ἀστράγαλο. Σκουπίστε ὕστερα τὸ δεξί σας πόδι καὶ κάνετε τὸ ἴδιο πρᾶγμα μὲ τὸ ἀριστερό. Κατόπιν παίρνετε τὸ ποτῆρι ποὺ φυλάξατε καὶ πλύνετε τὰ δόντια σας, ἀφοῦ πρῶτα τὰ τρίψετε μόνον μὲ τὴν πάστα καὶ μὲ ξηρὴ τὴ βοῦρτσα τῶν δοντιῶν. Ξεπλύνετε τὸ στόμα σας μὲ τὸ χλιαρὸ νερὸ, καὶ βάλετε τὸ ὑπόλοιπο ζεστὸ νερὸ ποὺ σᾶς μένει γιὰ τὴν ἰδιαιτέραν σας τουαλέττα, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει πάλι νὰ χρησιμοποιήσετε σαπούνι.

Κτενισθῆτε, τέλος, καὶ ντυθῆτε. Τώρα πιὰ δὲν ἔχετε φόβο νὰ ἐνοχλήσετε τοὺς γείτονάς σας μὲ δυσάρεστες μυρωδιὲς καὶ ἐπὶ πλέον αἰσθάνεσθε τὸν ἑαυτό σας πιὸ ἐλαφρὸ καὶ εὐδιάθετο.

Ἂν βάφεσθε, μπορεῖτε νὰ διαθέσετε ἄλλα πέντε λεπτὰ γιὰ τὴν κρέμα σας, τὴν πούδρα σας, τὸ μαῦρο καὶ τὸ «ρούζ» σας, δεδομένου ὅτι μὲ τὴ συνήθεια δὲν χρειάζεσθε περισσότερον χρόνον.

Σᾶς μένει ἡ Κυριακὴ γιὰ νὰ πλύνετε καλὰ ὁλόκληρο τὸ σῶμά σας. Μιὰ φορὰ τὸ μῆνα θὰ διαθέσετε μιὰ ὥρα γιὰ τὰ μαλλιά σας, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀπαραίτητον ἀνάγκην καλοῦ πλυσίματος.

Αὐταὶ εἶνε αἱ συμβουλαί μου, βιαστικὲς μου ἀδελφές. Ἀκολουθῆστέ τες καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι θὰ μείνετε πολὺ εὐχαριστημένες καὶ σεῖς καὶ ὅσοι σᾶς πλησιάζουν.

ΛΟΥΣΙ ΝΤΕΛΑΡΥ-ΜΑΡΝΤΡΥΣ

Η ΜΟΔΑ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΑΝ ΑΓΟΡΙΑ! ΤΑ ΘΕΛΓΗΤΡΑ ΤΟΥ ΘΗΛΕΩΣ

ΤΗΣ Κας ΤΕΡΕΖΑΣ ΚΛΕΜΑΝΣΟ

ΠΑΡΙΣΙ, Ἀπρίλιος. [Τῆς μονίμου μας συνεργάτιδος]. — Ὅλος ὁ κόσμος μάταια ζητεῖ νὰ βρῇ γυναῖκες. Ἀλλὰ πραγματικὲς γυναῖκες κι' ὄχι γυναῖκες σὰν ἀγόρια, ποὺ βλέπει κανεὶς παντοῦ!

Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἀκούγεται κάποια διαμαρτυρία· ἡ διαμαρτυρία αὐτὴ εἶνε ἀκόμα δειλὴ, διστακτικὴ· ἂν ὅμως ὅλοι οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι τὴν ἐνίσχυαν, θὰ ἐγιγαντώνετο καὶ ἡ ἀπήχησίς της θὰ διεδίδετο παντοῦ καὶ θὰφθανεν ἐπὶ τέλους καὶ σὲ κείνους, ποὺ ἄφησαν ἀνάνδρως τὸν ἀγῶνα καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν σημερινὴν ἀπαράδεκτον κατάστασιν τῆς ἀγορογυναίκας, ποὺ νομίζει πὼς ἀντικαθιστᾷ ἐντὸς τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας τὴν πραγματικὴν γυναίκα.

Δὲν ὁμιλῶ περὶ τοῦ φεμινισμοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ γυναικείου φύλου, ἀκριβῶς διὰ τὴν θηλυκότητα τῆς γυναίκας. Συμφωνῶ ὅτι ἡ γυναίκα πρέπει νὰ σπάσῃ τὶς ἀλυσίδες τῆς δειλίας, ποὺ ἀποτελοῦν πραγματικὴ προσβολὴ στὴν σημερινὴ ἐποχὴ τῆς προόδου. Ἡ γυναίκα ἔχει δίκιο, νὰ ἀποτινάξῃ τὸν ζυγόν της καὶ ἡ θέσις, ποὺ θέλει νὰ ἐξασφαλίσῃ παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀνδρὸς εἶνε ἀληθινὰ ἡ θέσις, ποὺ ταιριάζει στ' ἀπαράγραπτα δικαιώματά της. Ἡ δυσκολία ὅμως στὸν ἀγῶνά της αὐτὸν, εἶνε νὰ ξέρῃ νὰ σταματήσῃ ἐκεῖ, ποὺ πρέπει, χωρὶς νὰ παρασύρεται ἀπὸ τὸν πειρασμὸ νὰ προχωρήσῃ περισσότερο. Τὸ παιδί, ποὺ ἔφαγε τρία γλυκύσματα δὲν θὰ ἀρνηθῇ βέβαια καὶ τὰ Σαρτο, γιατὶ δὲν ξέρει τοὺς κανόνας τοῦ στομάχου. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴ γυναίκα, ποὺ ἡ πρόοδος τὴν παρασύρει καὶ ἡ κατάστασις τῆς φαίνεται τόσο ὡραία, ὥστε προχωρεῖ ἀκούραστα χωρὶς νὰ ξεκουρασθῇ καὶ χωρὶς νὰ βρίσκῃ ἡσυχία. Νομίζει, ὅτι καθημερινῶς ἀνεβαίνει ἕνα σκαλοπάτι, δίχως νὰ σκέπτεται, ἡ ἀστόχαστη, ὅτι ἀπὸ πολὺν καιρὸ ἔχει χάσει τὴν εὐστάθεια τοῦ βήματός της. Ἐὰν ἤθελα νὰ κάμω μίαν ἐλάχιστα κολακευτικὴ σύγκρισι, θἄλεγα μὲ τὸν μεγάλον Λαφονταίν: «Πολλὲς φορὲς ἡ στάμνα πάει γιὰ νερό· μὰ κάποτε πάει καὶ δὲ γυρίζει». Πραγματικὰ, δὲν φοβοῦνται οἱ ἀγορογυναῖκες αὐτὲς, μήπως κανένα βράδυ ἢ κανένα πρωὶ, ὁ ἄνδρας τους ἀφίσῃ γιὰ πάντα τὸ ἀκατάστατο σπῆτι του, ποὺ δὲν ἤπαραν πιὰ ὡραῖα δαντελλωτὰ ἐσώρουχα ἀλλὰ πανταλόνια τόσο ὅμοια μὲ τ' ἀνδρικὰ, ὥστε θὰ μποροῦσαν νὰ τὰ φορέσουν καὶ ὁ κύριος καθὼς καὶ ἡ κυρία; Στὴν τουαλέττα καὶ ἐκεῖνου καὶ αὐτῆς ὑπάρχουν τὰ ἴδια ἐργαλεῖα διὰ τὴν κομμωσιν;

Τὸ ξυράφι, ἡ λωρίδα, οἱ τσατσάρες, οἱ στρογγυλὲς βοῦρτσες χωρὶς λαβὴ καὶ ἡ μπριγιαντίνη, ποὺ ἐμποδίζει τὰ μαλλιὰ νὰ εἶνε κατσαρά. Τὰ λουλούδια, τὰ φτερά, τὰ κομψοτεχνήματα, ποὺ ἄλλοτε ἦσαν ἀχώριστοι σύντροφοι τῆς γυναίκας δὲν ὑπάρχουν πιὰ στὸ δωμάτιο τῆς μοντέρνας γυναίκας. Ἂν στὸ μπουντουὰρ της κυματίζει κάποιο ἄρωμα, τὸ ἄρωμα αὐτὸ θὰ εἶνε δυνατὸ γιὰ νὰ ταιριάζῃ καὶ στοὺς δυὸ κυρίους τοῦ σπητιοῦ ἐκτὸς ἂν εἶνε ἡ μυρωδιὰ τοῦ ἀνατολίτικου καπνοῦ καὶ τῶν πούρων πῆς Ἀβάνας. Σᾶς ἐξορκίζω μὲ τὸ χέρι στὴ συνείδησι ἢ μᾶλλον στὴν καρδιά, νὰ μοῦ εἰπῆτε; Εἶνε τὸ σημερινὸ σπῆτι ἡ ὠνειρευμένη καὶ ἡσυχη φωλίτσα ποὺ ζητάει ἕνας πραγματικὸς ἄνδρας; Δὲν πρέπει νὰ γελιόμαστε στὸ ζήτημα αὐτό. Ὁ ἄνδρας ποὺ κοπιάζει διανοητικῶς, ἔχει ἀνάγκη τῆς συντροφιᾶς μιᾶς ἀληθινῆς γυναίκας χωρὶς νὰ τοῦ ὑπενθυμίζῃ διόλου τοὺς ἄνδρες, μὲ τοὺς ὁποίους συζητοῦσε καὶ εἰργάσθη ὅλες τὶς δύσκολες καὶ κάποτε ἀγωνιώδεις ὧρες τῆς ἡμέρας. Ἡ σημερινὴ ἀγορογυναίκα, ποὺ θὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἄνδρα της, ἴσως νὰ τὸν διασκεδάσῃ γιὰ λίγη. Θὰ γελάσῃ βέβαια στὴν ἀρχή, θὰ χαμογελάσῃ πιὸ ὕστερα, ἀργότερα ὅμως θὰ κουρασθῇ καὶ θὰ σηκώσῃ ἀδιάφορα τοὺς ὤμους. Τὴ στιγμὴ αὐτὴ, ἂν κάποια ἄλλη γυναίκα, ἀληθινὰ γυναίκα, παραμονεύῃ στὰ παρασκήνια τῆς ζωῆς, θὰ κερδίσῃ ἀσφαλῶς τὸ παιγνίδι της καὶ θὰ δρέψῃ τοὺς καρπούς.

Ἂν ὅλαι αἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἀσθενοῦς φύλου περιφρονοῦσαν ἀποφασιστικὰ τὴν κοκετταρία, θὰ μποροῦσα νὰ ἐλπίζω σὲ μιὰ καλυτέρευση τῆς σημερινῆς καταστάσεως. Δυστυχῶς ὅμως καμμιὰ γυναίκα δὲν φαίνεται διατεθειμένη ν' ἀπαρνηθῇ τὴν κοκετταρία. Καὶ τὸ πιὸ σπουδαῖο ἐπιβαρυντικὸ τῆς καταστάσεως εἶνε, ὅτι οἱ γυναῖκες φλέγονται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία ν' ἀρέσουν στοὺς ἄνδρες. Ὅλοι μας ξέρουμε ποιὰ μαρτύρια δὲν ὑποφέρουν εὐχαρίστως γιὰ νὰ ξεχορεύσουν ἀπ' τὶς ἄλλες. Θυσιάζουν πολύτιμες ὧρες καὶ σπαταλοῦν ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα τους περιμένοντας σειρὰ στὸν κουρέα, στὴ μασσὲς καὶ στὸν εἰδικὸ ἐφαρμοστὴ τῶν ὑπερωδῶν ἀκτίνων!

Ὅταν ξαναγυρίζουν ἀπὸ τὸν κουρέα, τὰ μαλλιὰ εἶνε πιὸ κοντὰ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ, κι' ὅσα ἐγλύτωσαν ἀπὸ τὴ ψαλίδα, ἀπὸ τὰ ξυράφια κι' ἀπὸ τ' ἄλλα ἐργαλεῖα, τὰ κολλοῦν μὲ βαζελίνη στὸ κεφάλι τους. Ἡ μασσὲς ἐτράβηξε ἀλύπητα σ' ὅλες τὶς διευθύνσεις τὸ δέρμα, ποὺ ἡ λεπτότης, ἡ φρεσκάδα του δὲν εἶχαν καμμίαν ἀνάγκην ἀπὸ ἰδιαίτερη ἐπιμέλεια καὶ ποὺ κάθε ἡμέρα φουσκώνει σὰν τὸ ψωμὶ χωρὶς διόλου νὰ γίνεται πιὸ ὄμορφο. Τὰ βαμμένα μάτια εἶνε σήμερα πολὺ στὴ μόδα γιὰ νὰ γίνεται βαθύτερο τὸ γυναικεῖο βλέμμα. Τὸ στόμα πρέπει νἄναι κανονικὸ γιατὶ ἔτσι εἶνε καὶ τῶν νέγρων! Παραλείπω τὴ χρῆσι τῶν ἠλεκτρικῶν κυμάτων, ποὺ κάνουν τὴν ἐπιδερμίδα μελαχροινή, ἀφοῦ προηγουμένως ἀλλάξῃ ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τοῦ κοκκίνου μέχρι τοῦ βαθειὰ καστανοῦ χρώματος.

Κάθε τόπος ἔχει τὸν ἰδιαίτερον τύπο καλλονῆς ποὺ εἶνε σύμφωνος μὲ τὴν τοπογραφίαν καὶ τὰς ἰδιαιτέρας κλιματολογικὰς του συνθήκας. Ὑπάρχουν καλλονὲς, ποὺ φαίνονται καθ' ὅλα τέλειες στὴν πατρίδα τους καὶ ποὺ προξενοῦν φρίκη στοὺς ἄλλους. Τόση διαφορὰ ὑπάρχει στὴν ἀντίληψι περὶ τῆς ὀμορφιᾶς. Δίχως ἄλλο, οἱ πιὸ φημισμένες εὐρωπαϊκὲς ὀμορφιὲς δὲν θὰ ἔχουν καμμίαν ἐπιτυχία στὴν Κεντρώα Ἀφρικὴ, ὅπου ἡ γυναίκα πρέπει νὰ παραμορφώνεται εὐθὺς ὁλίγ μόλις γεννηθῇ γιὰ νὰ εἶνε ἀληθινὰ ὄμορφη. Πῶς λοιπὸν συμβαίνει σήμερα νὰ κολλήσῃ στὶς γυναῖκες ἡ ἠλιδία μανία νὰ μιμοῦνται μερικοὺς τύπους τῶν ἀγρίων γυναικῶν;

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μία μεγάλη ἐφημερὶς ἐδημοσίευσε σὸ ἐξώφυλλό της τὸ κεφάλι μιᾶς γυνα

Παχυόσωμος ἐχινοκεφαλοειδὴς ἐπιδέωρος

ΤΑ ΑΞΙΟΘΑΥΜΑΣΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΤΕΡΜΙΤΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΥΡΜΗΚΙΩΝ ΙΣΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ

ΤΟ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΝ ΝΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Μ. ΜΑΙΤΕΡΛΙΓΚ

Γνίτοτε, παρά τὴν ἡρωϊκὴν ἄμυναν, μερικοὶ μύρμυκες κατορθώνουν νὰ εἰσδύσουν ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως. Τότε οἱ στρατιῶται συγκρατοῦν κατὰ τὸ δυνατὸν τοὺς ἐπιδρομεῖς, δίδοντες καιρὸν εἰς τοὺς ἐργάτας νὰ φράξουν ἐν σπουδῇ τὰς ἐξόδους ὅλων τῶν διαδρόμων. Οἱ πολεμισταὶ θυσιάζονται, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐχθρὸς ἀποκλείεται. Τοιοῦτοτρόπως δὲ εὑρίσκονται μερικὰ ὑψώματα ὅπου τερμῖται καὶ μύρμυκες φαίνονται συγκατοικοῦντες καὶ ζῶντες ἐν συνεννοήσει. Ἐν τῇ πραγματικότητι, οἱ μύρμυκες κατέχουν ἐλάχιστον μόνον μέρος, τὸ ὁποῖον τοὺς ἀφῆκαν ὁριστικῶς, ἀλλὰ ἀδυνατοῦν νὰ εἰσδύσουν εἰς τὴν καρδίαν τῆς τερμιτιέρας.

Γενικῶς ἡ ἐπίθεσις, ἡ ὁποία σπανιώτατα καταλήγει εἰς τὴν ὁλικὴν ἐκπόρθησιν, περιορίζεται εἰς τὴν διαρπαγὴν τῶν κατακτηθέντων μερῶν. Κάθε μῆμυξ αἰχμαλωτίζει ἡμίσειαν δωδεκάδα τερμιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀκρωτηριασμένοι κινοῦνται ἀσθενῶς ἐπὶ τοῦ δαπέδου, μεθ' ὃ ἕκαστος τῶν ἐπιδρομέων παραλαμβάνει τρεῖς ἢ τέσσαρας τερμίτας, ἀνασχηματίζουν τὴν φάλαγγα καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸ κρησφύγετόν των.

Ὅταν ἡ ἐπίθεσις ἀποκρουσθῇ, οἱ στρατιῶται παραμένουν ἐπί τινα χρόνον ἐπὶ τοῦ ρηγματος, ἔπειτα ἐπανέρχονται εἰς τὰς θέσεις των ἢ εἰσέρχονται εἰς τοὺς στρατῶνάς των. Τότε δὲ ἐμφανίζονται καὶ πάλιν οἱ ἐργάται, οἱ ὁποῖοι εἶχον φύγει εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον τοῦ κινδύνου συμφώνως πρὸς ὡρισμένην καὶ δικαίαν κατανομὴν ἐργασίας, ἡ ὁποία θέτει ἐξ ἑνὸς μέρους τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ ἐξ ἄλλου τὴν ἐργατικότητα. Ἀρχίζουν ἀμέσως τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν βλαβῶν μὲ φανταστικὴν ταχύτητα, ἑνὸς ἑκάστου προσκομίζοντος τὸ σφαιρίδιον τοῦ περιττώματος του, διὰ τὸ ὁποῖον ἔγινε ἤδη λόγος. Εἰς διάστημα μιᾶς ὥρας, βεβαιοῖ ὁ δόκτωρ Τράγαρδ, τὸ ἄνοιγμα μιᾶς ἀνθρωπίνης γροθιᾶς ἀποφράσσεται· ὁ δὲ Τ. Σαβάζ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἀνοίξας μίαν ἐσπέραν μίαν τερμιτιέραν εἶδε τὴν ἐπαύριον τὸ ὅλον ἐπιδιορθωμένον διὰ νέου στρώματος ἀμμοκονίας. Ἡ ταχύτης αὕτη εἶναι δι' αὐτοὺς ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου, διότι τὸ ἐλάχιστον ρῆγμα ἀποτελεῖ πρόσκλησιν πρὸς τοὺς ἀπειραρίθμους ἐχθροὺς καὶ μοιραίως ἐπιφέρει τὸ τέλος τῆς παροικίας.

Οἱ πολεμισταὶ αὐτοὶ ποὺ κατ' ἀρχὰς φαίνονται μισθωφόροι, μισθοφόροι ὅμως πιστοὶ καὶ μάλιστα ἡρωϊκοὶ μιᾶς ἀνηλεοῦς Καρχηδόνος, ἐκτελοῦν καὶ ἄλλα ἔργα. Παρὰ τῷ γένει τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Μονόκερως, ἂν καὶ τυφλοί (ἄλλως τε κανεὶς ἐκ τῆς παροικίας δὲν βλέπει) στέλλονται πρὸς ἀνίχνευσιν τρίν ὁ στρατὸς πλησιάσῃ ἕνα κοκοφοίνικα. Εἴδομεν προηγουμένως ὅτι ἐνεργοῦν ὡς ἀληθινοὶ ἀξιωματικοί. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ὁλοκλείστους τερμιτιέρας, μολονότι εἰς αὐτὰς ἡ παρατήρησις εἶνε σχεδὸν ἀδύνατος, ἀφοῦ εἰς τὸ ἐλαχιστον σημεῖον κινδύνου τρέχουν εἰς τὸ ρῆγμα καὶ δὲν εἶνε πλέον ἄλλο τι παρὰ στρατιῶται. Ἐνσταυνὲ ληφθὲν διὰ μαγνησίου ὑπὸ τοῦ W. Pavile-Kent, ἐν Αὐστραλίᾳ, μᾶς παρουσιάζει δύο τερμίτας, οἱ ὁποῖοι φαίνονται ἐπιβλέποντες ἀπόσπασμα ἐργατῶν ποὺ ἐπιδίδονται εἰς τὸ μάσημα ἑνὸς ξύλου. Προσπαθοῦν νὰ γίνουν χρήσιμοι, μεταφέρουν τὰ αὐγὰ ἐπὶ τῶν πελωρίων σιαγόνων των, στέκουν εἰς τὰς διασταυρώσεις ὡς νὰ κανονίζουν τὴν κυκλοφορίαν, ὁ δὲ Imethmann βεβαιώνει, ὅτι εἰδεμερικοὺς ἐξ αὐτῶν οἱ ὁποῖοι, μὲ μικρὰ γλυκὰ μαλάγματα ἐβοηθοῦσαν τὴν βασίλισσαν εἰς τὸ νὰ γεννήσῃ κάποιο δύσκολον αὐγό.

Φαίνονται ὅτι ἔχουν περισσοτέραν προβουλίαν καὶ περισσοτέραν ἀντίληψιν ἀπὸ τοὺς ἐργάτας καὶ ὅτι γενικῶς, εἰς τοὺς κόλπους τῆς σοβιετικῆς αὐτῆς δημοκρατίας, σχηματίζουν ἕνα εἶδος ἀριστοκρατίας. Ἀριστοκρατίας ὅμως, πολὺ δυστυχοῦς, ἡ ὁποία, ὅπως καὶ ἡ ἰδική μας—καὶ ἐν τούτῳ παρουσιάζεται ἐν ἀκόμη σημεῖον ὁμοιότητος τοῦ τερμίτου πρὸς τὸν ἄνθρωπον—εἶνε ἀνίκανος ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς τροφῆς ἐξαρτᾶται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸν λαόν. Εὐτυχῶς ὅμως δι' αὐτήν, ἀντιθέτως πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν συμβαίνοντα, ἡ τύχη της δὲν ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰς τυφλὰς ἰδιοτροπίας τοῦ πλήθους, ἀλλ' εὑρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας μιᾶς ἄλλης δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἀκόμη δὲν ἀντικρύσαμεν καὶ τῆς ὁποίας τὸ μυστήριον θὰ προσπαθήσωμεν περαιτέρω νὰ διαλευκάνωμεν.

Θὰ ἴδωμεν, ὅταν θὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς φωλεᾶς, ὅτι κατὰ τὰς τραγικὰς ὥρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ πολιτεία ὅλη ἀπειλεῖται ἀπὸ κίνδυνον θανάτου, ἐξασφαλίζουν μόνοι αὐτοὶ τὴν τάξιν τῶν ἐξόδων, διατηροῦν τὴν ψυχραιμίαν των ἐν μέσῳ τῆς τρέλλας ποὺ τοὺς περιβάλλει καὶ φαίνονται ἐνεργοῦντες ἐν ὀνόματι εἴδους τινὸς κομιτάτου κοινῆς σωτηρίας καὶ τὸ ὁποῖον τοὺς παραχωρεῖ ἀπόλυτα δικαιώματα. Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν ἐξουσίαν μὲ τὴν ὁποίαν φαίνονται εἰς πολλὰς περιστάσεις περιβεβλημένοι καὶ τὴν ὁποίαν εὐκόλως θὰ ἠδύναντο νὰ καταχρασθοῦν ἕνεκα τῶν τερμερῶν ὅπλων ποὺ κατέχουν, ὑπόκεινται καὶ οἱ ἴδιοι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἀνωτέρας καὶ ἀποκρύφου ἐξουσίας, ἡ ὁποία κυβερνᾷ τὴν δημοκρατίαν των. Ἀποτελοῦν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ἓν πέμπτον τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Ἂν ὑπερβοῦν τὴν ἀναλογίαν αὐτὴν, ἂν π. χ., ὅπως ἀπέδειξαν αἱ παρατηρήσεις, τοιαύτης φύσεως, εἰσαχθῇ ὑπερβάριθμοι, ἡ ἀνοτέρα δύναμις ἡ ὁποία, φαίνεται γνωρίζει καλῶς τὴν ἀρίθμησιν, καταστρέφει τοὺς ὑπεραριθμοὺς εἰσαχθέντας, ὄχι διότι εἶνε ξένοι,—ἐπειδὴ τοὺς ἔδωσαν διακριτικὸν σημεῖον, τοὺς διακρίνουν εὐκόλως κατὰ τὰς παρατηρήσεις, ἀλλὰ διότι ὑπερβαίνουν τὸ ὀρθὸν μέτρον.

Δὲν σφαγιάζονται ὅμως ὅπως οἱ κηφῆνες τῶν μελισσῶν. Τοῦτο ἄλλως τε θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον, διότι ἑκατὸν ἐργάται δὲν θὰ κατώρθωναν νὰ καταβάλουν ἕνα μόνον ἀπ' αὐτὰ τὰ τέρατα. Ἀπλούστατα δὲν τοὺς δίδεται πλέον τροφή, αὐτοὶ δὲ ὅπως εἴδομεν, ἀνίκανοι νὰ φάγουν ἀφ' ἑαυτῶν, ἀποθνήσκουν ἐκ πείνης.

Πῶς ὅμως ἡ ἀπόκρυφος δύναμις κατορθώνει ν' ἀριθμῇ καὶ νὰ ὑποδεικνύῃ τοὺς ὑπ' αὐτῆς καταδικαζομένους; Εἶνε καὶ τοῦτο ἓν ἐκ τῶν χιλίων προβλημάτων, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τῆς τερμιτιέρας καὶ μένουν μέχρι τοῦδε ἄνευ λύσεως.

Πρὶν κλεισωμεν τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῶν πολεμιστῶν, πρέπει νὰ σημειώσωμεν τὴν παράξενον ἱκανότητα, τὴν ὁποίαν συνχάκις ἐπιδεικνύουν εἰς τὴν μουσικήν. Ἂν πράγματι δὲν εἶνε μελομανεῖς, εἶνε τοὐλάχιστον, ὅπως θὰ ἔλεγαν οἱ φουτουρισταί, οἱ «θορυβοποιοί» τῆς παροικίας. Οἱ θόρυβοι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι, ὡς εἴδομεν προηγουμένως, εἶνε σημεῖον κινδύνου, ἄλλοτε δὲ ἀποτελοῦν ἐπίκλησιν βοηθείας, εἶδος παραπόνου, διαφόρους τριγμούς, σχεδὸν πάντοτε ρυθμικοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπαντοῦν ψίθυροι τοῦ πλήθους, παρέχουν εἰς πλείστους ἐντομολόγους τὸ ἐνδόσιμον νὰ πιστεύουν, ὅτι οἱ τερμῖται συνεννοοῦνται πρὸς ἀλλήλους ὄχι μόνον διὰ τῶν κεραιῶν, ὅπως οἱ μύρμηκες, ἀλλὰ προσέτι καὶ τῇ βοηθείᾳ γλώσσης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐνάρθρου. Πάντως, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς μελίσσας καὶ τοὺς μύρμηκας οἱ ὁποῖοι φαίνονται ἐντελῶς κωφοί, ἡ ἀκουστικὴ παίζει κάποιον ρόλον εἰς τὴν δημοκρατίαν τῶν τυφλῶν τούτων ποὺ ἔχουν ἐξόχως λεπτὴν ἀκοήν. Ἀλλὰ ἡ ἀκοὴ αὕτη ἐκφράζεται ἀπὸ ξύλον μασσημένον, ἀρχίζον καὶ ἀμμοκονίαν ποὺ πνίγουν ὅλους τοὺς ἤχους. Ἂν ὅμως πλησιάσει κανεὶς τὸ αὐτί του εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τερμιτιέρας ποὺ εὑρίσκονται ἐγκατεστημέναι ἐντὸς κορμῶν δένδρων, ἀκούει σειρὰν ὅλην ἤχων, οἱ ὁποῖοι δὲν κάμνουν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ὀφείλονται ἁπλῶς εἰς τὴν τύχην.

Εἶνε ἄλλως τε προφανὲς ὅτι ὀργάνωσις τόσον λεπτεπίλεπτος, τόσον πολύπλοκος, ὅπου τὸ πᾶν εἶνε ἀλληλέγγυον, ὅπου τὸ πᾶν εἶνε αὐστηρῶς ἰσορροπημένον, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ συνεννοήσεως, ἐκτὸς ἂν θέλωμεν ν' ἀποδώσωμεν ὅλα αὐτὰ τὰ θαύματα εἰς μίαν προϋπάρχουσαν ἁρμονίαν, πρᾶγμα βεβαίως ὁλιγώτερον τῆς συνεννοήσεως ἀληθοφανές. Μεταξὺ χιλίων ἄλλων ἀποδείξεων, αἱ ὁποῖαι καταδεικνύουν τὴν συνεννόησιν ταύτην θ' ἀναφέρω τὴν ἑξῆς: Ὑπάρχουν τερμιτιέρα, τῶν ὁποίων μία καὶ ἡ αὐτὴ παροικία κατέχει ἐνίοτε πλείστους κορμοὺς δένδρων, κάποτε ἀπέχοντας ἀπ' ἀλλήλων ἀρκετά, καὶ ἡ ὁποία ἔχει ἐν μόνον βασιλικὸν ζεῦγος. Ὅλα αὐτὰ τὰ τμήματα τὰ χωρισμένα, ὑπόκεινται εἰς τὴν ἰδίαν κεντρικὴν διοίκησιν καὶ συνεννοοῦνται τόσον καλὰ μεταξύ των, ὥστε ἂν εἰς ἕνα ἐκ τῶν κορμῶν ἐξαφανίσουν τὴν φάλαγγα τῶν ὑποψηφίων, τοὺς ὁποίους οἱ τερμῖται διατηροῦν πάντοτε ἐν ἐπιφυλάξει διὰ ν' ἀντικαταστήσουν, εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος, τὴν βασίλισσαν ἀποθνήσκουσαν ἢ περιορίζουσαν τὴν παραγωγικότητά της, οἱ τερμῖται ἑνὸς γειτονικοῦ κορμοῦ ἤρχισαν ἀμέσως τὴν ἀνάπτυξιν νέου ὁμίλου ὑποψηφίων διὰ τὸν θρόνον. Ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ὅμως ταύτης τῶν τερμιτιέρων θὰ ἐπανέλθωμεν ἀργότερον.

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΖΕΥΓΟΣ

Μετὰ τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς στρατιώτας ἢ ἀμαζόνας, συναντῶμεν τὸν βασιλέα ἢ τὴν βασίλισσαν. Τὸ μελαγχολικὸν τοῦτο ζεῦγος, ἰσοβίως περιορισμένον ἐντὸς ἑνὸς ἐπιμήκους κελλίου, ἀποκλειστικὴν ἀποστολὴν ἔχει τὴν ἀναπαραγωγήν. Ὁ βασιλεὺς εἶνε μικρός, ἀδύνατος, δειλός, λαθρόβιος, πάντοτε κρυμμένος κάτωθεν τῆς βασίλισσης. Αὐτὴ ἡ βασίλισσα παρουσιάζει τὴν τερατωδεστέραν κοιλιακὴν ὑπερτροφίαν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ἐντόμων, ὅπου ἐν τούτοις ἡ φύσις δὲν φαίνεται διόλου φειδολὴ εἰς τερατωδίας. Εἶνε μία γιγαντιαία κοιλία, μέχρι διαρρήξεως γεμάτη ἀπὸ αὐγά, ἀπολύτως ὁμοία πρὸς ἄσπρο λουκάνικο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μόλις ἐξέχει ἕνα κεφάλι καὶ ἕνας θώραξ μικροσκοπικός, ὁμοιάζοντες πρὸς τὸ κεφάλι μαύρης καρφίτσας καρφωμένης εἰς ἕνα λευκάνικο ἀπὸ ψίχα ψωμιοῦ. Κατά τινα εἰκόνα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκθέσεως τοῦ Y. Sjostedt, ἡ βασίλισσα τοῦ τερμίτου τῆς Νατάλης, παριστανομένη εἰς φυσικὸν σχῆμα, ἔχει μῆκος 100 χιλιοστομέτρων καὶ ὁμοιομερῆ περιφέρειαν 77 χιλιοστομέτρων, ἐνῷ ὁ ἐργάτης τοῦ ἰδίου γένους δὲν ἔχει παρὰ 7 ἢ 8 χιλιοστομέτρων μῆκος καὶ 4 ἢ 5 περιφέρειαν.

Ἐπειδὴ ἡ βασίλισσα ἔχει ἀσημάντους μικροὺς πόδας εἰς τὸν θώρακα, βυθισμένους εἰς τὸ λίπος, εὑρίσκεται εἰς ἀπόλυτον ἀδυναμίαν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν. Γεννᾷ ἐν ὧν κατὰ μέσον ὅρον εἰς τὸ δευτερόλεπτον, δηλαδὴ περισσότερα τῶν 86.000 εἰς τὸ εἰκοσιτετράωρον καὶ τῶν 30 ἑκατομμυρίων κατὰ τὸ ἔτος.

Ἂν βασισθῶμεν εἰς τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς τοῦ Escherich, ὁ ὁποῖος, διὰ τὸ γένος τοῦ Πολεμικοῦ Τερμίτου, ὑπολογίζει εἰς 30.000 τὰ ὠὰ ποὺ γεννᾷ ἡμερησίως ἡ βασίλισσα, εὑρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν 10.950.000 ὠῶν κατ' ἔτος.

Καθ' ὅσον ἠδυνήθησαν νὰ παρατηρήσουν, φαίνεται ὅτι, κατὰ τὰ τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη τῆς ζωῆς της, ἡ βασίλισσα δὲν δύναται νὰ διακόψῃ τὸ ἔργον τῆς ὠοτοκίας οὔτε ἡμέραν οὔτε νύκτα.

Ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις ἐπέτρεψαν εἰς τὸν ἔξοχον ἐντομολόγον Escherich νὰ παραβιάσῃ μίαν ἡμέραν, χωρὶς νὰ τὸ διαταράξῃ, τὸ μυστικὸν τῶν βασιλικῶν τούτων διαμερισμάτων καὶ νὰ λάβῃ σχεδίασμα αὐτῶν καταπληκτικόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἔλεγε κανεὶς ἀποτέλεσμα παρακρούσεως. Κάτω ἀπὸ θόλον κατασκότεινον, χαμηλὸν καὶ κολοσσιαῖον ἂν συγκριθῇ πρὸς τὸν κοινὸν ὄγκον τοῦ ἐντόμου, καταλαμβάνουσα αὐτὸν σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν, ἐκνεύεται ὡς φάλαινα περιστοιχιζομένη ἀπὸ γαρίδας, ἡ πελωρία παχεῖα, μαλακή, ἀκίνητος καὶ ὑπόλευκος μάζα τοῦ τρομεροῦ εἰδώλου. Χιλιάδες λατρευτῶν τὴν θωπεύουν καὶ τὴν λείχουν ἀδιαλείπτως, ἀλλ' ὄχι ἀνιδιοτελῶς, διότι ἡ βασιλικὴ ἐξίδρωσις φαίνεται νὰ ἔχῃ τόσον θέλγητρον, ὥστε οἱ μικροὶ στρατιῶται τῆς φρουρᾶς κουράζονται πολὺ διὰ νὰ ἐμποδίσουν τοὺς μάλλον ζηλωτὰς ἐπιζητοῦντας ν' ἀποσπάσουν ἕνα μέρος τοῦ θείου δέρματος πρὸς κατευνασμὸν τοῦ ἔρωτος ἢ τῆς πείνης των. Διὰ τοῦτο αἱ γηραιαὶ βασίλισσαι εἶνε πλήρεις ἐνδόξων οὐλῶν καὶ φαίνονται ὠσὰν μπαλωμένες.

Γύρω εἰς τὸ ἀχόρταγον στόμα συνωθοῦνται ἑκατοντάδες μικρῶν τεχνιτῶν, οἱ ὁποῖοι τοῦ μεταδίδουν τὸν προνομιακὸν πολτόν, ἐνῷ εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος ἕνα ἄλλο πλῆθος περιβάλλει τὴν ὀτὴν τοῦ ὠοαγωγοῦ ἐντέρου, συναθροίζει, πλύνει ἢ ἀποκομίζει τὰ ὠὰ ἐφόσον ἐξέρχονται. Μεταξὺ τοῦ ἀπησχολημένου τούτου πλήθους, κυκλοφοροῦν μικροὶ στρατιῶται τηροῦντες τὴν τάξιν καὶ περιβάλλοντες τὸ ἱερὸν, μὲ τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς αὐτὸ ἀντιμετωπίζουν τὸν πιθανὸν ἐχθρόν, ἐνῷ ἄλλοι στρατιῶται, μεγαλύτεροι τῶν πρώτων, μὲ ἀνοικτὰς τὰς σιαγόνας καὶ παρατεταγμένοι ἐν καλῇ τάξει ἀποτελοῦν φρουρὰν ἀκίνητον καὶ ἀπειλητικήν.

Εὐθὺς ὡς ἡ γονιμότης τῆς βασιλίσσης μειωθῇ, τῆς διακόπτουν τὴν χορήγησιν τῆς τροφῆς, προφανῶς συνεπείᾳ διαταγῆς τῶν ἐλεγκτῶν ἢ τῶν συμβούλων τούτων, τῶν ὁποίων τὴν ἀμείλικτον διαχυβέρνησιν ἐπανευρίσκομεν πανταχοῦ. Ἡ δυστυχὴς βασίλισσα ἀποθνήσκει ἐκ πείνης. Ἰδοὺ τρόπος παθητικῆς καὶ πρακτικωτάτης βασιλοκτονίας, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπάρχει κανεὶς προσωπικῶς ὑπεύθυνος. Τρώγουν τὸ πτῶμά της ἡδονικῶς διότι εἶνε ἐξαιρετικῶς παχὺ καὶ τὴν ἀντικαθιστοῦν διὰ μιᾶς ἐκ τῶν ἐν ἐπιφυλακῇ συμπληρωματικῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐπανεύρωμεν προσεχῶς.

Μ. ΜΑΙΤΕΡΛΙΓΚ

Ξένον Χιούμορ

Γιατρέ μου εἶμαι τόσο ἀνήσυχος γιὰ τὴν κατάστασι τῆς φιλενάδας μου. Τὴν θεραπεύετε ἐσεῖς, δὲν εἶνε ἔτσι;

— Ὄχι, δὲν τὴν θεραπεύω ἐγώ.

— Ὠ! ποσον εἶμαι εὐτυχισμένος. Θὰ εἶνε τότε ἀσφαλῶς ἐκτὸς κινδύνου!...

Μιὰ μικρὴ διαφορά (!)
Ἕνας ἄνδρας=μία λέξις!
Μία γυναῖκα = ἕνα λεξικόν!

Ἐν μοῦ λές γκαρσόνι ἤσουνα ἐδῶ τὴν ἐποχὴν ποὺ παρήγγειλα τὸ φαγί μου;

— Βεβαιότατο, κύριε.

— Κύτταξε καί! Αὐτὸ εἶνε πραγματικὰ πολὺ περίεργο. Διατηρήθηκες παρὰ πολὺ καλά. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς τὰ γεράτειά σου!

Μαμακούλα, λέγει ὁ μικρὸς Θωμᾶς, δὲν μπορῶ νἄχω ἐγὼ τὸ μεγαλύτερο κομμάτι τοῦ γλυκίσματος;

— Ὄχι, παιδί μου, αὐτὸ εἶνε γιὰ τὸν Παῦλο, ἄλλωστε εἶνε καὶ δυὸ χρόνια μεγαλύτερός σου.

— Ἴσα, ἴσα, μητερούλα, γι' αὐτὸ ἀκριβῶς. Αὐτὸς ἔχει φάγει δυὸ χρονιὲς περισσότερα γλυκίσματα ἀπὸ μένα.

ΠΩΣ Ο ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΥΛ ΕΓΕΙΝΕ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΗΣ

ΕΝΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΠΟΥ ΕΣΠΟΥΔΑΣΕ ΙΑΤΡΟΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΝΟΥΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΤΑΣ ΤΥΧΑΣ ΜΑΣ

Ὁ διάσημος Ἄγγλος ἀστυνομικὸς μυθιστοριογράφος Κόναν Ντόϋλ, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Χόλμς ἐπεξήγησεν ὡς ἑξῆς εἰς Ἄγγλον δημοσιογράφον τὰς πνευματιστικὰς πεποιθήσεις

Ὅταν ἤμουνα πολὺ νέος, τελείωσα τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Ἐδιμβούργου μὲ τὸ δίπλωμα τοῦ ἰατροῦ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤμουν τελείως ἐμπεποτισμένος μὲ τὰς ὑλιστικὰς ἰδέας, ἀναπτυχθείς μὲ τὰς θεωρίας τοῦ Χώξλεϋ, τοῦ Τίντελ, τοῦ Ἐρβέρτου Σπένσερ, τοῦ Τζὼν Στούαρτ Μίλλ καὶ ἄλλων, ποὺ πολὺ γρήγορα κατέστρεψαν σὲ πολλοὺς ἀπὸ μᾶς τὴ θρησκεία τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας.

Μοῦ ἐφαίνετο τότε ὅτι ἡ ὑλιστικὴ θεωρία ἦτο κάτι τὸ ἀναφισβήτητον, καὶ ἂν δὲν ἀποκτοῦσα δικές μου πεποιθήσεις διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν πειραμάτων, θὰ εὑρισκόμην ἀκόμη στὴν αὐτὴν πνευματικὴν κατάστασιν.

Ἤμουν πάντα θεϊστὴς διότι ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκην μιᾶς κεντρικῆς ἐξηγήσεως· ἀλλὰ τὸ γιατὶ ὁ μικρὸς ὁ ἄνθρωπος νὰ φαντάζεται ὅτι θὰ ἐπιζήσῃ, μοῦ φαινόταν τόσο παράλογο, ὅσο ἂν μοῦ ἔλεγαν ὅτι ἡ φλόγα θὰ ἐπέζῃ τοῦ κεριοῦ καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς τοῦ συσσωρευτοῦ ποὺ τὸν προκάλεσε.

Δὲν μπορῶ νὰ πῶ, ὅτι ἤμουν ἱκανοποιημένος μὲ τὰς ἐξηγήσεις αὐτὰς διότι μὲ τὴν ἐξαφάνισιν μετὰ θάνατον φαίνεται ἀνόητο τὸ νὰ χάνωμεν τὸν καιρόν μας εἰς τὴν ζωὴν δημιουργοῦντες κάτι καὶ διδασκόμενοι. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἤμουν εὐχαριστημένος ποὺ ἀκολουθοῦσα τὴν ἀλήθεια ὅπου τοὐλάχιστον μποροῦσα νὰ τὴν κατανοήσω.

* * *

Ἤμουνα ὅμως ἕνας παμφάγος ἀναγνώστης, καὶ μιὰ μέρα ἐντελῶς τυχαίως, μοῦ ἔπεσε στὰ χέρια μου ἕνα βιβλίο ποὺ ἐπεγράφετο «Τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ δικαστοῦ Ἔντμον». Δὲν ξέρω πῶς ἔπεσε στὰ χέρια μου, ἀλλ' ὁπωσδήποτε εἶχε ἐπίδρασι στὴ ζωή μου. Ὁ συγγραφεὺς ἦταν μέλος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ ἀπὸ τὰ γραφόμενά του ἐφαίνετο ἕνας τελείως ἰσορροπημένος ἄνθρωπος. Ἐντυπώσεις σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο

Ὁ σερ Ἄρθουρ Κόναν Ντόϋλ καὶ ἡ σύζυγός του.

ἀφηγεῖτο πῶς ἔχασε τὴ γυναῖκα του καὶ πῶς μετὰ τὸν θάνατόν της, κατορθωνε νὰ διατελῇ σὲ διαρκῆ ἐπικοινωνία μαζύ της διὰ τῆς θυγατρός του ποὺ ἦταν μέντιουμ.

Ἐθεωροῦσα πάντοτε τὰ μέντιουμ ὡς τύπους ἀπατεώνων καὶ παλληκαρόπουλα. Ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ φανταστῶ πῶς μιὰ κόρη θὰ ἀπατοῦσε τὸν πατέρα της σ' ἕνα τόσο λεπτὸ ζήτημα, ἡ δὲ ἀφήγησις ἐποίκιλλε μὲ πολλὰ ὑπερφυσικὰ φαινόμενα ποὺ συνέβαιναν στὸ σπῆτι τοῦ Ἔντμον.

Ἕνα βιβλίο εἴτε καὶ δέκα βιβλία δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ μὲ πείσουν σ' ἕνα τόσο σημαντικὸν ζήτημα, ἀλλὰ τοὐλάχιστον φάνηκα τότε διατεθειμένος νὰ διαβάσω κάτι παραπάνω καὶ νὰ πειραματισθῶ.

Ἐδημιούργησα ἕνα κύκλον πειραματιζομένων γύρω μου χωρὶς ἐξ ἐπαγγέλματος μέντιουμ καὶ βρῆκα μετὰ τὰ πειράματα, ὅτι ἂν μηνύματά τινα ἦσαν φρόνιμα ἄλλα ἦσαν ἀνόητα καὶ ἀπατηλά. Ἦταν κάτι τόσο ἀνάμικτο ὥστε μέσα στὴ γεμάτη ἀπὸ φροντίδες ζωή μου, δὲν εὕρισκα καιρὸ νὰ τὰ διευκρινίσω. Καὶ ἂν καὶ ἤμουν πεπεισμένος περὶ τοῦ ὅτι τὰ φαινόμενα αὐτὰ συνέβαινον, δὲν μποροῦσα νὰ πῶ ποίαν ἀκριβῶς ἀξίαν εἶχαν στὴν παγκόσμιον τάξι τῶν πραγμάτων.

* * *

Ὁ πόλεμος μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια. Μοῦ ἐγεννήθη αἰφνιδίως ἡ ἐντύπωσις τοῦ πόσο σπουδαῖο θὰ ἦταν τὸ ζήτημα αὐτό, ὅταν ὅλος ὁ κόσμος ρωτοῦσε τί γινόνταν αὐτοὶ ὅλοι οἱ λαμπροὶ νέοι, καὶ ἐσκέφθην πῶς μόνον διὰ τῆς ψυχικῆς θεωρίας θὰ μποροῦσε νὰ δοθῇ ὁριστικὴ ἀπάντησις.

Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ πολέμου μία νέα φίλη τῆς συζύγου μου ἦλθε νὰ συγκατοικήσῃ μαζύ μας. Εἶχεν ἀναπτύξῃ πολὺ τὴν ἰδιότητα ἐκείνην ποὺ ἀποκαλεῖται αὐτόματος γραφίς, κάποια ἐξωτερικὴ δύναμις ἐφαίνετο νὰ κυριαρχῇ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῆς χειρός της καὶ νὰ παραγάγῃ κάτι ποὺ ἦταν ὑπεράνω τῶν δυνάμεών της.

Ἡ νέα αὐτὴ εἶχε χάσῃ τρεῖς ἀδελφούς της στὸν πόλεμο ἢ δὲ σύζυγός μου εἶχε χάσῃ τὸν ἀδελφόν της στὸ Μόντε.

Αὐτοὶ οἱ τέσσαρες στρατιῶται ἤρχοντο μὲ τὸ χέρι τῆς κόρης καὶ μᾶς ἔδιδον διάφορες λεπτομέρειες τοῦ θανάτου των. Ὁ καθεὶς ἐξ αὐτῶν χωριστὰ μὲ τὸν γραφικόν του χαρακτῆρα.

Ἐπὶ τέλους μᾶς ἔδειξαν καὶ τὸ χάρισμα τῆς προφητείας. Θυμοῦμαι ὅτι ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς νέους εἶχεν ἕναν ἀδελφὸν Γουΐλλυ, ποὺ εἶχεν αἰχμαλωτισθῇ εἰς τὴν Γερμανίαν. Τοῦ εἴπαμε: «Θὰ δραπετεύσῃ ὁ Γουΐλλυ;» «Ναί,» ἦταν ἡ ἀπάντησις. Καὶ τότε τὸν ρωτήσαμε. «Πῶς;» «Σ' ἕνα τραῖνο». Μετ' ὀλίγον ὁ Γουΐλλυ ἐδραπέτευσε. Τότε τοῦ στείλαμε ἕνα σημείωμα μὲ τὸ τί εἶπε τὸ πνεῦμα. Μᾶς ἀπήντησε. «Εἶνε καταπληκτικό. Πέρασα τὴ Σιλεσία, σ' ἕνα τραῖνο καὶ νομί

Ἀπό τήν ζωήν ὅλης τῆς Ἑλλάδος

Η ΟΛΟΝΥΚΤΙΕΣ

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ — ΥΠΟ ΓΙΑΓΚΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀσκηταί ἐν μέσαις Ἀθήναις.— Ὁ παππᾶ-Νικόλας καί ὁ παππᾶ-Ἀντώνης, μετά τῶν ὁποίων συνέψαλλε καί ὁ Παπαδιαμάντης.— Ἀνέκδοτα τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου διηγηματογράφου.— Τό βαθύ θρησκευτικόν του αἴσθημα καί ἡ μεταρσίωσίς του.— Ἡ πρός τιμήν του ἑσπερίς.— Ἡ μεγαλοψυχία του.

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Ποιός θά τό πίστευε, πῶς σήμερα, σέ τέτοια ἐποχή, ἐποχή συγχίσεως ἰδεῶν καί εὐκόλων καί προχείρων λύσεων, ὅπου τά πάντα, ἀτυχῶς, ἐκλαμβάνομεν ὡς ἀστειόποιός, λέγω, θά τό ἐπίστευε, ὅτι ζοῦν ἐν μέσαις Ἀθήναις ἄνθρωποι ζοῦν βίο ἀσκητικό. Μάλιστα ἀσκηταί. Ἀσκητεύουν... Ἡ παράδοσις συνεχίζεται. Ἡ πίστις δέν ἐχάθη...

Ὁ ρυθμός τοῦ κόσμου ὅσο κι' ἄν γέρασε, ἄλλαξε, πάντα στό βάθος ὑπάρχει. Ἐκεῖ μόνο μιά στιγμή, ἕνα τυχαῖο γεγονός, ἀκόμα ἱερέα, τῆς ἐποχῆς τοῦ Παπαδιαμάντη, μᾶς ἔκανε νά πάμε ἕως τό δύο περίπου ἐτῶν εἰς τόν ποιητήν Παλαμᾶν, ὑπάλληλο τοῦ Πανεπιστημίου. Θά προσεχόμισεν ἕνα κομψοτέχνημα, μίαν ἑνός ἀγιορείτου μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε σπουδάσει εἰς τό Πανεπιστήμιον, καί τώρα, ἀπό τή σκήτη του, ἔλνε, πρός τό ἀνώτατον ἐκπαιδευτικόν ἵδρυμα, καθώς ἔγραφε, ἕνα μικρόν δῶρο. Ἐπί πολυετεῖς ὑφάσματος εἶχε καταναλώσει τήν Σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά μέ συνήθη μέσα—καί δι' αὐτό τόν ἔκανε τό ἔργο μεγαλύτερα ἀξία—ἀλλά, ἀνθῆ, καί ἰδίως μέ λουλούδια τοῦ Μαγιοῦ, πού μέ τά μέσα τῆς ἐπιστήμης του ἐκατορθώσει, ὥστε νά μήν ἀλλοιοῦν τά χρώματα καί νά διατηροῦν πάντοτε τή φυσικότητα τοῦ. Καί ἐπρόκειτο, πράγματι, ἕνα ἔργον μοναδικῆς τέχνης. Ἀξιοθαύμαστη δέ ἦτο ἡ ὑπομονή τοῦ ἀνθρώπου, τό αἴσθημα τό θρησκευτικό, πού εἶχε ἐμπνεύσει τόν μοναχόν (χημικόν), εἰς τήν ἀσκευήν ἑνός τοιούτου καλλιτεχνήματος.

Ὁ ὑπάλληλος τοῦ Πανεπιστημίου προσκόμισε τόν ποιητήν, καί ἐξέφραζε θαυμασμόν καί ἀπορίαν, διά τό ἀποσταλέν δῶρον αὐτό δώρημα. Καί ὁ Παλαμᾶς, ὁ ὁποῖος εἶχε πρό παντός ἐννοήσει τήν ψυχήν τοῦ τεχνίτη-καλογήρου.

— Μά τί νομίζεις, λοιπόν, τοῦ λέγει, ἐξάθησαν τά πάντα; Ὁ ρυθμός τῆς ζωῆς ὑπάρχει, καί κάπου πάντα συνεχίζεται.

Κατά τύχη ἤμουν μπροστά στή συζήτη αὐτή, καί τό βράδυ τῆς περασμένης Τρίτης, χωρίς νά τό θέλω, μοῦ ἦλθε ὁ νοῦ, ὅταν, ἐκτελῶν δημοσιογραφική ἀποστολή, εὑρέθηκα στό παράμερο ἐκκλησάκι τοῦ προφήτου Ἠλισσαίου, παρά τό παλαιό Στρατῶνα. Τί ἤθελα, καί γιατί ἐπῆγα ἐκεῖ;

***

Ἴσως γνωρίζουν οἱ ἀναγνῶσται, ὅτι τό ἐκκλησάκι αὐτό ὑπῆρξε ὁ προσφιλέστερος τόπος μεταρσιώσεως καί ἀληθινῆς καταδύσεως τῆς μεγάλης ἐκείνης ψυχῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη. Ὁ γίγας τῆς ἑλληνικῆς διηγηματογραφίας ὄχι μόνο ἐπισκεπτόταν ἐκεῖ, ἀλλά καί ὁ ἴδιος ἔζητε ἀπό ἀγάπη καί λατρεία, ἀπό ἱερό κατά τάς μακράς ἀγρυπνίας, ἡ ὁποία ἐγίνοντο ἀπό τότε εἰς τό παλαιό ἐκκλησάκι.

Πληροφορία, λοιπόν, πῶς ἡ ὁλονυκτία ἐξακολουθοῦν νά γίνονται καί μέ ἕνα ἀκόμη ἱερέα, τῆς ἐποχῆς τοῦ Παπαδιαμάντη, μᾶς ἔκανε νά πᾶμε ἕως τό ἥλιος εἶχε βασιλέψει. Ἀραιά-ἀραιά ἡ ἀρχή, ὕστερα περισσότερες, ἤρχισαν νά συρροέχωνται οἱ γυναῖκες. Ὡς ἐπί τό πλεῖστον ἦσαν μαυροντυμένες, καί μέ ἕνα μαῦρο ἀπό κεφάλι, σάν καλόγρηες. Ἡ μικρή ἐκκλησία εἶνε στολισμένη ἀκόμα, καί σταυροί κρέμονται ἀπό τούς τοίχους καί τίς κανδύλες. Τό ἠλεκτρικό, εὐτυχῶς, δέν ἔχει ἐδῶ εἰσχωρήσει. Μέ τό ἐκκλησάκι, εἶνε ἀκόμα πιό συμπαθητικό, μές στό ἀχό αὐτό φέγγος τῶν κηρίων, κ' ἕνας βαθύς μυστικισμός εἶνε ἀπλωμένος πέρα ὡς πέρα, στό ἴλαρό, γλυκό ἐκεῖνο φῶς.

Ἀκριβῶς εἶνε κτισμένη ἡ μικρή αὐτή ἐκκλησία τοῦ προφήτου Ἠλισσαίου, μέ τήν ἀρχαία σύνθεσι (μιά παλιά καμάρα, ἡ αὐλή καί γύρω—γύρω κατοικίες) εἶνε ἀφωνές, πῶς κάποτε ὁ τόπος αὐτός ἦταν ἀναστηρι. Τό ὑπουργεῖο τῶν θρησκευμάτων, πολύ δικαίως, δέν ἐπιτρέπει ἐκεῖ ἀκόμα ἀπολύτως μεταρρύθμισι ἡ ἐπισκευή. Ἡ ἐκκλησία εἶνε χωρισμένη σέ δύο. Στό νάρθηκα καί στόν κυρίως ναό, ὁ ὁποῖος πάλι εἰς τό μέσον περίπου, διαχωρίζεται μέ κιγκλίδωμα.

Τά δύο πρῶτα διαμερίσματα εἶνε γιά τίς γυναῖκες, μέ χωριστή εἴσοδο. Καί τό τρίτο γιά τούς ἄνδρες, ὅπου καί τά ἀναλόγια τῶν ψαλτῶν.

Ἄκρα ἡσυχία. Κανεῖς θόρυβος. Κάθε μιά πού προσέρχεται πέρνει τή θέσι της, χωρίς πολλές κουβέντες, ἐκτός ἀπό ἕνα χαιρετισμό στήν παρακειμένη μόνο. Ἔτσι μαυροντυμένες καί σιωπηλές καθώς εἶνε, μοῦ θυμίζουν τούς ὡραίους στίχους τοῦ ποιητῆ:

Βουβές ψυχές θλιμμένες,
Καί τ' ἀπέβραδο, προσμένουν
τό Χριστό μας ἀπο πέρα
ποιός ἤρεμι, ἀπο μακρυά...

Οἱ γυναῖκες, λοιπόν αὐτές, καί οἱ ἄνδρες, ὅσοι παρακολουθοῦν τίς ὁλονυκτίες τοῦ προφήτου Ἠλισσαίου, ζοῦν βίο καθ' αὐτό ἀσκητικό.

Δέκα πέντε χρόνια, μοῦλεγε μιά παρακολουθῶ τήν ἀγρυπνία. Ἄλλες 20 χρόνια, κ' ἄλλες 30. Καί κάθε πότε, ἐρωτῶ, γίνονται;

—Κάθε Δεσποτικήν καί Θεομητορικήν ἑορτή. Καθόμασε ὡς τό πρωί.

— Τίς λές, κύριε, νά μάς κοράσῃ. Καθόλου. Ἔχομε τόση εὐχαρίστηση μέρα μας. Καί ποῦ δέν τρώμε οὔτε λάδι, ὅλη ἡμέρα σαρακοστή. Δέν μᾶς πειράζει. Εἶμαστε πιό γερές κι' ἀπό κεῖνες πού τρῶνε.

— Καί ποιόν παππᾶ ἔχετε;

— Πότε ἔρχεται ὁ παππᾶ-Νικόλας καί πότε ὁ παππᾶ-Ἀντώνης. Ἄλλοτε καί οἱ δυό μαζί. Ὅπως ἀπόγκε.

— Ἀπό ψαλτάδες, πῶς τά πᾶτε;

— Ἔχομε καλούς.

— Ὅλοι δωρεάν, ἀπό παππᾶ ὡς ψάλτη.

Στό σημεῖο αὐτό, μιά γρηοῦλα παρεμβαίνει στή συζήτησι.

— Ἀ, καί νά ζοῦσε ὁ κύρ Ἀλέξανδρος, τί ὄμορφα πού ἔψαλλε...

— Ποιός κύρ Ἀλέξανδρος;

— Ὁ κύρ Ἀλέξανδρος, πῶς νά σ' τό πῶ. Ὁ θεός ν' ἀναπάψῃ τήν ψυχοῦλα του. Ἅμα ἔψαλνε ἐκεῖνος, ἡ ἐκκλησιά εὐφραδιάζε.

Καί ἡ γρηά ἔπεσε σέ μιά μελαγχολικήν ἐνθύμησιν τῶν περασμένων...

***

Κάποιο ἁμάξι ἔχει σταματήσει ἀπέξω καί δυό κορίτσια σπεύδουν πρός τά ἐκεῖ. Ἀκολουθοῦν εὐθύς κι' ἄλλες γυναῖκες, κι' ἕνας ψίθυρος ἀκούεται: «Ὁ παππᾶ Νικόλας»... Γέρων, ὑπερεννενηκοντούτης. Καί ὅμως, δέν ἔχει λευκανθῆ. Τόν ὑποβαστάζουν οἱ δύο κοπέλλες κ' ἔτσι σιγά-σιγά προχωρεῖ.

—Ἅγιος ἄνθρωπος, μοῦ λένε.

Ὅλοι σπεύδουν νά τοῦ φιλήσουν τό χέρι. Κάποιες εὐλογίες, προφέρει, ἀλλά ἡ φωνή του μόλις ἀκούεται. Καί μοῦ ἔρχεται στό νοῦ, πῶς κατά παρόμοιο, περίπου τρόπο, καθώς ἀναφέρη ἡ ἐκκλησιαστική ἱστορία, μετεφέρετο στήν ἐκκλησία καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης, ὁ μαθητής τοῦ Χριστοῦ. Ἐπί φορείου, καί δέν ἔλεγε τίποτε ἄλλο παρά «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»....

***

Σέ λίγο φθάνει καί ὁ παππᾶ-Ἀντώνης. Εἶνε ὁ ἱερεύς ἐκεῖνος πού συνέψαλλε μέ τόν Παπαδιαμάντη. Μεγαλοπρεπής στήν ἐμφάνισι καί κατάλευκος. Παρ' ὅλα δέ τά ἑβδομήντα του χρόνια διατηρεῖ μοναδικήν ἀνθηρότητα. Ὁ παππᾶ-Ἀντώνης εἶνε ἐφημέριος στόν ἅγιο Νικόλαο (στά πευκάκια) καί ἀπό ἀγάπη, καί γιά τήν παράδοση, ἐξακολουθεῖ νά ἔρχεται στόν προφήτη Ἠλισσαῖο, γιά τίς ὁλονυκτίες.

Εἶνε ὁ πνευματικός πατήρ, καί ὁ ἀρχηγός τρόπον τινά, τῶν συναθροιζομένων ἐκεῖ πιστῶν. Κατάγεται ἀπό τή Θουρία τῶν Καλαμῶν, κ' ἔχει 40 χρόνια στήν Ἀθήνα. Καί καθώς μοῦ διηγεῖται, εἶχε ἔλθει ἀπό παιδί στάς Ἀθήνας γιά νά σπουδάσῃ ζωγράφος. Παρηκολούθησε μερικά μαθήματα στό Πολυτεχνεῖο. Ἀλλά δ' ἀλλοῦ ἦτο προωρισμένος. Τό θρησκευτικό αἴσθημα πλεούναζε ἐντός του. Ἡ ἀγάπη του πρός τόν ἱερατικό βίο τόν τράβηξε περισσότερο καί πολύ γρήγορα ἐγκαταλείπει τήν καλλιτεχνία γιά νά ἀφιερωθῇ στήν ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἀσκητεύει σέ κάποιο μοναστῆρι τῆς πατρίδος του, καί ἀπό ἐκεῖ, ἔρχεται πάλι ἐδῶ, γιά νά συνεχίσῃ ἄλλο ἱερό ἔργον.

***

Πίσω ἀπό τή Σχολή τῶν Εὐελπίδων, καθώς ἀφηγεῖται ὁ παπᾶ-Ἀντώνης, στήν ἐκκλησία τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ἐγίνοντο τότε οἱ ἀγριανίες, σάν σήμερα, ἀπό τούς μοναχούς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τόν Μεθόδιο καί τόν Ἀγάπιο. Τίς ἀκολουθίες ἐκεῖνες παρακολουθοῦσαν οἱ διόσκουροι τῆς ἑλληνικῆς διηγηματογραφίας, ὁ Παπαδιαμάντης, καί ὁ Μωραϊτίδης. Ἀργότερα, συνεχίζονται στόν προφήτη Ἠλισσαῖο. Τά τοῦ ναοῦ ἐπεμελεῖτο τότε μία μοναχή, ἡ ὁποία ἔμενε ἐκεῖ διαρκῶς. Ἡ ἀδελφή Συγκλητική. Ἄμα τῷ θανάτῳ καί τῶν δύο μοναχῶν, ἀνέλαβε πλέον νά ἐξακολουθήσῃ τήν παράδοση αὐτή τῶν ὁλονυκτιῶν ὁ ἱερεύς μετά τοῦ ὁποίου συνομιλοῦμεν.

Καί τόν ἐρωτοῦμε πάλι γιά τόν Παπαδιαμάντη.

— Πῶς ἔψαλλε; Εἶχε καλή φωνή;

— Νά σάς πῶ. Σπουδαία φωνή δέν εἶχε. Ἀλλά τί τά θέλεις, εἶχε πολύ αἴσθημα. Ἔψαλλε μέ κατάνυξι. Τά ἤξερε δέ ὅλα ἀπέξω. Δέν τοῦ διέφευγε τίποτε. Ἀπολύτως. Μιά ματιά ἔρριχνε στό βιβλίο κ' ὕστερα πιά, δέν εἶχε ἀνάγκη. Περίφημα, ἰδίως, ἔψαλλε τούς ἰαμβικούς κανόνας τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, κατά τά Χριστούγεννα καί τά Θεοφάνεια. Ἕνα βράδυ, νά σοῦ πῶ, ἐτρύμαξα. Ἐκεῖ πού ἔψαλλε ὁ Παπαδιαμάντης ἄρχισε νά πηδᾷ. Ἔκανε χειρονομίες καί ἐκινεῖτο ὁλόκληρος ὡς νά ἐχόρευε. Ὁμολογῶ πῶς φοβήθηκα. Ὁ Μωραϊτίδης ὅμως, σπεύδει νά μέ καθησυχάσῃ, τῇ στιγμῇ πού ἤμουν ἕτοιμος νά πλησιάσω τόν κύρ Ἀλλεξανδρο, γιά νά τόν σταματήσω.

— Ἄφησέ τον, μοῦ λέγει, ὁ Μωραϊτίδης. Αὐτή τή στιγμή εἶνε μεταρσιωμένος ὁ Παπαδιαμάντης. Ἔχει ἐνθουσιάσθῃ. Μήν τόν ἐνοχλῆς.

Πράγματι, ἐκτός ἀπό τίς κινήσεις πού μέ εἶχαν τρομάξει, ἐκεῖνο τό βράδυ, ἔψαλλε ἀγγελικά. Τί φωνή ἦταν ἐκείνη...

— Θυμᾶσαι, παπᾶ-Ἀντώνη, τί ἀπάνω-κάτω ἔψαλλε.

— Μά, ἡ Ἀνοιξαντάρια ἡ Πολυέλαιος, δέ θυμᾶμαι ἐπακριβῶς. Πάντως ἔψαλλε καί τά δύο αὐτά, τά ἐξαιρετικῶς ὡραῖα. Ἀνοίξαγκός Σου τήν χεῖρα τά σύμπαντα πλησθήσονται χριστότητος καί Αἰνεῖτε δοῦλοι, Κύριον, Ἀλληλούϊα».

— Δέ μοῦ λές, δέσποτα, ἦταν τακτικός στίς ὁλονυκτίες ὁ Παπαδιαμάντης;

— Πρῶτος ἐρχόταν καί τελευταῖος ἔφευγε. Μάλιστα θυμοῦμαι, κάποιο βράδυ, οἱ πριγκήπισσες Ἑλένη καί Ἀλίκη, πρός τιμήν του ἐδίωαν, μιά ἑσπερίδα στήν Ἑταιρία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ. Τό ἴδιο βράδυ ἐμεῖς εἴχαμε ὁλονυκτία.

— Δέ θά πᾶς στήν ἑσπερίδα, τοῦ λέγω;

— Βρέ, κουτός εἶσαι, Παπαντώνη, μοῦ λέγει, πού θά πάω ἐγώ νά γίνω γελοῖος. Νά φορέσω φράκο...

Μέ τά χρήματα ἐκεῖνα πού εἰσπράχθησαν ἀπό τήν ἑσπερίδα, ὁ Παπαδιαμάντης, ἐπάνοιγε μιά ἀδελφή του, μᾶς προσθέτει ὁ σεβάσμιος συνομιλητής μας.

Νά σᾶς πῶ κ' ἕν ἄλλο χαρακτηριστικό τοῦ Ἀλεξάνδρου. Κάποτε, τοῦ βγάλαμε δίσκο στήν ἐκκλησία. Τό πρωί, καθώς ἔβγαινε, τά ἐμοίρασε ὅλα στούς φτωχούς...

***

Στό σημεῖο αὐτό σταματᾷ ἡ συζήτησις μας, γιατί ἡ ὥρα ἔχει περάσει καί πρέπει ν' ἀρχίσῃ ὁ ἑσπερινός. Ἔτσι, στό περιβάλλον αὐτό πού βρισκόμεθα, μέ τά λόγια τοῦ παππᾶ, πού ζῇ ἀκέρης στό νοῦ μας, ὁ ἀσκητικός Παπαδιαμάντης, ἐκεῖ πρός τούς ψάλτες, σβήνουν ὅλα, καί θαρρῶ πῶς βλέπω μόνο τή μορφή Του. Ἱερατική, ἐπιβλητική, ἀσκητική. Τά φωτεινά του μάτια λάμπουν...

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ ἔχει προχωρήσει. Καί ἐν μέσῳ ἀπολύτου κατανύξεως καί σιγῆς μιά θερμή φωνή, καθαρή φωνή, ἀντηχεῖ εἰς τόνον μετανοίας καί καθαρμοῦ:

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καί προσπέσωμεν τῷ Βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ...

ΓΙΑΓΚΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΡΥΨΑΛΑ

Αἱ μεγαλύτεραι εὐφυΐαι καί αἱ μεγαλύτεραι ἀνησίαι τῶν ποιητῶν ὀφείλονται εἰς τήν ὁμοιοκαταλήξιαν.

Αἱ ἀπόπειραι τῆς Ποιήσεως νά ὑπερηνδήσῃ τά ὅρια τῆς περιγραφῆς καί τοῦ αἰσθήματος, καί νά εἰσβάλῃ εἰς τάς ἀκτήσεις τῆς φιλοσοφίας, ὁμοιάζει πρός τάς προσπαθείας τῆς θρησκείας, ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπό τά ὅρια τῆς παραδόσεως καί τοῦ δόγματος καί νά εἰσχωρήσῃ εἰς τάς κτήσεις τῆς ἐπιστήμης.

Λέγουν ὅτι τό κατάστρωμα ἑνός πλοίου καί ἡ σκηνή ἑνός θεάτρου ἔχουν ἀναλογους συγκινήσεις. Ἡ διαφορά εἶνε, ὅτι εἰς τό πλοῖον ἡ ναυτία προσβάλλει τούς ἐπιβάτας, ἐνῷ εἰς τό θέατρον τούς ἀτυχεῖς θεατάς.

Παραπονούμεθα διά τήν ἀσθενῆ μνήμην μας, ἐνῷ θά ἔπρεπε μᾶλλον νά παρατονούμεθα διά τήν ἀσθενῆλήθημας.

Τό μεγαλύτερον καύχημα τῆς συγχρόνου ποιήσεως εἶνε ὅτι γείλη ἀνθρώπου δέν ἐτόλμησαν νά τήν τραγουδήσουν.

Αἱ ὑπανδρευόμεναι ἄλλοτε ἔκλαιον καί τώρα γελοῦν. Ζητεῖται ὁ λόγος.

Θέλεις νά ἐνθουσιάσῃς τόν σύγχρονον Ἕλληνα; Ἄμα τόν συναντήσῃς, ἐξομολογήσου εἰς αὐτόν πόθεν ἔρχεσαι καί ποῦ πηγαίνεις.

Ἀφοῦ παρέβημεν πάντα νόμον καί πάντα κανόνα, τηροῦμεν αὐστηρῶς τούς κανόνας .....τοῦ Ἀριστοτέλους.

Θά ἔλθῃ ἐποχή πού αἱ τραγῳδίαι, ὅπως αἱ ὑμηριαμαίαι, θά ἐρτοδισθοῦν διά τῆς αὐτουνομίας.

Μία γρηά μοῦ ἔλεγε: «Ἄμα γεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἐκείνη τήν τρύπα του τό σκουλῆκι πού θά φάῃ μιά μέρα τό κορμί του».

Ὄχι μόνον μία πόλις τῆς Ἑλλάδος διάκειται ἐχθρικῶς πρός τήν ἄλλην, ἀλλά καί δύο συνοικίαι τῆς αὐτῆς πόλεως, καί οἱ γείτονες τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, καί οἱ σύνοικοι τῆς αὐτῆς οἰκίας, καί οἱ συνεταῖροι τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως. Πόσες φορές δέν αἰσθάνθηκα ὅτι ἄν ἠμπορούσα νά διαιρεθῶ σέ δύο, ὁ μισός θά μάλωνα μέ τόν ἄλλον μισόν.

Τί φορεῖον πράγμα ὡς τόσο καί αὐτή ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς! Νά φαντάζεται κανείς, ὅτι καί μετά θάνατον θά ἀντιμετωπίσουν καί θά παρακολουθῇ τήν ἐκτύλιξιν γεγονότων χάριν δόσιν προσώπων πού ἠθέλετο νά κλείσῃ τά μάτια του διά νά παύσῃ νά τά βλέπῃ!...

Ὁπωσ ἐχάσαμεν τήν ἰδέαν τοῦ γνωστοῦ εἰς τήν κοινωνίαν, ἐχάσαμεν καί τήν ἰδέαν τοῦ ἁπλοῦ εἰς τήν φιλολογίαν.

Ἀξία δέν χρησιμεύει κυρίως διά νά προοδεύῃ κανείς, ἀλλά διά νά ἀμύνεται κατά τοῦ διαφόρου σπρωξίματος τῆς ἀντιδράσεως.

Περιοχοί ἄνθρωποι ἀναπτύσσουν ἀνοφελῆ δραστηριότητα, ὅπως τό δένδρον, πού οὔτε ὁ ἄνεμος ξέρει διατί τό κινεῖ, οὔτε αὐτό διατί κινεῖται.

Ἄμα ἐπάλῃωσε τό παλτό μου, ἀνεκάλυψα, ὅτι εἶχεν εἰς τούς ὤμους βαμβάκι καί δέν τό ξαναφόρεσα, διότι μοῦ ἐξέστανε τούς ὤμους.

Καί ἡ ὑπερβολική ὑποστήριξις δέν χρησιμεύει· τό ἐνόησα ὅτανε μέ μία μέρα κρατοῦσα δύο μπαστούνια, τό δικό μου καί ἕνα ξένο πού τό πήγαινα πίσω.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Η ΚΟΡΩΝΗ

ΥΠΟ ΑΦΙΝΑΣ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ — ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ

Πόσες βραδυές τήν ὥρα πού στό κάστρο βαθειά εἶχε ναρκώσῃ κάτ' ἀπό τούς βαρειούς του ἰσκιους τούς ραχατλῆδες τουρκαλάδες δέ βρῆκε καιρό τό ἐρωτεμένο ζευγάρι νά περάσῃ γλυκές καί ἀξέχαστες στιγμές προστατευόμενο ἀπό τούς φοβερούς βράχους πού ἐσημάτιζαν πάνω θέ τους θόλο βαθύ μέ σταλακτῆτες, κι γύρω τους τήν πιό ἥσυχη κι' ἀπόμερη φωλιά, πλαισιωμένη ἀπό χρεμαστές ἀγριες γκρεμνάντες κ' εἶχαν γιά μόνο σύντροφο τῆς ἀγάπης τους, τό ἀνάλαφρο κῦμα πού ξεψυχοῦσε στά πόδια τους καί τά τρεμουλιάστά ἀστεράκια πού παιχνιδιάρικα σελαγίζαν στά βαθυγάλανα νερά.

Μά ὁ πατέρας της, ὁ Ἀλῆς, σάν κάτι νά μυρίστηκε. Ἄστραψαν τά μάτια του, ἔτριξε τά δόντια του βάζοντας τό χέρι στό σελαχί, κι' ἀρπάζοντας τήν θερμόαιμη Φατιμέ, ἀφοῦ τῆς ἀκούμπησε ἀγριεμένος τό ψυχρό λεπίδι τοῦ χαντζαριοῦ στό μελαχρόινό της λαιμό καί τήν κλείδωσε μέσ' το κονάκι.

Τό παλληκάρι, ἀπελπισμένο, ἀνέβηκε σέ μιά ραχούλα τοῦ βράχου ποὒμοιαζε προεξοχή κ' ἄρχισε δετιλά, μά ἐπίμονα, τό νυχτερινό του τραγοῦδι ποὒμοιαζε τώρα παράπονο ἀπελπισμένης ἀγάπης. Ὅταν πολύ πέρ' ἀπό τά μεσάνυχτα κείνη τήν ὥρα μόλις εἶχε βγῆ τό φεγγάρι ποὒ ἦταν μισό στή χάση του, κ' ἔβαψε μ' ἄτονες ἀναλαμπές τά ἡσυχα νερά ὡς ἀπό κάτω τό κάστρο. Ὁ Ἀλῆς, πού ξαγρυπνοῦσε, μέ κατεβασμένο χαμηλά ὡς τά φρύδια τό σαρίκι, κρυμμένος πίσω ἀπό ἕνα τοιχάκι, βλέποντας πάνω ἀπό ψηλά τοῦ γκιαούρ τή σιλουέττα νά διαγράφεται ἀχνή μέσ' το μισόφωτο τοῦ φεγγαριοῦ, κι' ἀκούγοντας τό πονεμένο τραγοῦδι του, ἔτριξε πάλι τά δόντια του καί δέ χάνει καιρό. Σηκώνοντας τήν καραμπίνα σημαδεύει τό ἀνύποπτο παλληκάρι. Μιά ἀστραπή. Ἕνας κρότος μέσ' τή νύχτα καί νά, ἡ φθονερή τουρκική σφαίρα πάει καί βρίσκει τόν τραγουδιστή ἀπάνω στο μπουζοῦκι... καί τοῦ σπάει τό καντίνι.

Μά τόσο ἦταν ἡ ἀγάπη τους βαθειά ριζωμένη, πού μ' ὅλους τούς κινδύνους κι' μ' ὅλες τίς φοβέρες τοῦ Ἀλῆ, ἡ Φατιμέ κάποιο βράδυ βρῆκε τρόπο καί τόσκασε μέ τόν ἀγαπημένο της. Πῆγαν μακρυά, πολύ μακρυά, σ' ἕνα ἐρημοκλησάκι νά κάνουν τό γάμο τους, ἀφοῦ προηγήθηκε ἡ βάπτισις τῆς Τουρκοπούλας πού ἀσπάστηκε τή θρησκεία τοῦ Χριστοῦ παίρνοντας τ' ὄνομα Παρασκευή, ὅπως καί ἡ Ἁγία τοῦ ἐρημοκλησιοῦ πού τήν προστάτεψε φέροντάς την κοντά στήν ἀληθινή της ἀγάπη, κοντά στήν ἀληθινή θρησκεία.

***

Ξέχασα ν' ἀναφέρω πῶς δεξιά ἀπ' τή μεγάλη πόρτα μόλις μπαίνουμε στό κάστρο, ἦταν χτισμένο ἕνα θαυμάσιο ἀνάκτορο τοῦ Διοικητά Μπέη τῆς Κορώνης πού ἦταν παντοδύναμος καί συνεδέετο μέ τόν Πασά τῆς Τριπολιτσᾶς τόν κυρίαρχο τοῦ Μωρηᾶ. Κι' ὁποῖος ἤθελε νά ἐπιτύχῃ κανένα ρουσφέτι, διά μέσου τοῦ Μπέη τῆς Κορώνης κατόρθωνε ὅτι ἐπιθυμοῦσε. Ἀπό τότε βγῆκε τό ρητό. Ἔχω μπάρμπα στήν Κορώνη. Ἀπ' αὐτό τό παλάτι πού σεισμοί καί πόλεμοι δέν ἀφησαν οὔτ' ἕνα λιθαράκι ὄρθιο, κατορθώθηκε νά σωθοῦν δύο ἐξαιρετικῆς ἀνατολικῆς τέχνης ταβάνια χάρουνα σχαλιστά μέ πολυσύνθετες περίεργες παραστάσεις. Τά ἔχει στήν κατοχή της ἡ οἰκογένεια Καραπαύλου.

Διαβαίνοντας τά στενά δρομάκια μέ τά πολλά χαλίκια βγαίνουμε στό ἐπάνω πλάτωμα τῆς Κορώνης, στό λεγόμενο Μπούργο παλαιά Borgo πού βλέπει κι' ἀπ' τίς δύο πλευρές τή θάλασσα. Τά σπητάκια ἐδῶ εἶνε ὡς ἐπί τό πλεῖστον μισογκρεμισμένα κατωγάκια πού στεγάζουνε τή φτωχολογιά. Ἐδῶ πάνω πλέουν ὅλα στό φῶς καί στόν ἀέρα κι' ἀπό παντοῦ μ' ὅλη τή φτώχεια ἀκούγονται χαρούμενα ξεφωνητά παιδιῶν, γέλοια κοριτσιῶν, χαριτολογήματα γερόντων. Μέσα σ' ὅλα αὐτά ξεχωρίζει καί τό νανούρισμα μιᾶς φτωχῆς μανούλας πού θηλαζόντας τό παιδί της κατάχαμα καθισμένη ἐξ' ἀπ' τό φτωχικό της λέει τά λόγια ἐτοῦτα.

Μιά μάννα εἶχε καλόν ἰγυιό,
τρέμει καί τρίζει τό χωριό
Καμάρ' εἶνε τῆς γειτονιᾶς
Τόνε ζηλεύει ὁ ντουνιᾶς.

Κι' εἶνε ἡ θέα μοναδική ἀπό κεῖ ἐπάνω· ἀρχίζοντας ἀπό τίς τριανταφυλλένιες αὐγές ὡς τά χρυσά ἠλιοβασιλέματα, ἀπό τά μαγεμένα σούρουπα ὡς τ' ἀστροκέντητα καί φεγγαρολουσμένα βράδια· ἀπειρο τ' οὐρανοῦ. καί τῆς θάλασσας σέ κρατᾶνε ἀναμεσά τους λές μεταίωρον κι' ὀνειρεύεσαι τά φτερά τοῦ Ἰκάρου ἡ τήν ὁρμή τοῦ ἀητοῦ γιά νά πετάξῃς ἐλεύθερα στό ἀνέφελο ἐκεῖνο ἀπειρο πού σέ καλεῖ ὁλόγυρά σας.

Αὐτή ἡ εἰκόνα μεταβάλλεται σέ ἀληθινή φαντασμαγορία τή νύχτα ὅταν ἀπό κανενα περιβόλι, ἀνάμεσ' ἀπό τά πλατειά φύλλα καμμιᾶς μπανανέας βλέπομε τή φεγγαρίσια φωτοπλημμύρα σ' ὅλη της τήν ἐξωτική ὁμορφιά νά χύνῃ σπάταλα τ' ἀσημένια της πλουμίδια στό ἀπέραντο κι' ἀτελεύτητο πέλαγο τῆς Ἀφρικῆς ἐνῷ ὁ μαῦρος βράχος μέ τά στοιχειωμένα του χαλάσματα στέκει κάπου ἐκεῖ πλάι σκοτεινός κι' ἀμίλητος καί στό βουβό του καθρέφτισμα ἀναδεύονται θαμπά σάν κάποια φαντάσματα οἱ θύμησες πού ὅλο ζωνανεύουν κι' ὅλο ξεψυχοῦνε μέ τό σιγανό μούρμουρο τῆς θάλασσας. Κι' ὅλα σωπαίνουν σάν κάτι μακρυνό ν' ἀφρουγκάζωνται καί τήν ἀπέραντη γαλήνη ταράζει κάποτε τό μακρυνό τραγοῦδι κάποιου ἀργοπορημένου διαβάτη, ἡ τό ξεκίνημα μιᾶς τράτας πού πάῃ νά ρίξῃ τά παραγάδια μέ τή μπονάτσα.

***

Ἐκεῖ κάτω, σ' αὐτό τόν ἀγοιχτό κόλπο τῆς ἀμεγάλης μουδιᾶς τό φθινόπωρο καί τό χειμῶνα, σάν πάνει ξαφνικά ὁ σορόκος τό θέαμα ἀπό ψηλά παρουσιάζει τήν πιό ἄγρια μεγαλοπρέπεια. Μιά βοῆ σάν βουχηθμός πού ξεσπάει ἀπό ν' ἀνταρισμένα κύματα διαρκῆς, μονότονη πνίγει κάθε ἄλλον ἦχο καί κάνει τά λαγούμια καί τά σκοτάδιερά τοῦ κάστρου νά μουγγίζουν ἀνατριχιαστικά. Ἀλλοίμονο, ἄν χαμμά φτωχή βαρκούλα βρεθῇ ἐκεῖ ἀπό κάτω ἀραγμένη. Θά σᾶς παρουσιάσω μέ στίχους τήν εἰκόνα τῆς ἀτυχῆς βαρκούλας ἀλλά καί τῆς φουρτουνιασμένης ψυχῆς τοῦ γέρω ψαρᾶ.

***

Τά σπήτια τῆς Κορώνης εἶνε πολύ ἀνώμαλα χτισμένα σύμφωνα μέ τό πετρώδες κι' ἄνωμαλο ἔδαφος. Ὁ ἕνας ἔχει χτίσει τό σπῆτι του ἀπάνω ψηλά σ' ἕνα κοτρώνι πού λές πῶς ὥρα-ὥρα θά κατρακυλήσουν ὅλα μαζί ἀπό κεῖ ἔπανω, ἄλλος σ' ἕν' ἀνηφόρι στρωμένο ἀπό καλντερίμια, ἄλλος μέσα σ' ἕνα βαθυλό χώρισμα, ἴδιο ρεματιά. Κι' ὅμως ὅλη αὐτή ἡ ἀνωμαλία προσδίδει τό

Τά γεγονότα τῆς ἑβδομάδος

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΜΑΣ

ΠΩΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥΝΤΑΙ ΟΙ "ΧΡΥΣΟΙ ΑΕΤΟΙ" ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΡΟΣΙΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ

Τελευταίως διωργανώθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἕνας μεγάλος διαγωνισμὸς διὰ τὴν κινηματογράφησιν τῆς ζωῆς τῶν «Χρυσῶν ἀετῶν», οἱ ὁποῖοι ζοῦν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ἀπροσίτων βουνῶν τῆς Σκωτίας. Τὸ πρῶτον βραβεῖον ἔλαβεν ὁ Ἄγγλος λοχαγὸς *Knight*, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὴν μᾶλλον αὐθεντικὴν ταινίαν, μετὰ πολύμηνον προσπάθειαν, ἀναρριχηθεὶς εἰς τοὺς μᾶλλον ἀποτόμους βράχους, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φθάσουν οἱ λοιποὶ μετασχόντες τοῦ διαγωνισμοῦ. Ὁ *captain Knight* ἀνακαλύψας μετὰ κόπου μίαν φωλεὰν, παρεμόνευσεν ἐπὶ πολύ, ἀλλὰ ἔγεινεν ἀντιληπτὸς ἀπὸ τοὺς «χρυσοῦς ἀετοὺς», οἱ ὁποῖοι καὶ δὲν ἐκινήθησαν ἔκτοτε ἀπὸ τὴν θέσιν των. Ἀργότερα ὅμως ὁ λοχαγὸς ἐπενόησεν ἕνα τέχνασμα, ἔστησε, δηλαδὴ, ἕνα παραπέτασμα πρὸ τῆς κινηματογραφικῆς του μηχανῆς ὥστε νὰ μὴν εἶνε ὁρατὸς καὶ διενυκτέρευσεν ἐπὶ τόπου, ἕως ὅτου τὸ πρωΐ-πρωΐ ὁ «χρυσὸς ἀετὸς» ἐπεφάνη, ἐπτερύγισε, συνέλαβεν ἕνα λαγωὸν, καὶ τὸν ἐκόμισεν εἰς τὰ νεογνά του διὰ τὴν καθημερινήν των τροφήν....

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΜΕΓΙΣΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ

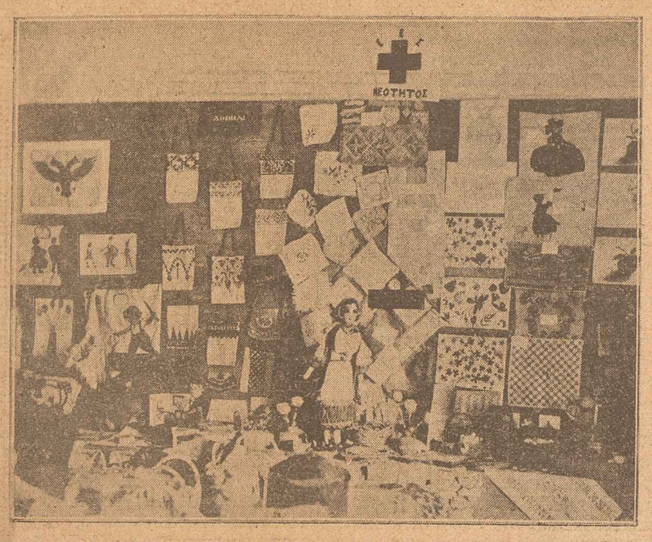

Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Αὐτὰς τὰς ἡμέρας εἶνε ἀνοικτὴ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ μία ἐξόχως ἐνδιαφέρουσα ἔκθεσις. Εἰς δύο αἰθούσας ἔχουν ἐκτεθῆ χιλιάδες παντοειδῶν καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα εἶνε ἔργα παιδιῶν, ἀποτέλεσμα τῆς παιδικῆς αὐτενεργείας καὶ φιλοπονίας, τῆς παιδικῆς προσοχῆς καὶ τοῦ παιδικοῦ γούστου. Τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν ἔχει ὀργανώσει ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς τῆς Νεότητος. Κ' ἔχουν λάβει μέρος εἰς αὐτὴν οἱ μαθηταὶ ἑκατοντάδων σχολείων ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς Ἑλλάδος.

"Ὅταν μπαίνει κανεὶς στὴν ἔκθεσιν αὐτὴν μένει κατάπληκτος ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἐκθεμάτων. Ὑπάρχουν ἐκεῖ ἔργα ἰχνογραφίας, ζωγραφικῆς καὶ πήλινα καὶ γύψινα ἀνάγλυφα πλαστικῆς, ὑπάρχουν ποικιλλότατα κεντήματα καὶ ἔργα πλεκτικῆς, ἔργα ξυλογλυπτικῆς, ξυλουργικῆς, ψαθοπλεκτικῆς, καλαθοπλεκτικῆς καὶ κάθε εἴδους χειροτεχνίας. Καὶ ὅλ' αὐτὰ εἰς ποικιλίαν ἀφαντάστους.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν μετέχουν τὰ παιδιὰ τῶν πλείστων σχολείων τῆς πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ πολλῶν τῆς Ἠπείρου, τῆς Θράκης, τῆς Μακεδονίας, τῶν νήσων καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος.

Θὰ μείνῃ δὲ ἀνοικτὴ ἡ ἔκθεσις μέχρι τῆς 23ης Ἀπριλίου.

* * *

Ἡ ἔκθεσις αὐτὴ, ἡ τόσον ἐνδιαφέρουσα, ὀργανώνεται ἀπὸ τὸν ἐρυθρὸν σταυρὸν τῆς Νεότητος. Τὸ σωματεῖον αὐτὸ εἶνε εἰς τοὺς πολλοὺς ἴσως ἄγνωστον. Καὶ ὅμως ἡ ἐργασία του εἶνε τεραστία.

Ἰδρύθη κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1924 καὶ σήμερα ἔχει 21 περιφερειακὰ τμήματα σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ 150 χιλιάδες μέλη χωρισμένα σὲ 3500 ὁμάδες, ποὺ ἀνήκουν σὲ διάφορα σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος. Καταληκτικοὶ ἀριθμοί!

Ἔτσι ὁ ἐρυθρὸς σταυρὸς τῆς Νεότητος εἶνε μία ὀργάνωσις, ποὺ κοντεύει νὰ παραλάβῃ στοὺ κόλπους της ὅλους τοὺς μαθητὰς τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ σύμβολον τῆς ὀργανώσεως εἶνε: «Ὑγεία, Ἐργασία, Ἀλληλοβοήθεια». Τρία σύμβολα ἐξίσου μεγάλα καὶ ἱερά! Γύρω σ' αὐτὰ στρέφεται ἡ δράσις των 150 χιλιάδων παιδιῶν, ποὺ ἀνήκουν στὴν ὀργάνωσιν.

Οἱ κύριοι δημιουργοὶ ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως καὶ τῆς δράσεως εἶνε δύο: Ὁ λαμπρὸς παιδαγωγὸς καὶ διευθυντὴς διδασκαλείου κ. Κ. Στυλιανόπουλος καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ὑγείας τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας κ. Ε. Λαμπαδάριος. Αὐτοὶ οἱ δύο ὀργάνωσαν τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν τῆς Νεοτητος, εἰργάσθησαν μὲ ἐπιμονὴν καὶ ὑπομονὴν καὶ τὸν ἐφθασαν εἰς τὸ σημεῖον ποὺ βρίσκεται σήμερον.

* * *

Ὁ κ. Κ. Στυλιανόπουλος, ἐμπρὸς εἰς τὸ θέαμα τῆς ἐκθέσεως, μᾶς ὡμίλησε μ' ἐνθουσιασμὸν γιὰ τοὺς σκοποὺς καὶ γιὰ τὸ ἔργον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Νεότητος τῆς Ἑλλάδος.

— Ἐφρόντισαμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, μᾶς εἶπε, νὰ δώσωμεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν τῆς Νεότητος ἰδιαικὰ ἑλληνικά. Ἐθέσαμεν ὡς σύμβολόν του τὴν τριπλῆν ἔννοιαν τῆς Ὑγείας, Ἀλληλοβοηθείας καὶ Ἐργασίας καὶ τὰ παιδιὰ ἐτάχθησαν μ' ἐνθουσιασμὸν κάτω ἀπὸ τὴν σημαίαν τοῦ τριπλοῦ συμβόλου. Καὶ βλέπετε τώρα πῶς ἐργάζονται. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτὰ ποὺ βλέπετε,

Οἱ Ἐρυθροσταυρῖται μας φροντίζουν γιὰ τὴν ὑγεία τῶν παιδιῶν, γιὰ τὴν ἠθικὴν ἐνίσχυσίν των, γιὰ τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν ἀλληλοβοήθειάν των. Ἐκδίδομεν περιοδικὸν, ἔντυπα διὰ τὴν ἀτομικὴν καὶ κοινωνικὴν ὑγιεινὴν, πίνακας, ὁδηγίας κλπ. Ἔπειτα γίνονται διαλέξεις, μαθήματα, ἐκθέσεις, ἐκδρομαί... Τὰ παιδιὰ παρουσιάζουν μεγάλην δρᾶσιν εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ στάδια δράσεως. Συγχρόνως ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς τῆς Νεότητος εὑρίσκεται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ ὅλους τοὺς ὁμοίους του ὅλου τοῦ κόσμου, μέχρι τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἰαπωνίας καὶ τῆς Κίνας... Καὶ αὐτὴ ἡ ἐπικοινωνία ἔχει ἄριστα ἐθνικὰ ἀποτελέσματα. Πρὸ καιροῦ εἴχαμε στείλει εἰς τοὺς ξένους Ἐρυθροὺς Σταυροὺς τῆς νεότητος καὶ ἡ ἀπάντησις αὐτὴ ἐδημιούργησε παντοῦ φιλελληνικὸν ρεῦμα μεταξὺ τῶν παιδιῶν... Ἔρχεται ὠργανώθησαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ γράμματα ἐνθουσιώδη μᾶς ἐστάλησαν ἀπὸ παντοῦ... Τώρα ὅλη ἡ Ἑλλὰς ἔχει συνδεθῆ μὲ τοὺς Ἐρυθροὺς Σταυροὺς τῆς νεότητος καὶ αὐτοὶ μὲ τοὺς τοῦ ἐξωτερικοῦ... Καὶ γίνεται μία δρᾶσις, μία κίνησις συνεχὴς καὶ ὠφελιμωτάτη. Κίνησις προόδου, ἐργασίας καὶ ζωῆς...

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς τῆς Νεότητος προχωρεῖ τώρα πρὸς νέας προόδους. Αἱ δύο κυριαι ψυχαί του δηλαδὴ οἱ κ. κ. Κ. Στυλιανόπουλος καὶ Ε. Λαμπαδάριος ἐργάζονται συνεχῶς μαζὶ μὲ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, εἰς τὸ ὁποῖον μετέχουν καὶ οἱ κ. κ. Ἰ. Ἀθανασάκης πρόεδρος καὶ αἱ Κα Δαμαλᾶ καὶ Π. Γεωργαντᾶ καὶ οἱ κ. κ. Π. Μαζαράκης Ἰ. Βαχαριόλης καὶ Ἰ. Χρυσάφης ὡς σύμβουλοι.

Ἔτσι ἡ θαυμαστὴ ὀργάνωσις προχωρεῖ πρὸς θριαμβευτικὴν πρόοδον.

Ἡ ἔκθεσις αὐτὴ εἶνε ἕνα σημεῖον τῆς μέχρι τοῦδε προόδου της, ἡ ὁποία εἶνε ἀφετηρία νέας ὁράσεως καὶ ἐργασίας διὰ τὸ μέλλον.

Η ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΪΚΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ
ΤΟ ΔΡΑΜΑ, Η ΚΩΜΩΔΙΑ, ΟΠΕΡΕΤΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Τὰ θεατρικά μας ζητήματα παραμένουν στάσιμα καὶ ἀμετάβλητα ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς καὶ κυρίως εἰς τὸ δεινὸν πρόβλημα τοῦ φόρου τῶν δημοσίων θεαμάτων. Ὅλαι αἱ ὑποσχέσεις καὶ ὅλα τὰ γενόμενα διαβήματα δὲν ἐπέφεραν μέχρι σήμερον κανένα ἀποτέλεσμα. Καὶ παρ' ὅλην τὴν ἀπειλὴν περὶ κλεισίματος τῶν θεάτρων αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς θερινῆς περιόδου συνεχίζονται διότι φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ὁμοφωνία εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἀντιμετωπίσουν τὴν κατάστασιν μὲ γενναίας ἀποφάσεις. Τὸ θεατρικὸν συνέδριον τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ συγκροτηθῇ μετὰ τὸ Πάσχα οἱαδήποτε ἀποφάσεις καὶ ἂν λάβῃ καὶ εἰς οἱαδήποτε ἀποτελέσματα καὶ ἂν καταλήξῃ πάντως δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν κατὰ τὴν προσεχῆ θερινὴν περίοδον.

Καὶ ἀρχίζουν αἱ ἐργασίαι τῶν θεάτρων μὲ ἐλπίδες καὶ ὑποσχέσεις ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν διαρκῆ ἀγωνίαν. Εἰς τὴν ὅλην οἰκονομικὴν κρίσιν προστίθεται τώρα καὶ ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὰς παραστάσεις τῆς καλοκαιρινῆς περιόδου τῆς πούλη καὶ τῆς κ. Κυβέλης. Καὶ αἱ δύο λόγῳ ὑπερκοπώσεως θ' ἀναπαυθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, ἡ κ. Κοτοπούλη εἰς τὸ Χελουὰν τοῦ Καΐρου καὶ ἡ κ. Κυβέλη εἰς τὸ Παρίσι. Ἰδιαιτέρως διὰ τὴν κ. Κοτοπούλη πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐκουράσθη πολὺ διότι ὁλόκληρον τὴν χειμερινὴν περίοδον δὲν ἀνεπαύθη οὔτε μιὰ στιγμή.

Μετὰ τοὺς κόπους καὶ μόχθους της ἐνταῦθα διὰ τὴν παράστασιν τοῦ «Μάκβεθ» μετέβη εἰς τὰς Πάτρας, τὸν Πύργον, τὴν Θεσσαλονίκην, τὸν Βόλον, τὴν Λάρισσαν, τὴν Κύπρον καὶ τώρα εὑρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον. Μιὰ ἐργασία ἀδιάκοπος, κουραστική, ἐκνευριστική, γεμάτη ἀπὸ περιπέτειες, ψυχικοὺς καὶ σωματικοὺς κλονισμούς. Τὸ εὐχάριστον εἶνε μόνον ὅτι αἱ παραστάσεις της εἰς τὰς πόλεις τῆς Κύπρου ἐσημείωσαν καὶ ἕνα οἰκονομικὸν θρίαμβον, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι ἡ μία μὲ τὴν ἄλλη ἀφίνουν 80-100 λίρες.

Εἰς τὸ ἐδῶ θέατρον τῆς κ. Κοτοπούλη παραμένει ὁ καλλιτέχνης κ. Μῆτσος Μυράτ, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς παραστάσεις καθ' ὅλην τὴν καλοκαιρινὴν περίοδον. Ἀρχίζει τὸ ἀπόγευμα τοῦ Πάσχα μὲ τὴν περιφέρειαν «Λοκαντιέρα» τοῦ Γολδόνι, τὴν ὁποίαν ἔχει μεταφράσει, ὡς γνωστὸν, ὁ κ. Πορφύρης καὶ παρεστάθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χρηστομάνου. Μετὰ τὴν κ. «Λοκαντιέρα» θὰ παιχθοῦν νέα ξένα ἔργα ὁ «Φαῦνος» σατυρὰ τοῦ Γερμανοῦ συγγραφέως Κνόμπλοχ κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἠθοποιοῦ κ. Β. Ἀργυροπούλου, ὁ «μαθητὴς τοῦ Διαβόλου» τοῦ Μπέρναρ Σῶ μετεμφρασμένο παρὰ τοῦ ἀρχισυντάκτου τοῦ «Ἔθνους» κ. Κ. Οἰκονομίδη. Πρόκειται περὶ ἔργου μεγάλου κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ σημειώσῃ θριαμβευτικὴν ἐπιτυχίαν. Καὶ θὰ ἐπακολουθήσουν ἡ «Μοιραία γυναῖκα» τοῦ Μιραμπὸ, ἡ «Κατάκτησις» τοῦ Μπαταΐγ, ὁ «Βασιλεὺς διασκεδάζει» τοῦ Οὐγκὼ, ὁ «Μπετόβεν» τοῦ Ρενὲ Χοσουὰ μὲ Μπετόβεν τὸν κ. Μυράτ, ἡ «Βασσίλισα τοῦ Μπιαρίτς» κωμωδία, ὁ "Ἐρωτας μας» τοῦ κ. Νοζιὲρ καὶ ὁ «Ἔμπορος τῆς Βενετίας» μὲ Σάϋλοκ τὸν κ. Μυράτ.

Ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸν θιασον Κοτοπούλη τὸ τρίπρακτον κοινωνικὸν δρᾶμα τοῦ κ. Μιχ. Ροδᾶ «Ἡ ὀργὴ τοῦ δάσους» καὶ ἡ «Βασίλισσα» τοῦ κ. Γ. Ἀσπρέα διασκευασμένον ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα ἡ «Κυρία τῆς τιμῆς». Τὸ προσωπικὸν τοῦ θιάσου Μυράτ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ. κ. Βεάκην, Γαβριηλίδην, Γληνὸν, Λεπενιώτην, Λογοθετίδην, τὸν υἱὸν Μυράτ, Βολάνην, Μαμίαν, Νικολάου, κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῆς περιόδου θὰ ἐμφανισθῇ καὶ ὁ κ. Ν. Ροζᾶν εἰς τὸν «Ἐρνάνη» καὶ τὸν «Ὀθέλλο».

Τὸ γυναικεῖον προσωπικὸν τὸ ἀπαρτίζουν ἡ κ. Χρυσοῦλα Μυράτ, Φωτεινὴ Δούη, Μερόπη Ροζᾶν, Λεμονίδου, Χατζηπαναγιώτου καὶ ἐκτάκτως θὰ ἐμφανίζεται καὶ ἡ κυρία Μυράντα Θεοχάρη.

Διὰ τὰ «Διονύσια» ἐσχηματίσθη θίασος παρὰ τοῦ κ. Ἀγγέλου Ἀμηρᾶ καὶ ἀρχίζει τὰς παραστάσεις του τὴν Πέμπτην μετὰ τὸ Πάσχα (28 τρέχ.) μὲ τὸ γνωστὸν καὶ χαριτωμένον ἔργαν τοῦ Βαβουὰρ ἡ «Δούκισσα καὶ τὸ γκαροσόνι». Κατόπιν θὰ παρασταθοῦν τὸ νέον ἔργον τοῦ Σὰρλ Μερὲ «μετὰ τὸ γάμο» τὸ «σχολεῖον τῆς εὐτυχίας» τοῦ Γκαβὼ, ἡ «Ριπὸστ» τοῦ Νοζιὲρ τὴν ὁποίαν θὰ ἐνδυαμοῦνται οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὰς παραστάσεις τῆς μεγάλης Γαλλίδος καλλιτέχνιδος Σερζὶν, «Θὰ μ' ἀγαπήσῃς» τοῦ Κλωδ Ταζὶλ, καὶ τὸ «σκυλάκι ποὺ καβαλᾶ» τῶν κωμῳδιογράφων Ζουροῦ καὶ Πετροκοκκίνου.

Ὁ θίασος τῶν «Διονυσίων» ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ν. Παπαγεωργίου, Α. Λούην, Α. Ἀμηρᾶν, Α. Χρυσομάλλην, Πλούτηρ, Βλαχόπουλον, Ἀργυρόπουλον καὶ Γιαννίδην καὶ τὰς κυρίας τὴν ἐξαιρετικὴν καλλιτέχνιδα Σαπφὼ Ἀλκαίου, τὴν κ. Ἀλεξάνδρα Ἀμηρᾶ, τὰς δεσποινίδας Ἑλένην Παπαδάκη, Α. Στιυρίδου καὶ τὴν κ. Χριστίνα Νάζου.

Ὁ κ. Ἄγγελος Φαλλέρος παραμένει εἰς τὴν γενικὴν γραμματείαν τοῦ θιάσου καὶ ἐτοιμάζει ἐπιλήψεις μὲ τὶς καλλιτεχνικὲς ἐκτυπώσεις τῶν προγραμμάτων κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ «Ρομάντσου».

Αὐτοὶ εἶνε οἱ δύο θίασοι ποὺ θὰ παίξουν δρᾶμα καὶ κωμῳδία καὶ τοῦ κ. Β. Ἀργυροπούλου στὴν «Ἀλάμπρα» ὁ ὁποῖος θ' ἀναβιβάσῃ ἀποκλειστικῶς κωμῳδίες κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ Γερμανικοῦ ρεπερτουάρ. Οἱ θίασοι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς θερινῆς ἐπιθεωρήσεως ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνέρχονται εἰς τρεῖς. Ὁ γνωστὸς καλλιτέχνης καὶ δημιουργὸς τῆς Ἑλληνικῆς ὀπερέττας, ὁ πατέρας ὅλων τῶν ὀπερεττῶν καὶ γόνιμος διδάσκαλος ὅλων τῶν ὀπερεττιστῶν, ὁ κ. Ἰωάν. Παπαϊωάννου, ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὰν ἐτῶν ἀπουσίαν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐπανέρχεται καὶ πάλιν μὲ τὴν αὐτὴν θερμότητα εἰς τὸ ἔργον του, ἀποφασισμένος νὰ παρουσιάσῃ μιὰ ἐργασία διαλεχτὴ, πειθαρχημένη, εὐπρόσωπη.

Ἀρχίζει τὸ ἀπόγευμα τοῦ Πάσχα μὲ τὸν γνωστὸ θρίαμβο τῆς Ἀφροδίτης Λαουτάρη τὸν «Χορὸ τῆς τύχης» καὶ κατόπιν θὰ παίξῃ τοῦ κ. Σακελλαρίδη τὴν νέα ὀπερέττα τὸ «Κρυφὸ Ρομάντσο». Τὴν διεύθυνσιν τῆς σκηνῆς τὴν ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν πεῖραν καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ καλλιτέχνου κ. Στύρου Τριχᾶ. Εἰς τὴν ὀπερέττα τοῦ κ. Παπαϊωάννου πρωταγωνιστεῖ ἡ τόσον γνωστὴ καὶ συμπαθὴς καλλιτέχνις μας κ. Ἀφροδίτη Λαουτάρη καὶ ὡς συμπρέτες θὰ ἐμφανισθοῦν ἡ νεαρὰ ἠθοποιὸς δ-νὶς Χαντᾶ καὶ ἡ δ-νὶς Νέζερ.

Ι. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ
Ὁ δημιουργὸς καὶ ἐμψυχωτὴς τῆς Ἑλληνικῆς ὀπερέττας.

Ὁ θίασος θὰ παρουσιάσῃ δύο νέους τενόρους τοὺς κ.κ. Δακόπουλον καὶ Μακρῆν, ἡ ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Βιτάλη θὰ ἔχῃ 22 πραγματικὰ ὄργανα καὶ μία ἄρπα, μπαλέττο καὶ διδασκάλισαν τοῦ χοροῦ τὴν πολωνίδα καλλιτέχνιδα κ. Κρακόβσκα.

Εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ κ. Χρ. Νέζερ ἀρχίζει τὰς παραστάσεις του τὸ ἀπόγευμα τοῦ Πάσχα ὁ θίασος τῶν κ. κ. Γ. Δράμαλη καὶ Σ. Πατρικίου «νέα μουσικὴ σκηνή». Θὰ παίξῃ ἀποκλειστικῶς ἐπιθεωρήσεις καὶ ἀρχίζει μὲ τὸν «Παπαγάλο» τοῦ κ. Α. Βώτη, Κατόπιν θ' ἀναβιβάσῃ μία κωμῳδία τοῦ κ. Τίτου Μωραϊτίνη μὲ μουσικὴ τοῦ νέου συνθέτου κ. Μάστορα καὶ μία ἐπιθεώρησι ἐπίσης τοῦ κ. Μωραϊτίνη.

Ὁ θίασος τῶν κ.κ. Δράμαλη καὶ Πατρικίου πιθανώτατα θὰ παίξῃ καὶ μία λαϊκὴ ἠθογραφία τοῦ κ. Χὸρν μὲ μουσικὴ ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ «νίλα τοῦ Δράμαλη». Τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀνωτέρω θιάσου ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ.κ. Δράμαλην, Πατρικίον, Ἰακωβίδην, Κυριακοῦ, Ἰατρίδην καὶ τὰς κυρίας Σωτηρίαν Ἰατρίδου, Πατρικίου, Νόρα Δεῶ καὶ τὰς δ-δας Βερώνη, Σταματοπούλου καὶ Παπαζαφειροπούλου.

Προστίθεται φυσικὰ καὶ τὸ ἀπαραίτητο μπαλέττο καὶ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας θὰ εἶνε ὁ κ. Μάστορας.

Ὁ θίασος Ριτσάρδι-Καντιώτου ἔρχεται γιὰ μερικὲς παραστάσεις εἰς τὸν Πειραιὰ καὶ μετὰ θὰ μεταβῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον ὅπου καὶ θὰ συνεργασθῇ μετὰ τῶν κ. κ. Μηλιάση καὶ Σαμαρτζῆ. Εἰς τὸ «Κεντρικὸν» κατὰ μίαν ἀπόφασιν τοῦ χειμῶνος ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ Βιεννέζικη ὀπερέττα, δηλαδὴ ἕνα τέμαχος τοῦ μεγάλου θεάτρου Auter Wien, ἀλλὰ λόγῳ τῆς τυραννικῆς φορολογίας ἡ σκέψις αὕτη ἐνεκράγησε. Οἱ διευθυνταὶ τοῦ «Κεντρικοῦ» κ. κ. Γ. Ἀναστασιάδης καὶ Ε. Φύρστ ἔδωσαν εἰς τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 9 ξένα τουρνὲ, 4 μεγάλους σολίστ, τὸν θίασον τῶν μαύρων, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἱκανοποιηθοῦν ἐπαρκῶς καὶ δι' αὐτὸ ἀνέστειλαν τὴν κάθοδον τῆς Βιεννέζικης ὀπερέττας εἰς τὸ θέατρον των.

Ἐκεῖ ἐγκαθίσταται ὁ θίασος Κοτρινωτῆ-Ἀρντάτου καὶ ἀρχίζει τὰς παραστάσεις τὸ Πάσχα μὲ τὸ νέον μουσικὸν ἔργον τοῦ κ. Χατζηαποστόλου «Παλὴ καὶ νεα χρόνια». Γιὰ τὸ λιμπρέττο του, νομίζω, ὅτι διεσκεύασε τὸ παλαιὸ ἀλλὰ καὶ συχνὴ τικὸ λαϊκὸ ἔργο, τὴν «Χιονάτη» ποὺ τὴν εἶχε παίξῃ ὁ ἀείμνηστος καὶ ἀλησμόνητος ἀναμορφωτὴς καὶ δημιουργὸς τοῦ κωμικοῦ θεάτρου μας Εὐάγγελος Παντόπουλος.

Ἐκτὸς τοῦ ἔργου τοῦ κ. Χατζηαποστόλου θὰ παίξουν τὶς «Σαπουνόφουσκες» τοῦ 1927 τοῦ κ. Τσακασιάνου, τὸν «Μικρὸν Πρίγκηπα» τελευταῖον ἔργον τοῦ Δέχαρ, τὸν «Πειρατὴν» τοῦ 1927 τοῦ κ. Δραγάτση, τὴν «Βασίλισσαν τοῦ Ἱπποδρομίου» τοῦ Στόλτς εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐμφανισθῇ ἡ Βιενναία καλλιτέχνις κ. Βέρτερ καὶ τὴν «Αἴντὰ» παρῳδία τῶν κ. κ. Λάσκαρη καὶ Γ. Πῶπ.

Διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας θὰ εἶνε ὁ υἱὸς Μαστρακίνης ὁ ὁποῖος τώρα ἐπανῆλθε ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ κυριότερα προσωπα τοῦ θιάσου ἡ χαριτωμένη καλλιτέχνις Ζαζὰ Μπιλάντη, αἱ δ-δες Ριρὴ Ἀσπριώτου καὶ Πέρσα Βλάχου, μπαλέττο ἀπὸ 6 Βιεννέζες καὶ 6 Ἑλληνίδες ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Κλοζόβα καὶ οἱ κ. κ. Κοφινιώτης, ὁ κωμικὸς κ. Στυλιανόπουλος, Χατζηχρῆστος, Γκίλης, Θ. Καρέζος καὶ ὁ νέος τενόρος κ. Χρυσοχόος.

Ἀπὸ τὸ δραματικὸν θέατρον ἀπομένουν ἀναπαύσιστοι ἀκόμη ἡ δ-νὶς Χαλκούση, οἱ νέοι καλλιτέχναι κ. κ. Κ. Μουσούρης καὶ Α. Παντόπουλος καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ νέα στοιχεῖα. Δὲν εἶνε γνωστὸν ποῦ θὰ κατευθυνθοῦν, πῶς θὰ συνεργασθοῦν καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐμφανισθοῦν. Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ἐπικρέμαται ὡς ἡ σπάθη τοῦ Δαμοκλέους ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ὅλων. Καὶ χωρὶς νὰ εἶνε κανένας ἀπισιόδοξος μπορεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν νέαν καλοκαιρινὴν περίοδον ὡς μίαν ἐποχὴν μεγάλης δοκιμασίας καὶ κρισιμότητος γιὰ τὸ θέατρό μας.

Ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΥΠΟΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΑΘΗΝΑΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΚΡΙΤΙΚΗ, ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΛΙΟ κ. λ. π.

Ἄλλοτε, κατὰ συνήθειαν παλαιάν, οἱ λογοτέχναι μας ἐξέλεγον ὡς κέντρα των, μέρη, τὰ ὁποῖα τὸ ὀλιγώτερον ἔπρεπε νὰ περιβάλῃ ἀτμόσφαιρα πνιγηρά, μισοσκότεινη, γεμάτη ἀπὸ καπνοὺς καὶ τραγούδια παραπαίοντα. Ἐπροτιμοῦσαν ἕνα περιβάλλον ἀκατάστατον, συγκεχυμένον, θορυβῶδες ποὺ μόνον μέσα σ' αὐτὸ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ εὕρουν τὴν ὑποβλητικότητα ποὺ ἀπαιτεῖ τὸ φιλοσοφεῖν ἐπὶ τῶν ἐγκοσμίων. Σήμερα ὅμως τὰ πράγματα φαίνεται ὅτι ἀκολουθοῦν δρόμον θετικώτερον. Ἀπὸ τὰ σύννεφα τῶν καπνῶν τῆς ταβέρνας ὅπου οἰστρηλατεῖτο ἡ φιλολογία μας, κατῆλθε σιγὰ-σιγὰ, κατεστάλθη εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ ἐξέλεξε κέντρον πρακτικώτερον, θετικώτερον καὶ περισσότερον συγχρονισμένον: Ἕνα...χορταστικώτατον ζαχαροπλαστεῖον καὶ γαλακτοπωλεῖον ἐν μέσῃ Ὁμονοίᾳ...

* * *

«Πάγκειον», ἰδοὺ τὸ φιλολογικὸν ὑπόγειον κέντρον τῶν λογοτεχνῶν μας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς. Κατεβαίνετε τὶς πέτρινες σκάλες του; προσπερνᾶτε τὴν σειρὰν τῶν ὀρεκτικωτάτων καὶ μὴ ζαχαρωδῶν κατασκευασμάτων, τὰ μαρμάρινα τραπεζάκια ὅπου οἱ θαμῶνες ἀνύποπτοι καταβροχθίζουν τὴ μπουγάτσα, τοὺς λουκουμάδες, τὸ γάλα τους, καὶ εὑρίσκεσθε πλέον εἰς ἀτμόσφαιραν ὑψηλοτέραν. Δὲν ἔχει σημασίαν τὸ ὅτι τὸ κέντρον ἐπλάσθη ὑπὸ πόδας συνανθρώπων, ἐλάχιστα μέτρα ὑπὸ τὴν γῆν. Ἀπὸ τὰς συζητήσεις, ἀπὸ τὰ μεγάλα προβλήματα ποὺ ἐκτίθενται πλάι εἰς τὴν ἀγχιστῆν σοκολάταν, ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων ποιητῶν, καλλιτεχνῶν, συγγραφέων ποὺ